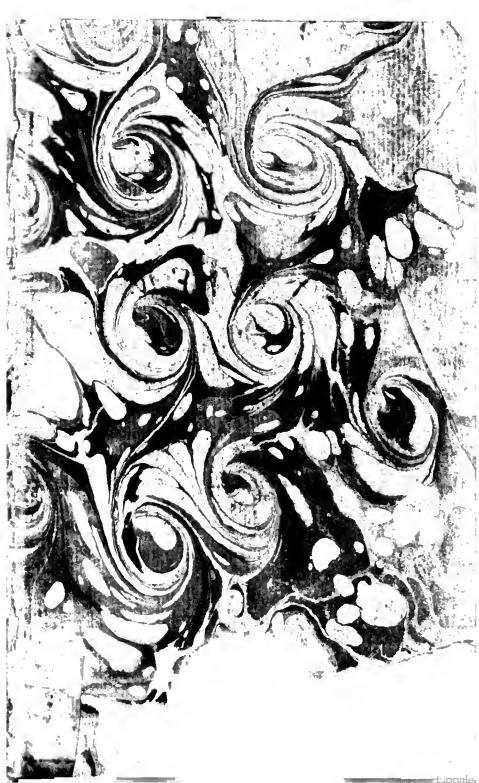

22-c

17

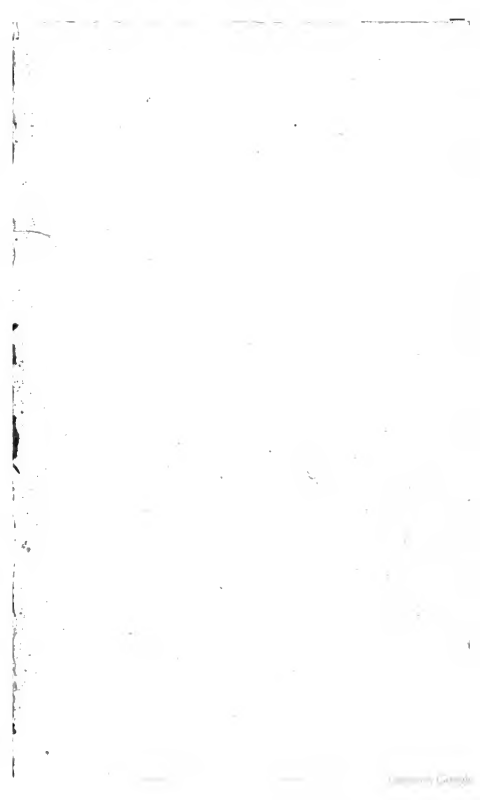

XIV g 1338-.

XXVI. E.10.

123

123456789

Ex Bibliotheca Felfolini.

PET. DAN.
HUETII
ET
CL. FR.
FRAGUERII
CARMINA.

PARISIIS,
Apud FRANCISCUM DIDOT, ad
Ripam Augustinianorum.

M. DCC. XXIX.

D.PROB.ROM.S.J.

JOSEPHUS
OLIVETÆUS
LECTORI.

PETRI Danielis Huetii , &
Claudii Francisci Fragnerii
carmina ut colligerem , atque
unum in volumen compacta vellem , fe-
cit benevolentiae , quâ me uterque com-
plexus est , suavissima recordatio.

Huctianis equidem carminibus operam
dedi eandem jam semel ante annos prope
viginti. Illa enim vulgare cùm ipse auc-
tor , neque dignitatis suæ , neque verò
ætatis esse arbitraretur ; pervici aliquan-
a ij

do ut volens nolens exemplar quod habebat manu emendatum suâ , typis recudendum daret , totiusque libelli ordinem mecum describeret. Atque inde quinta exstitit (*Parisiis* , apud *J. Stephanum* , *M. DCC. IX.*) Huetianorum carminum editio , quam hîc repræsentare visum est , cum epistolâ ad Huetium , & præfatione ad lectorem , in quibus loquentem olim induxi bibliopolam. Quod addam unum est , libellum ab omnibus limati iudicii viris eo plausu exceptum , qui Huetium in severioribus studiis jamdiù consenescentem ac penè immortuum excitavit , ut novas quinque eclogas componeret , quæ posteriores in hac editione sunt. Poëtica nimirum illa vis , quæ maturuerat jam in adolescentulo , cùm *Vitem* caneret , in eodem , cùm *Melissam* luderet , quartum annum agente & octogessimum , non exaruerat. Sed de Huetio hætenus , de quo jam

P R Æ F A T I O. 5

aliàs : nunc ad Fraguerium , cui nondum parentavimus.

Parisiis nobili stirpe is natus est V. Kal. Septemb. M. DC. LXVI. Puer admodum in convictum ac disciplinam traditus Patribus Societatis Jesu , humaniorum literarum magistro utebatur Jacobo Labaunio , subacti bonis artibus ingenii , & spectatæ jam in iis tradendis industriæ viro ; quem Henricus Julius Condæus rude jam donatum , quando ipsi Ludovicum filium informandum dedit , eodem iterum includi ludo voluerat. Itaque & magistrum experientem nactus est Fraguerius , & acuendæ æmulationi condiscipulum regii sanguinis juvenem. Tunc in ædibus iisdem florebant Rapinus , Juvenius , Ruæus , Commirius , quorum nemo non culturæ aliquid adhibebat optimo adolescenti , quem sibi omnes successorem optabant. Ad Commirium se præter cæteros applicuit , ab cujus ore , vel

a iij

6 P R Æ F A T I O.

artem explicantis suam , vel nova recitantis carmina , dum pendet assiduè ; id porro sibi persuasit, nihil facturum se suis rebus ac studiis convenientius , quàm si magistrorum vestem simul & mores indueret.

Anno igitur M. DC. LXXXIII, exeunte Augusto mense, in Societatem est admisus. Posito, ut moris est , rudimento ; biennium Philosophiæ vacavit in collegio Parisiensi. Missus inde Cadomum, ut in florentissimâ ingeniis civitate humaniores literas edoceret, in Petrum Daniele Huetium, & Joannem Reinaldum Segræsum incidit, candidos studiorum suorum judices. Huetium quidem audiivi sæpe cùm diceret, auctore se constanter fecisse Fragucrium, ut dies in Græca Latinaque studia ex æquo partiretur, & pomeridiana his tempora, illis matutina divideret. Quâ ratione, cùm exemplaria vetera, eaque optima, versa-

ret indefessâ manu, factum est ut linguâ utrâque tam solerter uteretur, quàm qui Romæ olim, vel Athenis nati.

Inter hæc studia & quotidianas docendi occupationes anni quatuor abiere. Cadomo in Parisiense collegium revocatus, stadium theologicum cucurrit per annos ferè totidem. Ac metam in proximo videbat, cùm ecce subiit animum illa cogitatio, diem mox adfore qui aliam, ut mos est Societatis, vitam afferret: tempus omne vel sacris concionibus, vel argutationibus scholasticis imperticendum: inter hæc demum optionem fore: quid cum veteribus deliciis commercii? quid otii ad persequenda illa studia? vitalisne vita esse posset nihil agenti quod luberet? Ita, exeunte anno M. DC. XCIV, deduxere illum è Societate Musæ, quæ in eam priùs induxerant. Veste autem mutatâ, Societatis retinuit amorem constanter. In quo id fecisse videtur mihi

quod optimus quisque, qui procul à suis hospites nactus sit instar parentum bonos : is patriæ semel redditus, obliviscetur illos scilicet? ac non magis tanta hospitium hominum in se merita omni officio ac pietate prosequetur?

Assertus sibi Fragucrius, cum jam omnia quæ vellet, posset, nihil prorsus nisi alere ingenium voluit. Minus multa hactenus præsidia habuerat patrii sermonis excolendi : sensit ab eo imparatum se esse atque inopem. Quamobrem informandum se statim erudiendumque tradidit Musis duabus, Lavernam (1) dico, tot Poëtarum celebratam carminibus, & eam quæ nova Leontium (2) vocitata est. Ambæ iis temporibus ingenii principatum tenebant, & arbitrarè habe-

(1) Maria Magdalena *de la Vergne*, uxor Comitissæ *de la Fayette*.

(2) Anna *de Lençlos*. Annos septem & octoginta compleverat, cum obiit Parisiis anno 1704.

PRÆFATIO. 9

bantur elegantiarum. Altera quidem, hoc est Laverna, scripserat amatorias fabulas, quibus nihil habet Francica lingua vel argutius, vel rotundius. Alteram sic natura formaverat, ut ore Venus, mente Minerva videretur. Verùm ad eam cùm venit Fragucrius, detraxerat jampridem ætas quod fuerat noxium; quod utile, firmaverat. Harum ergo consuetudine perpolitus, quod in ejus scriptis cum voluptate sentias, aptum habuit & concinnum orationis genus: in quâ limam neque desideres; neque accuses; quæ nervos habeat, neque ostendet; quæ ornata sine fuce, atque ut Pyrrha Horatiana, *simplex munditiis*, naturali pulcritudine splendescat.

Patrii sermonis elegantiam hanc non vulgarem assequi visus est, cùm symbolam, quod sæpe ac diù, conferebat, vel in commentarios Academiae, vel in *Diarium*, sic vocant, *eruditorum virorum*. Quip-

pe ubi curationem hujus Diarii suscepit vir omni laude major, & in commune literarum bonum huic ævo datus Joannes Paulus Bignonius; nihil antiquius habuit, quàm ut Fragnerium laboris in partem vocaret, in quo erant sanè omnia, quæ genus illud postulat: doctrinæ omnes, tum à veteribus, tum à novis, si quæ sunt, auctoribus profectæ: linguarum peritia, non Græcam appello tantùm & Latinam, sed Italicam, & Hispaniensem, & Anglicam: judicium maturum, acre, perspicax: animus verò, quem neque opinio antecepta infuscat, neque ulla commovet perturbatio. Quare assignatum sibi munus administrabat eâ diligentia, ut nihil præteritum vellet, quod profuturum esset lectoribus; eâ religione, ut nihil dictum, quod scriptoribus vel displiceret, vel noceret.

Ad majora etiam sese comparans, circumspexerat tamen interea ecquod sibi

opus constitueret, quo suum sibi otium oblectaret ipse, & literatis viris aliquando approbaret. Atque in Platonem intuenti, quem habebat ex frequenti lectione familiarissimum, operæ precium fore visum est, si cum Latinè post Marfilium Ficinum, Joannemque Serranum de integro transferret. Hunc enim quid Plato vellet, sæpe non vidisse; illum, quæ rectè forsan viderat, rudi genere eloquendi ferè obscurasse; neutri contigisse illam Platonis mollem, facetam, illustrem, ac prope poëticam orationem. Quam imitari si quis possit, imitaturus profectò erat Fragnerius, cui amœnitas ingenii præcipua, & poëtarum proprius lepor, Plautinis jam inde à puero, Terentianisque ac Tullianis fontibus probè irrigatus.

Verùm heu! dum in Platone totus est, subitus repentè casus & cœpta abruptit in manibus, & spes in futurum

omnes intercipit. Anno scilicet M. DCC. IX, qui erat Fragnerii tertius à quadragesimo, invasit hominem nova morbi species, cujus originem atque progressionem juvat exponere. Joannis Harduini notas ad sacra novi foederis volumina, ab auctore, summo ac singulari amico, utendas acceperat. Tam spissi autem operis editionem cum ferà admodum in spe esse intelligeret, multa quæ usui forent inde constituit excerpere, sepositis ad eum laborem æstivis noctibus. Calcebat supra modum æstas. Lucubrabat hiantē ad frigidiorē tantisper auram fenestrā, ipse discinctus. Quinque post dies, cervicis musculos, quibus caput ad collum annectitur, labefactari sentit; quos nimirum infesto algore nocturnum virus tetigerat. Ipse haud aliter commoveri animo, quàm qui sibi cum rheumatismo conditum esse arbitraretur. Verùm hyeme adventante morbus increvit, affu-

fo colli nervis acri humore ac noxio. Tum illi tetrè convulsi luxatum caput à recto & naturali statu dejecêre. Peti- tum est à Viciacis Borboniisque fontibus remedium; in Bareginam vallem devec- tus est; Balneariam apud Bigerros aquam, item apud Occitanos Balarucanam adiit. Ut erat morbus sine exemplo, ita fuit sine remedio. Hyems nulla sine mali incremento venit: æstas nulla levamen- tum attulit: nulla dies ac vix horæ momentum sine acerbissimo doloris sen- su fuit. Quinetiam noctibus persæpe subsiliebat crebris ictibus reclinatum ca- put, donec quassu diuturno defatigatum sterneret potiùs labor, quàm somnus sopiret.

Vita sic erat totis novemdecim annis, quibus superstes fuit. Neque extorsit dolor, ut aliquando minùs tranquillo aut hilari etiam ore foret. Imò omnes qui ad illum adibant, à tristibus ad lætiora

primus ipse traducebat. Quis non adibat autem? Quis amans literarum aut virtutis fuit in hac urbe amplissimâ, qui Fragnerio amicus non fuerit? Quis homo alicujus nominis Lutetiam visit, qui Fragnerium honoris causâ non viderit? Atque ut verbo dicam, eoque Tulliano, *unâ in domo, & eâ quidem angustâ, quàm magnos quantâque amoris conspiratione consentientes tenuit amicorum greges?* Ubi enim aut candidior anima? aut fides sanctior? Quid æquitas animi? Diu in tenui re ac modico censu nihil quod desideraret, vidit: non ita pridem opimâ hæreditate auctus, ditior fuit non sibi, sed amicis. Ego certè sapientis viri memoriâ sic afficior, ut suum Græciæ Socratem non invideam, qui cum Fragnerio vixim.

Quotidie ad eum ventitabam primâ vespërâ, quod & illâ feci, quæ ipsi suprema fuit. Hic me primùm invitare,

PRÆFATIO. 15

ut solebat, ad cœnam; deinde, quasi præsentiret animo extremum fato hoc esse quod me videbat, contendere ut assiderem. Assedi: cœnatum est mensâ brevi, sed mundâ, atque hilari. Quæ postquam sublata est, legi pro more nostro quod ambos juvaret. Ego domum; ipse decubuit. Post paulo, cùm in lecto jaceret parum commodè, sedili se composuit. Ibi primo mane repetita apoplexia monitum jam ante semel, neque imparatum oppressit, quinto Nonas Maias, hoc ipso anno M. DCC. XXVIII.

Hæc habui de Fraguero quæ dicerem: cujus ad carmina priusquam accedas, hoc scias, velim, pleraque illi provenisse ludenti gravissimos inter dolores, ne grandia, ut à meditato Poëtâ ac vegeto, omnia exspectes. Quin multa in illis non celerius excepta calamo, quam fusa: præsertim quæ ad Remundum suum scripsit: cui per eundem statim

THEOPHILUS HOGERSIUS

Lectori benevolo S.

QUUM abhinc decennium discederem Cadomo (ubi aliquot menses in Bocharti, Grentemenilii, Huetii, aliorumque maximorum, quibus hæc urbs præ reliquis Galliæ civitatibus abundat, ingeniorum contubernio jucundissime traduxeram) Huetius mecum communicavit sua aliquot Poëmata. Sed longinquo deinde in diversas regiones itinere instituto, diu hæc inter alias schedas abscondita jacuerunt. Nunc autem scrinia mea perscrutanti cum sese iterum obtulissent, occasionem idoneam me nactum esse existimans illo veluti fastigio hoc nostrum opusculum, seu potius hos disturbatos parietes exornandi, simul publicare constitui. Quod consilium ubi Gronovio nostro aperuissem, ille, pro suo rem literariam juvandi incomparabili studio, elegans ejusdem de itinere suo Suecico ineditum carmen mecum communicavit. Quod pariter vulgasse cum bona clarissimi Huetii venia me spero. Te autem doctissimi viri, tumque aliis politissimis libris, tum Origenis operibus nuper in lucem emissis per universum orbem literatum celeberrimi, has etiam poëticas curas inspexisse, non, puto, poenitebit. Vale, & studiis nostris fave.

JOANNES GEORGIUS

GRÆVIUS

S. D.

LECTORI.

CArmina viri summi, Petri Danielis Huetii, Antistitis Abrincensis, cum bona quadam fortuna invenissem apud extorrem Galliæ, non potui non, Lector φιλόμυθε, tecum communicare; quod haut invitis Musis, & secunda tua, si Musarum deliciis caperis, voluntate me fecisse puto. Viri excellentis exquisita diffusaque per omnes divinas humanasque disciplinas doctrina, tot æternis ingenii monumentis orbi terrarum testata, nemini, nisi omnis humanitatis ignaro, potest esse obscura. His dotibus sciebam non deesse versum Græcorum Latinorumque scite pangendorum facultatem. Nam non pauca viri illustri carmina videram dudum, quæ pro veteri triginta fere annorum amicitia mi-

hi miserat subinde, valde cum mihi, tum aliis, qui de his recte poterant existimare, probata. Inde illam de herba Serica, quam Thee appellant, elegiam ante annos aliquot in Galliis editam, hîc jusseram denuo typis mandari, cùm omnes, qui legerant apud me, illius describendæ cupiditate tenerentur, singulari ejus suavitate & elegancia commoti. Cùm autem in plura nuperius, quæ antea non videram, eaque cultissima Huetii poëmata incidissem, valde lætabar. In primis afficiebat me mirifice lectio illius idyllii, quod de morbo, quem in ætatis flore contraxerat gravissimum, deque illius remediis scripserat. Memoriam enim mihi refricabat jucundissimam illius temporis, quo id mihi adolescenti V. CL. Alexander Morus, quem tum Amsterodami humaniores literas docentem officii causa sæpe salutabam, in Museo suo recitabat, cum magna ingenii auctoris admiratione, quo neminem felicius genium Lucretiani styli, ad cujus imitationem erat conformatum hoc idyllium, effinxisse prædicabat, cùm nonnulli docti homines nullo successu ad tentandum talis poëmatis genus vires ingenii fuissent periclitati. Itaque, viso hoc tot iavisorum mihi antehac carminum the-

sauro, temperare mihi non potui, quin exclamarem, Eia commune sit, quodcunque est lucri! Nec in ejus consortium me sunt dedignati admittere, qua sunt humanitate, in quorum erat custodia. Votorum compos petii quoque potestatem poëmata hæc publicandi, ne videremur aliis invidere, quam nos ex iis capiebamus, voluptatem. Cum & hæc mihi venia data esset, nolui has eruditionis poëticae lautitias, multo venustatis sale perspersas, tibi, Lector, diu debere: ne cum ipse parens horum pulcherrimorum factuum, qui nunc totus est in graviorum studiorum tractatione, videretur illos negligere, ac nolle tollere, perirent. Vale: his frue: & mecum opta, ut ceterorum quoque carminum ineditorum potiariis, quæ pangere solitus olim est Huetius, quæque latitare apud ejus amicos testes habeo locupletissimos, qui aiunt plura se aliquando vidisse, quam hîc collecta habentur, apud virum celeberrimum, & mihi, cum in vivis esset, amicissimum Stephanum *Le Moÿne*, necnon apud virum amplissimum *Du Tot-Ferrare*, Senatorem Rhotomagensem. Iterum vale.

Hæc præfixeram editioni horum poëmarum, cum primum ante sex annos lu-

tem viderent. Quo applausu excepta fuerint, inde licet intelligas, quod nulla in tabernis inveniantur exempla, quamvis à non paucis desiderarentur. Novam itaque cum adornaret Typographus editionem, petiit ut, si quid illi augendæ & ornandæ in mundo esset, secum communicarem. Miserat ad me anno superiore vir & amicus ille magnus, illustrissimus Huetius, duas eclogas nuperius à se conditas, quarum altera *Iris* inscribitur, altera *Magnes*. Nihil iis ingeniosius, cultius, & ornatiùs fingi potest, ut nec elegantia, nec venustate ulli carminum cedant, quæ in ætate florida pangere solitus est, sintque documento inexhaustum esse illum amœnitatum, leporem, politiorisque doctrinæ fontem, qui inundavit ejus ingenium, ut nec in hac ætate gravi exaruerit. Has eclogas non sine magna delectatione legent in hoc volumine, qui intelligentes sunt harum cupediarum Musicarum existimatores. Quicquid autem hîc emendatum, & in meliorem ordinem digestum vides, id debes curæ & operæ V. CL. & amicissimi Pauli Bauldrii. Adjeci calci poematum notas Huetii in Anthologiam, quas ante duodecim admodum annos meæ fidei commiserat, ut subnecterentur Anthologiæ

PET. DAN.
HUETII
CARMINA.

ECLOGÆ.

I.

VITIS.

*Vitis puella, & Ulmus Pastor, ob violatam fidem
quam illa Baccho juraverat, in arbores
cognomines mutantur.*

AD CLAUDIUM SALMASIUM.

T nos infaustum Vitis referamus
amorem,

Quoque modo juvenem dum cæca
amplectitur Ulmum,

Formosum torta mutaverit arbore pectus.

C iij

At tu, five leves scriptis ulcisceris Anglos;
 Dogmata seu torvo referas dictata Cleanthi
 Porticibus quondam pictis, seu quo ordine quon-
 dam

Constiterit patriis acer Romanus in armis,
 Claudī, noster amor, tenues ne despice lusus.
 Tempus erit cum nos, adsit modo faustus Apollo,
 Jam pastoralis spernentes carmina Musæ,
 Rite suum Divis olim dicemus honorem,
 Et Divū genus Heroas tollemus ad astra.
 Tum quoque, Salmasi, nostro celebrabere cantu,
 Si modo non refugis, mistusque videberis illis.

Dum summo quondam Parnassi ē vertice Bacchus
 Prospicit, atque oculis late circum omnia lustrat,
 Plurima floriferis exultat Oreas in arvis,
 Et simul implicitis manibus per gramina festas
 Exercet choreas; quas inter candida Vitis
 Emicat, egregio tantus decor insidet ori.
 Hanc Deus ut vidit, venis ut concipit ignem,
 Et molli nitidos infigit pectore vultus.
 Continuo specula præceps erumpit ab alta,
 Et placido primum Nympham sermone salutat;
 Inde etiam officiis permulcens omnibus ambit.
 Nec Dea dedignata Deum est: mox victa dolosis
 Obsequiis roseas ardentem exceptit in ulnas.
 Scilicet ex illo paribus conjunxit amantes
 Unus amor nodis, una arcto copula nexu.

Interea longum nigros carpebat ad Indos
Bacchus iter, cædesque viris ac vincula parabat.
Protinus attonita turbatam mente puellam
Tristis adit, mœstis & fletibus ora rigantem.
Jamque vale, mea Vitis, ait; me jussa Tonantis
Extera nunc cogunt invitum quærere regna.
Adjuro pice torrentes & sulfure ripas
Non aliàs tantum me suscepisse dolorem.
Finibus at postquam me fatum extruserit istis;
Seu veterem verfas arguto pollice fufum,
Seu clamore premis timidos ad retia damas,
Seu levibus comitum saltas immista choreis,
Vive memor nostri; non unquam obliviam vultus
Ulla tuo possint è pectore tollere nostros.
Dixit, & averfo torfit vestigia gressu.
Illa quidem, ut perhibent, curis ingentibus ægra
Fugit, & in sylvis sese Dea condidit altis,
Multa gemens, magnoque animum labefacta do-
lore;
Dum precibus vanis Superos cœlumque fatigat.
Arque sui frustra reditum sibi poscit amantis.
Aurea jamque suum bis Luna impleverat orbem;
Illa per umbrosos saltus, scopulosque sonantes,
Errabat demens animi, lymphataque Bacchum,
Absentem Bacchum repetita voce vocabat;
Ipsa cavis Bacchum referebat vallibus Echo:

Cùm gemitum & Nymphæ vocem procul audiit
Ulmus ,

Florea dum lentus pecudes per gramina pascit ,
Inter pastores longe pulcherrimus Ulmus.
Audiit , atque illuc suspensis gressibus ivit ,
Flebilis unde dabat se vox , tristesque querelæ.
Atque is , dum frondes inter prospectat opacas ,
Incerto mœstam vidit sub lumine Vitem ,
Et procul obscura vultus agnovit in umbra ,
Fletibus humentes vultus , lacrymisque decoris.
Ille quidem fletus Nymphæ miseratur acerbos ,
Nec-non & Nymphæ vultus miratur & ora.
Haud mora de latebris audax se proripit Ulmus ,
Turbataque dedit se coram Vite videndum.
Mox prior hic , Quæ te lacrymantem incommoda
tangunt ,

O Dea , quis nigris cogit te condere sylvis ?
Namque Dea es , si quid divino creditur ori.
Hæc Ulmus : Vitis contra sic rettulit Ulmo ,
Nam secreta , puer , quis te loca quærere jussit ,
Furtivam ut nostris præberes luctibus aurem ?
Quod petis , haud promptum est longum narrare
laborem.

Sic ait , atque alios agitabat mente receptus ,
Cùm tali juvenis dubiam sermone repressit :
O utinam tantos possim lenire dolores !
Hic ego dum pascō simas per rura capellas ,

Auditur luco gemitus lacrymabilis imo;
Scilicet accurri. At si quidquam opis indiga nostræ es,
Nusquam abero, non me officiis superaverit alter,
Sed nunc in sylvis vitam quid transigis atris,
More feræ? nostris potius succedito tectis:
Et sunt nostra quidem tecta huic contermina sylvæ.
Hæc varia instructas onerabunt fercula mensas:
Et noster dare si qua valet solatia cantus,
Tale tibi blanda modulabor arundine carmen,
Quale sub Arcadio cantat Pan ipse Lycæo.
His permulsi animi, & sensum de pectore cessit:
Quippe dolor, nec jam sylvæ placuere silentes,
Jamque petit sibi formoso solamen ab Ulmo.
Bacchum amat illa quidem, sed & Ulmum diligis
illa.
Et dum Bacchus abest, præsentem diligit Ulmum.
Quid plura? absentem paulatim abolere Lyæum
Incipit, atque novo Vitis consumitur igne.
Sæpe illam, Bacchi cum forte recurvat imago,
Mutavisse fidem pudet, & nil tale merentem
Deservisse Deum, pecorisque arsisse magistrum:
Sæpe sui vultus si forte aspexerit Ulmi,
Tum fortunatam tali se credit amante.
Ipse etiam similes traxit per viscera flammæ
Ulmus, & insoliti stimulos persensit amoris.
Felix Ulme nimis, Vitem dum diligis, illa
Respondet curis, & amorem exæquat amore.

Jamquē triumphatis victor remeabat ab Indis
Bacchus, cum circum gravibus constricta catenis,
Nec bene servitii patiens gens decolor ibat.
Ille ubi felici notas pede contigit oras,
Prima videre suam tanto post tempore Vitem
Cura fuit, solitaſque audire & reddere voces.
Necdūm etenim Vitis vesanum, Bacche, furorē
Audieras. Nymphæ is subito ſe ad limina profert.
Nympha per umbroſos, Ulmo comitante, recessus,
Deliciaſque hortorum inter, florentiaque arva
Iverat, & niveis Ulmum tum forte lacertis
Amplexata, ſibi æternos optabat amores.
Cum procul hærentem juveni, molliſque ſoventem
Complexu, torvo reſpexit lumine Bacchus.
Illicet iratum violento percitus æſtu,
Ergone, ait, noſtrum potuiſti fallere numen,
Immeritumque dolis fraudasti, perfida, Bacchum?
Ergo puella meos impune irriſerit ignes,
Supplicioque ſcelus, merita nec morte rependet.
Juppiter, ô! noſtri ſi verè ſanguinis auctor
Diceris, & non ulla tuæ te tædia proliſ
Cepere, ingratam pœnas da ſolvere Vitem,
Quas meruit; nec ſe pœnis ſubduxerit iſte,
Sitque in morte comes, ceu turpi in crimine, Paſtor.
Audiit Omnipotens gemitus & vota rogantis.
Continuo amborum terræ veſtigia figit.
Tum vero ramos d'gitiſ exire videres,

CARMINA.

37

Et viridi comptos involvi fronde capillos.
 Jamque suum sentit nodoso cortice pectus
 Nympha tegi, & rigido mutari viscera ligno.
 Tu quoque supplicio, Pastor damnatus eodem,
 Pro capite excelsum tollis super astra cacumen.
 Pro pedibus lenta radice in Tartara tendis,
 Emoriturque vagus procero in corpore sensus.
 Sed quamvis duro septi sint undique libro,
 Lumine cassi ambo, penitusque sit arbor uterque,
 Una tamen semper miseris sententia restat;
 Hæc Ulmo æternum dum vult hæsisse marito.
 Hic tenuisse inter dilectam brachia Vitem.

I I.

I R I S.

*Iris Junonis nuntia, repulso Mercurio, Phœbi
 blandimentis capitur. Mercurius furtivos Iridis
 amores deserit ad Junonem. Illa, re comperta, Iridem
 obscuras in nubes relegatam æterno divortio à Phœbo
 dirahit,*

FIda comes Junonis erat Thaumantias Iris.
 Nuntiaque in terras Divæ mandata ferebat.
 Sæta caput variis florum vincire corollis.
 Hanc tranantem auras, & vectam nube curuli
 Viderat æthereæ sublimis Phœbus ab arce;

Viderat, & totis admiserat ossibus ignem.
Longe illi tunc Oebalides, Peneia longe
Virgo fuit; formosa animo sola hæserat Iris,
Et veteres ægro pellebat pectore curas.
Ergo diem quoties cælo revehebat aperto,
Aut Tartessiacis tingebat fluctibus axem,
Irin per cælum, per terras saucius Irin
Vestigat radiis. Nec tantæ hæc nescia curæ
Senserat obtutus, haud aspernata, benignos,
Læta Deo, & furtim captabat lumina Solis,
Et decedenti sese dabat ante videndam.
Præcipue quoties prætexere fuetus amori
Officium Phœbus Junonia tecta subibat,
Comptior hæc solito velaverat ante recenti
Flore caput, pictaque adorat perlucida palla.
Dumque ministerium solers obit, & modo Divæ
Candida puniceis subnectit crura cothurnis,
Effusæve comas dentato dividit auro,
Interea limis Phœbum respectat ocellis,
Signa notat, vultumque Dei, nutusque loquaces.
Mox quæcunque gerit, quoquo vestigia flexit,
Phœbus adest, hæretque comes: non horridus arcu,
Qualis in adversos mittebat tela Gigantes,
Aut qualis tumidum stravit Pythona sagittis;
Sed placidus, sed mitis adest; nunc mollia supplex
Verba jacet, nunc blanditos dat pectore questus,
Visæque formosis humescere fletibus ora.

C A R M I N A.

39.

Iri, inquit, mea lux, ô nostris pulchrior Iri
Luminibus, tibi par toto nil vidimus orbe,
Cum cœlum & vastas lustramus lampade terras.
Te sine nox atque umbra sumus: simul aurea cœlo
Exoreris, nostro clarum decus additur astro.
Felix ille, tuos potuit qui cernere vultus;
Flectere qui pectus poterit, felicior ille.
Ipse superciliis quiddam vocalibus audax
Annuit, & placito vix tandem pugnat amori.
Ergo ubi jam primo tentari percipit igne
Virgineum pectus, nitido munuscula cultur
Addit, Erythraeo quæsitæ littore conchas,
Intextasque auro vestes, & florea sarta,
Et quæ multa leves prolectant dona puellæ.
Quondam etiam, si forte vacat, nec jussâ mo-
rantur

Junonis; placidis demulcet cantibus Irin,
Argutos tereti perstringens pectine nervos,
Divinumque modis aspirat Phoebus amorem.
His penitus molliti animi Thaumantidos, & jam
Victa labat: non occultum sub pectore vulnus
Secum alit; aut cæcos tacitus pudor opprimit æstus;
Dulcibus illa palam flammis favet; anxia cœlo
Quærit amatorem passim, arridetque reperto.
Compellat, miscetque jocos, nec sola recusat
Colloquia, & lenes fera sub nocte susurros:
Non thalamos subeuntem arcet, foribusque repellit.

At non hæc Maja genitum latuere per auras
 Labentem cælo, & rapidis talaribus actum.
 Ad roseam prius hic oculos adjecerat Irin;
 Sed duram obsequiis mentem expugnare puellæ
 Dum studet, illa Dei vanum frustrata laborem
 Restitit, & blandos aliò convertit amores.
 Scilicet is sævum duxit memor inde dolorem.
 Altrè hærent animo, prælati injuria Phœbi,
 Fastiditi ignes, turpisque offensa repulsæ.
 His super accensus, postquam æthere vidit ab alto
 Iridis admissum furtim in penetralia Phœbum:
 Illane, ait, tandem, præ te quam, sancta, ferebas,
 Illa pudicitia est? hic est rubor ille modesta
 Fronte sedens, timido dejectaque lumina vultu?
 Cum juvenum cœtus fugiens castissima virgo,
 Interiora domus peteres, atque abdita claustris
 Oppositam firmo muniress objice portam.
 Appliciti foribus nos supplex turba sedemus:
 Ornant ferra seras, triverunt oscula limen,
 Et frustra ad surdos jactamus carmina postes:
 Tu nos interea postico, subdola, fallis,
 Et furtiva patet venienti janua Phœbo.
 Hunc juvat inde meas ridentem audire querelas,
 Et tecum dulces per noctem ducere somnos.
 Vestrorum at certe sit Juno testis amorum,
 Dique, Deæque omnes. Supercas sic factus in auras
 Tollitur, & celeri Junonis sacra volatu

Tecta

Tecta petit. Juno auratis tum forte sedebat
 Porticibus, magna Divûm stipante corona.
 In mediis adstant Tegeæus, Nunc ades, inquit,
 Nunc ades, ô Juno, tua te sibi postulat Iris,
 Illa tuarum Iris testisque & conscia rerum,
 Nescio quis thalamos irrumpere virginis ausus
 Dicitur oppressam validis retinere lacertis
 Per mediam noctem, dum tu alto cum Jove
 dormis.

Omnia consimilis Phœbo, faciemque, coloremque,
 Et rutilos auro crines, floremque juventæ.
 Et nunc ille quidem thalamo latet abditus; at innox
 Ni properas, vigilum curas eluserit omnes.
 Erubuit reginâ Deûm: nec talia credit
 Mercurio narranti, aut se non credere fingit.
 Exiit illa tamen regali sede, viamque
 Iridis ad sedes cita corripit. Ocyus omnes
 Confluxere Deî. Cùm Nymp hæ ad limina veni-
 tum est,

Impulit obductos tacito molimine vestes
 Protinus, & celeri Juno petit intima gressu.
 Heu virgo infelix! thalami male tecta latebris.
 Languida dum molli declinas lumina somno,
 Et vos cæcus amor lecto complectitur uno,
 Inscia calituum præbes ludibria turbæ,
 Nec te sava oculis Saturnia conspiciat æquis.
 Junonis sedenim mentem pudor, iraque turbat.

Surgite, ait, tandem, par nobile, surgite, amantur
Sat lusu somnoque datum. Nunc nubibus, Iri,
Conditor obscuris, & nigro carcere cœli,
Quæ turpi sacros fœdasti crimine cœtus.
Te verò, nivei corruptor, Phœbe, pudoris,
In cœli oppositas jubeo discedere parres.
Sic ait, & flentem famulæ Thaumantida duris
Constrictam vinclis in nubila cæca relegant.
Hic latet, hic longo mœrens consumitur ævo.
Sed quamvis miseram violati fama pudoris
Angit, & æterni tenebrosus carceris horror,
Plus Phœbo caruisse dolet: gemit irrita vota,
Vanaque conjugia, & frustra inceptos hymenæos.
Nunc etiam, si forte imis conspexit ab antris
Adverso Phœbum spatiantem limite cœli,
Hicet impatiens vinclorum erumpere gestit
Quà datur, & summa rutilum caput exerit æthra;
Præcinctum fertis diversicoloribus Iris;
Te solum, te, Phœbe, petens, si qua aspera fata
Rumpat, & creptum sibi reddere possit amantem.
Sed superùm decreta vetant, & ferrea Juno
Tristitia mansura sancit divortia lege.
Ergo amens animi Thaumantis filia largos
Solvitur in fletus; lacrymis manantibus æther
Perpluit, infaustosque Deæ testatur amores
Usque coloratis descendens nubibus imber.

III.

MAGNES.

*Magnes, calorum explorator sagax, cum in eam
deflexisset impietatem, ut naturam Diis sublati
omnium rerum parentem diceret, in Lapidem ab
Jove conversus est: illius sectatores in Ferrum.*

MAteries oreris nostro dignissima versu,
Myſta ſagax cœli, naturæ nobilis index,
Accola piſcoſi, Magnes, memorande Cayſtri.
Tu tentare domos ſuperas, tu ſidera pernox
Metari, & rerum meditando extundere cauſas
Auſus eras; tu naturæ ſecreta latentis
Discipulorum inter denſas vulgare cathedras.
Lydia te ſtupuit tellus, te Mæonis ora,
Boſporus, & ſparſæ te Cyclades æquore toto,
Te Tyros, & Serum gentes, atque ultima Thule,
Invida ſed Nemefis præclara intercipit orſa.
Nam dedignatus ſpes affectare caducas,
Ut ſuper humanam ſublimia pectora ſortem
Extulerat Magnes, non illum tetra libido
Illecebris vinctum tenuit, non pocula Bacchi,
Non animum fregere dapes, riſuſque, jocique,
Non chelys, & ductæ levia inter carmina noctes,
Non, ſtudiis vulgi aut populari obnoxius auræ,

Quærit opes, claroque parat splendescere cultu:
Ast hominum fugiens cætus, loca sola frequentat.
Nunc vagus Ægæi vacuum legit æquoris oram,
Nunc Sipyli valles lentus jacet inter amœnas,
Aut later umbrosis Tmoli projectus in antris,
Dum mens nobilibus doctrinæ exercita curis,
Emicat, atque gravi membrorum mole soluta
Abdita scrutatur nascentum exordia rerum:
Unde graves terræ, fluidum mare, mobilis ær,
Ignis edax; quæ vis tenerum compegerit orbem,
Duxerit inque novas concreta elementa figuras:
Missus an Æoliis prorumpat ventus ab antris,
Quæ fluvios urnæ campis fontesque ministrent.
Noverat ille quibus liquefacta metalla caminis
Fundat, & in solidum duret natura rigorem;
Quid filieis venis inclusos alligat ignes;
Fulmen sponte cadat, vindex an ab æthere mittat
Tela Deus Siculis Cyclopum eusa cavernis;
Quid quatiat terras, refluxum cur æstuet aquor
Motibus alternis; pluvium quis contrahat arcum,
Et varios pingat roranti in nube colores.
His animum postquam spatia inter longa dierum
Intendit studiis, cœlo surgentibus astris,
Protinus alta petit Mycales, celsive Mîmantis
Culmina, qua partem paruit prospectus in omnem:
Hic cœlo fruitur per noctem liber aperto,
Et mundi in varias oculos circumtulit oras.

Astra notat, signatque situs, qua parte sub undas
Prona cadant, qua parte suos revehantur ad ortus.
Solis hic obliquos duodena per astra meatus
Solstitiique moras, æquataque tempora noctis
Atque die, longo rerum perspexerat usu.
Ergo signiferum segmentis quatuor orbem
Dividit, & gradibus decies segmenta novenis;
Singula comprehendant partes ut signa tricenae,
Integer & totum describat circulus annum.
Hic primus gemino deprendit cardine ferri
Sidera, & immotum rapidæ vertiginis axem
Immensos cœli penetrare volubilis orbes.
Cætera dumque levis circum rapit impetus, illos
Certis stare locis, sedesque tenere quietas.
Hos Graii dixerere Polos; quorum infimus alter
Tantum atro sub Dite latet, stygiisque tenebris,
Quantum alter claro fertur sublimis Olympo.
Proxima contractis volvuntur sydera gyris,
Arctophylax, Coluberque ingens, atque Arcades
Urse.

Huc mentem, huc vigiles oculos advertere Magnes
Sueverat, & motus numeris signare, locosque.
Inde rudes pelagi nautas, vix summa legentes
Litora, vix trepidis ausos vada scindere remis,
Pandere vela jubet pelago, terrisque relictis
Astra sequi, claroque docet confidere cœlo.
Inprimis geminas attendere jussit ad Arctos,

Arctos æquoreo fugientes gurgite mergi:
 Ut Tyrias Cynosura brevi regat orbe carinas,
 Et Grajas Helices agat ingens circulus alnos.
 Quinetiam vigili deprendit sedulus arte,
 Quot gradibus terras superet Polus. Æreus axis,
 Gnomona quem Graii patria dixere loquela,
 Cuditur, ut magno mundi respondeat axi.
 Altera pars impacta solo est, pars altera sursum
 Erigitur, spectatque Polum, monstratque per umbras
 Solis iter, spatii & tempora dividit æquis,
 Bissenasque diem solidum partitur in horas.
 Quæ postquam studio fuerant comperta sagaci,
 Privatos non hæc tacitus servabat in usus,
 Edebat discenda palam, cœtuque frequenti
 Intima pandebat magni miracula mundi.
 Atque hæc Magnetis demum dictata secuti
 Artibus egregiis vitam excoluere nepotes,
 Quos Syros, quos alta Samos, Grajæque Crotonis
 Felix ora tulit, Lacedæmoniumque Tarentum,
 Doctorumque Pharos nutrix fœcunda virorum.
 Illo Pythagoras redivivus dogmata fonte
 Hausta tulit populis Italûm, quæ deinde secutus
 Edidit Archytas inter pineta Calefi;
 Et docta Archytæ soboles Ægyptius Horos,
 Quique novum sydus gaudentibus intulit astris
 Regalem Bereniceo de vertice crinem.
 Hæc hominum faciles animos, juvenumque, se-
 numque,

Hæc adolescentum mentes cepere novellas.
Noctes atque dies affixi postibus hærent,
Circumstant,urgentque virum,prensantque rogando;
Ille rudes format populos, obscura resolvit,
In dubiis responsa refert, animasque jacentes
Tollit humo sursum. Juvat ire per æthera magnum
Hoc duce, & occultos terræ penetrare recessus,
Aëriasque domos, & avari viscera ponti.
Hoc duce, quas homini prudens natura negavit
Quæsiwere vias. Ludus fuit æquoris undis
Commisisse animas : ausi conscendere summum
Aëra, & audaci nubes tranare volatu,
Præpetibus pennas circumposuere lacertis.
Hac demum fretus miranda Dædalus arte
Insolitum per iter Minoia vincla fefellit.
Verùm ubi sublatas inflavit gloria mentes,
Cessit pulsa Deum sensim formido, pioque
Erasere, nefas, tumido de pectore sensus.
Solvite, dicebat Magnes, heus! solvite vana
Religione animos; mundum natura gubernat;
Hæc cælum variis, hæc terras temperat horis.
Non Mars bella ciet, nullum Bellona flagellum
Sæva quatit, nullus Phœbi volat æthere currus,
Juppiter incestis nec mittit fulmina lucis.
Ista sibi quondam simplex commenta vetustas
Finxit, & ignaris illudit mentibus error.
Pellite nunc tandem pavido de corde timores,

Sola parens natura Dea est, sola omnia gignit,
Sola fovet, vastis sola omnia continet ulnis;
Cætera fabellas, focii, credamus aniles.
Talia jactantem non auribus audiit æquis
Juppiter: At certe veros, ait, impie Magnes,
Experire Deos. Simul atra mollia caute
Membra ligat: facies homini non pristina mansit,
Occupat ora silex, nec vox aut verba sequuntur,
Et gravis in medio lapidefcit lingua palato.
Jam nec vena salit; nec cor micat: intima torpent
Viscera, constrictos pervadere desit artus
Sanguis, & obstructis exaruit ossibus humor.
Heu miser, obscuris Lydorum conditus antris
Saxum informe lates; te fletunt Asia Tempe,
Te vagus ambiguus flevit Mæander in undis.
Nec mage discipulis ultrix Jovis ira pepercit.
Contudit afflatas vesano crimine mentes,
Aspera que eduro mutavit pectora ferro:
Et tactum obrigit lethali frigore corpus.
Non omnis tamen in tenues evanuit auras
Spiritus: antiquum retinent Doctoris amorem;
Irrequietus agit deformia corpora motus,
Si qua præfenti possint hære magistro.
Ipse novam quamvis mutato corpore formam
Induerit Magnes, haud cessit pristina cura:
Vestigare Polum pergit, geminosque Triones
Quærere, & ad rectum mundi componitur axem.

IV.

APARINE.

*Aparines fidem precibus & obsequiis expugnat
Ganymedes, nec multo post tempore in cælum trans-
fertur. Illa, cum ereptum fraude maritum diu ac
frustrâ quæreret, nimioque desiderio tabesceret,
mortē optatâ, in Aparinen plantam mutatur.*

PULSA ministerio Junonia cesserat Hebe,
Grataque miscebat cælesti pocula mensæ
Nuper Dardania Ganymedes raptus ab Ida,
Ora puer nondum prima lanugine signans.
Illum Gargareis spatiantem collibus, alto
Sacra Jovi correptum ales tulit unguibus uncis,
Et pavidum cœli superas evexit ad arces.
Mœrens interea Trojana Aparina per arva
Errat, & amissum deserta requirit amantem,
Idæas Aparina inter pulcherrima Nymphas:
Quam furtim in sylvis, glauci Simoëntis ad undam
Ruricolæ Fauno genuit Cebrenia Metis,
Metis Hamadryadum non ultima; perque latentes
Occultam sultus matri mandavit alendam.
Illâ sub umbrosiseducta adoleverat antris.
Nec tamen egregiæ longo præstantia formæ
Tempore delituit. Manabat pumice vivo
Fons sacer, inque lacum tenues collegerat undas.

E

Suave per æstatem, dum candet torridus ær,
 Languida fluminco solari frigore membra.
 Sæpe illuc, cœli cum Sol suprema teneret,
 Impatiens æstus Aparina venire solebat,
 Et virides inter velamen molle genistas
 Rejiciens, gelida corpus perfundere lymphæ.

Troïus at juvenis riguæ florentibus Idæ
 Errabat tum forte jugis, cursuque premebat,
 Et levibus jaculis, celeres ad retia cervos.
 Assiduo tandem venatu fessus, & æstu,
 Et fauces angente siti, convallibus imis
 Prætercuntis aquæ rivos sectatur in umbra.
 Haud procul, annosæ densis sub frondibus ulmi
 Abditus, ambigua vidit sub luce nitentes
 Promentem gelidis Aparinam fontibus artus:
 Vidit & obstupuit, secumque hæc corde volutans,
 Nam quid, ait, video? num sacro tincta liquore
 Nocturnos Diana parat conscendere currus?
 Quis nitor in vultu? quis in omni corpore candor?
 Fiam ego Tircias, fiam Cadmeia proles,
 Dummodo caelestem liceat prope visere formam.
 Troïus hæc secum: Nympham mox optat adire,
 Et timer, incertosque animos huc versat & illuc,
 Nec prius accedit, quam se circumspicit ipse,
 Conciliatque novos oculis attentus honores.
 At simul incerta venientem agnovit in umbra
 Nympha virum, tutos meditatatur mente receptus.

Tendit in adversam facili conamine ripam,
 Exilit, utque fuit sine vestibulis, intima sylvæ
 Nuda petit, nigroque pavens sese occultit antro,
 Tum juvenis visæ succensus imagine formæ,
 Quo fugis? exclamat, quonam te proripis? istos
 Pone metus: non me Satyri genuere procaces,
 Qui teneris vim ferre parem, vitiumque puellis,
 Ille ego per sylvas errans, cudone ferino
 Tempora protectus, cujus vestigia pero
 Crudus nuda tegit, Trois sum regia proles,
 Supplicibusque tamen posco tua numina votis.
 Huc ades, inque sinus, ô formosissima, nostros
 Labere, Trojani regis nurus. Hæc ait, & mox
 Colligit abjectas in fontis margine vestes,
 Collectasque antri perfert nigrantis ad oram,
 Exere cœlestes, inquit, nunc exere vultus,
 Induere, atque tuo jam consule, virgo, pudori,
 Nullæ hic insidiæ, vanæ sunt nescia fraudis
 Pectora: si magnum nosces Ganymedis amorem,
 Sanctum etiam fidumque scies: tantum annue votis
 Supplicibus, vincolo mecum sociata jugali
 Neu pudeat placidæ consortia ducere vitæ.
 Sic fatus, lucum subiit, latuitque sub umbra
 Fronde levi tectus; dum missio Aparina timore,
 Mollibus & dâctis tegmen lenita resumit
 Deposited, pictoque nitens procedit amictu.
 Jam non conspectus, jam non exosa viriles

Affatus, sed qua Ganymedes parte recessit,
Huc oculos, huc illa pedes, huc ora ferebat,
Et pulcrum victa jam mente petebat amantem.
Nec se Dardanides dumosis usque latebris
Continet, ut facili visa est placabilis ore.
Fit propior, verbisque ultro compellat amicis,
Arcanumque loquens dictis inspirat amorem.
Illa verecundo dejecit lumina vultu,
Occupat ora rubor, dein paucis talia fatur:
Non sunt vineta mihi duro praeordia ferro;
Sentio quid sit amor: felix quam foedere certo
Tecum junget Hymen, quam tu dignabere tæda.
Nunc ergo paribus votis sit Juppiter auctor;
Accipe, daque fidem. Dixit, dextramque petivit
Trojani juvenis; dextræque is virginis hæsit.
Exin deliciis, exoptatoque fruuntur
Conjugio, similes urunt dum pectora flammæ,
Irruptoque tenet socialis copula nexu.
Felix illa viro, formosa is conjugè felix,
Sed quid in humanis felix fas dicere rebus?
Quas lacrymas, quos, Nympha, tibi fortuna dolores
Sæva parat! dulci flebis viduata marito,
Invidus & Superum rector tua gaudia tollet.
Alterâ fulgebat post tædas Luna jugales:
Illa fatigatum florenti in gramine corpus
Dum ponit, dulcesque admittunt lumina somnos;
Ecce repente volans summa Jovis armiger æthra,

C A R M I N A.

33

Mollior amplexus juvenem tenet, & pede curvo
Sublimem rapiens infert gaudentibus astris.
Interea mentem atque oculos Aparina sopore
Pressa gravi jacet in sylvis, ignara malorum
Quæ sibi cœlesti conflavit Juppiter arce.
Nam postquam vacuo discussit pectore somnum,
Sponsum oculis, sponsum cursu, sponsum anxia
frustra

Mente petit; non ulla quies, nec cum æquore Titan
Mergitur, aut cælum curru, terrasque revisit.
Antra per, & scopulos, atque avia lustra ferarum
Fertur inops animi, cælum clamoribus implet,
Magna voce vocans Ganymedem insana maritum:
Vocales referunt Ganymedis nomina sylvæ.
Jamque pererratis nemorosæ anfractibus Idæ,
Protinus arva petit, campisque vagatur apertis;
Si quis oves pascit, si quis grave versat aratrum,
Si quis iter longe visus celerare viator,
Hunc adit, hunc prensat, properantem hunc voce
moratur,

Multa super Ganymede rogans. Quam vana laboras,
Perdita, quæ frustra speres deprendere magni
Furta Jovis, gratoque Deos fraudare ministro?
Ergo exhausta animis, longoque exercita cursu,
Procubuit, nec vox ægram, nec verba sequuntur:
Mortem optat: mortem Superi tribuere volenti,
Humanique oris speciem, patriamque figuram

Eripuere. Teres corpus, diductaque circum
 In tenues abeunt exanguia brachia ramos;
 Stant affixa solo vestigia; vertice crinis
 Defluxit, circumpositæ mansere corollæ,
 Ostentantque suas contexta monilia baccas:
 Nunc prisci tamen abscedunt Ganymedis amores:
 Obsidet illa vias, & prætereuntibus uncas
 Injicit usque manus, prensatis vestibis hæret,
 Invitos retinens; aliquis si forte repertum
 Externis veniens Ganymedem nuntiet oris.

V.

P I C U S.

*Pico avaro filia erat, quam Mercurius amore
 ductus ad facundiam & furandi artem informa-
 verat. Mox tamen illa ad Nisum convertit ani-
 mum, eoque monstrante patris thesauros, in cavam
 arboris corticem reconditos, clam sustulit. Picus,
 re comperta, impia fundit convicia in Mercurium
 furti doctorem; à quo & hic, & filia, ipseque
 Nisus in aves mutantur.*

Quid juvat assiduo truncos pertundere rostro,
 Depositosque cava scrutari cortice nummos,
 Pice, comes magni quondam ditissime Martis,
 Auratas volucris nunc sparsa coloribus alas?

En tua dum dulci complexus membra quiete
Sonnus habet, longa obscuræ per tempora noctis,
Subripuit gazas prædatrix Pica latentes,
Grata tibi nata illa tuo de nomine dicta.
Dux sceleris Nifus, primis qui doctus ab annis
Dejicere emissa sublimem glande palumbem,
Insidiisve feras captare, & figere ferro.
Ille quidem dorso nemoris dum rectus opaci
Venatu invigilat, tacitus per devia furtim
Suspendio graditur Picus pede, quem gravis auro
Olla premit pendens humeris. Mox ilicis altæ
Summa petit trunco arrepens, libroque resecto
Infodit laceræ thesauros arboris antro.
Quæ procul umbrosa Nifus speculatus ab ulmo
Ad Picam conspecta refert, non futilis index,
Sed juvenes inter Nymp hæ gratissimus omnes.
Nam prius huic longo Nifus consueverat usu;
Ex quo Mercurius non sponte reliquit amatam,
Multa dolens, manesque adiit; sic dura ferebant
Jussu Jovis, longasque moras sub Tartara traxit.
Nec minus illa graves fundebat pectore questus,
Dum simul exactos mœrens reminiscitur annos,
Raptaque præteritæ recolit commercia vitæ.
Floridulo sedenim cum vix pubesceret ævo;
Ausaque tum primum tectis exire paternis,
Sola per irriguas iret virguncula valles,
Roscida Mercurius per sepes fraga legentem
E iiiij

Viderat, & blandos sub pectore traxerat æstus,
Virginis ora notans, & lætæ frontis honores.
Nec tamen hæc formam quæsitâ accenderat arte:
Nulla fuit rudibus legem dare cura capillis.
Pectora erant picta tantum circumdata palla,
Texuit arguto quam sedula pectine mater.
Protinus incautam Cyllenius arte puellam
Fallere, & in positos prædam compellere casses
Subdolus aggreditur; levibus talaria plantis
Detrahit, ornatumque Dei: mox induit ora
Virginis, & Picæ comitem sese impiger addit;
Multa malus fingens, mulcet sermonibus aures,
Causasque ex aliis alias scriit usque loquendi,
Donec in occultos sylvæ venere recessus.
Hic tum Mercurius se, nec sine crimine, prodit,
Vimque adhibet, miscetque preces. Multum illa
repugnat,

Mortalesque vocat vano clamore, Deosque.
Ast urgente Deo num vis juvet ulla puellam?
Hic voto victor potitur, longosque cientem
Incastrum gemitus, raptique pudoris honores
Descentem verbis ultro solatur amicis:
Pica, oculis, inquit, lux optatissima nostris,
Cara animo conjux, ô cælo carior ipso,
Hic mecum in solis libeat tibi vivere sylvis.
Num te Mercurii uxorem, magnique Tonantis
Pœnitet esse nulum? nunc virginitaris ademptæ

*P*remia magna feres , facundæ munera linguæ ,
Dicendique artes , & mentes flectere dictis ,
Et quidquid placuit jucundo tollere furto.
His placati animi ; sensim his mansuescere corda
Incipiunt ; petit ipsa Deum , jamque omnis in uno
Mercurio victæ obsequiis stat cura puellæ ,
Pectoraque arserunt paribus concordia flammis.
Mercurii fraudes , & natæ crimina Picum
Persensisse ferunt ; sed crebris vicit avarum
Pica patrem donis , culpamque auctore redemit.
At Jovis imperiis Manes Tegeæus ad imos ,
Rursus & ad Superûm stellantia limina longam
Cogitur ire viam. Proh quantus amantibus instat
Inde dolor ! nigris pernox flet Pica sub antris.
Ora madent lacrymis , rumpuntur pectora questu.
Cum fugiens raptim nemorum per devia velox
Cerva sub obscurum Picæ se proripit antrum
Fixa latus jaculo ; sequitur quam præpete cursu
Nisus agens telis , inflicti vulneris auctor.
Illa velut supplex muta prece visa salutem est
Poscere respectans : nec spernit Pica precantem.
Progreditur latebris , currentique obvia Niso ,
Siste gradum , Juvenis , dixit : quid fervidus istuc
Irrumpis , sedes ausus turbare quietas ?
Is visu obstupuit ; ceciderunt spicula dextra.
Heus , ait , heus aliud nostro stat pectore telum.
Ipse feras captans capior , prædæque petentem ,

O Dea , prædata es : captum ne sperne , tuumque
Esse velis. Nisum non averſata rogantem ,
Nefcio qua ſenſit tangi dulcedine pectus.
Trifte ſupercilium poſuit , vultuſque ſerenos
Induit , & facilem dictis accommodat aurem.
Inde adeo sæpe in ſylvis loca ſola ſecuti
Conveniunt , longasque trahunt ſermonibus horas.
Tunc longe huic Deus ille fuit , quem nuper inani
Fallacis ductum ſpecie deluſit amoris.
Jamque novis præſci ceſſerunt ignibus ignes.
Tum quoque corticibus , Niſo monſtrante cavatis
Occuliſſe patrem congeſtum noverat aurum.
Ilicet injecta eſt animis væſana cupido
Tollendi patrias putri de caudice gazas ,
Conſiliumque fugæ capiunt : præit ipſe timentî ,
Neſtentemque moras urget , dux criminis idem
Depoſitique index Niſus , ſuaſorque rapinæ.
Clam portantur opes pelago , prædaque poti
Externas patria gentes petiere relicta.
Qui ſimul ad Pici pervenit nuntius aures ,
Niſi auſus , probrumque domus , natamque pudoris
Oblitam furtim laribus fugiſſe paternis ,
Exiliit trepidans , auriſque cubile reviſit.
Aſt ſedes vacuas , & raptum comperit aurum.
Tunc natæ patuere doli , & ſcelus omne reſectum eſt.
Ergo fremens animis Piciſ , verba impia jactæ
In Superos , totique facit convitia cælo.

Præcipue infandas Tegeæi devovet artes;
Auctorem scelerum appellans, fraudisque ma-
gistrum.

Cælesti interea præpes Tegæus ab arce,
Ad Picam tum forte redux properabat amatam.
Mox etiam properasse pudet, Picæ irrita postquam
Pacta audit, turpemque fugam, Nisi que Hymenæos,
Et violata senis Pici sua numina lingua.
Vilicet ardentes concepit fervidus iras,
Et meritis fontes, meditatur plectere pœnis.
Humanum his corpus sedenim detraxit & ora;
Tresque novas jussit volucres accedere sylvis.
Purpureæ Nisi nascuntur corpore plumæ;
Quodque incendebat radiatas murice vestes
In pennis rutilat diversicoloribus aurum.
At non cessit amor nummi, truncisque repostæ
Quærere pergit opes & robora figere rostro.
Ipsa quoque induitur plumoso tegmine Pica,
Et varios alæ circum traxere colores.
Lingua loquax superest, & garrula copia fandi,
Subdola mens, fallendi artes, & pristina furta.
At tu, Nise, leves vcheris sublimis in auras
Præpetibus pennis; tu nubibus ales ab altis,
Ut solitum, sectaris aves, & ab æthere lapsum
Invasisse juvat prædas, & vivere rapto.

V I.

LAMPYRIS.

*Lampyris puella, amissum monile dum in sylva
quærit noctu accensâ lampade, à Diana in eam mu-
tatur, quam cicindelam Latini, Græci Lampyrin
vocant.*

Quæ nova per cæcas splendet flammula noctes
Sepibus in nostris? an ab æthere lapsa sereno
Astra cadunt? tacitis an captant frigora sylvis,
Si quando ardentis cœperunt tadia cœli?
Non ita, sed duris heu frustra exercita matris
Imperiis, sentes lustrat Lampyris opacos,
Si forte amissum possit reperire monile.
Namque per Eurotæ ripas, saltusque Lycæi
Dum Diana leves agitat de more choreas,
Aut erumpentes fruticetis excipit apros,
Nympha puellares inter lectissima cœtus,
Lampyris, Divam propius sectatur euntem,
Arcum humerisabilem gestans, pictamque pha-
rettram.

Subtilis flavos cohibebat mitra capillos;
Aurea virgineum velabat fascia pectus,
Adstrinxere leves argentea tegmina furas.
Festa aderat tum forte dies, qua vertice Cynthi
Latonæ quondam ex utero, natalibus horis,

In lucem exierant Diana & pulcher Apollo.
Lætior hinc solito celebres Dea protinus omnem
Arcadiam vocat ad ludos, sylvestria circum
Numina, ruricolas Faunos, Dryadasque sorores,
Nec mora Parthenios saltus, frondosaque celsæ
Cyllenes nemora, & nigri pineta Lycæi
Deseruere Dei; reliquos Pan ocyor anteit,
Ora coloratus minio fucata rubenti.
Hic ubi Mænaliis veniunt de montibus umbræ,
Floridus Alphei prætexit flumina campus,
Pastorum assiduus solitus resonare cicutis.
Capripedum visa est Satyrorum hæc lufibus apta
Area: pars teretes digitos, & molle labellum
Admover, ut biformem det eburnea tibia cantum,
Pars dulces ciet ore modos, & voce canorâ
Dianam celebrat: siluere ad carmina venti.
Quo cantu excitæ fluvii de sedibus imis
Naiades emergunt, gressumque per uda ferentes
Gramina, florenti properant se adjungere turbæ.
At parte ex aliâ graciles venere Napææ,
Fronde caput vinctæ, & viridi vestigia focco.
Venit Hamadryadum collectis turba capillis,
Nuda genu, levesque humeros, & lactea colla.
Quas inter roseo prodit spectabilis ore
Candida Lampyris, qualis post lumina solis
Nocturnos inter cælo micat Hesperus ignes.
Namque decus formæ frontisque nitentis honorem
Aureus incendit pendens in pectora torquis,

Baccatus gemmis, & multa nobilis arte;
 Rarum opus, igniferis procusum incudibus *Æthnæ*,
 Vulcani manibus, Veneris mirabile donum,
 Cum natam *Hermionen* *Cadmo* felicibus olim
 Traderet auspiciis: quo munere dein *Eriphyle*
 Capta, viri exitium, *Polynici* est ausa pacisci.
 Postera fatalis demum per secula torquis,
 Perque vices varias, Superum sic iussa ferebant,
Arcadicam longo post tempore venit ad *Æglen*;
Æglen, quæ quondam *Sileno* juncta marito,
 Egregiam fausto genuit *Lampyrida* partu.
 Hanc reliquis optat mater præcellere formâ
 Virginibus, cultusque novos studiosa puellæ
 Comparat. It splendens per collum ductilis auri
 Circulus, & summis illudit gemma papillis.
 Prodi, ait, in medium, & divinis utere donis.
 Tu modo, nata, cave ne quis tibi præmia Divum
 Auferat, & sacro redeas fraudata monili.
 Mox inter socias sic exornata puellas
 Tendit in herbosum virgo pulcherrius campum,
 Et *Satyrorum* oculos in se convertit & ora.
 Post ubi submovit populum, spatiumque patente
Cynthia commissos indixit ab aggere ludos,
 Tum præit arguto sylvestris fistula cantu.
 Personat omne nemus circum, vallesque profundæ.
 Emicat extemplo *Satyrorum* læta juvenus
 In saltum, *Dryadasque* petit, facilesque *Napæas*.
 Implicuere manus manibus, motusque dederunt.

Non incompósitos, agiles in cespice plantæ
Exiliunt, crispumque latus vibratur ab arte,
Et simul ad crotalum digiti crepuere loquaces.
Hinc Pan futilibus protectus tempora fertis
Ingreditur, prensamque manu Lampyrida pernix
Ducit in numerum: pedibus nec scignior illa
Fertur in adversum, sinuososque implicat orbes,
Et modo cedentem conversâ fronte lacescit;
Nunc trepidæ similis vertit vestigia retro,
Atque fugam simulat; fugienti hic fervidus instat;
Instantem fallunt festivæ virginis artes.
Gratia saltanti nec abest. Dat Delia plausus,
Dant circumstantes satyri, vulgique coronæ.
At non hæc animis Dryadum chorus aspicit æquis,
Arcanus gliscit sensum sub pectora livor,
Sollicitasque angit prælatæ gloria formæ.
Interea levibus Lampyris fessâ choreis
Secclum petit, æstivum quo frangere solem
Lassosque in mollem queat artus solvere somnum.
Sed licet obscuro sylvarum tecta recessu,
Haud Dryadum fugit insidias: videre sub umbrâ
Laxantem placida languentia membra quiete.
Clam subeunt, furtumque parant, ausuque nefando
Pectora gemmato spoliant candentia torque.
Utque hæc admoto deterisit pollice somnum,
Et se materno viduatam munere sensit,
Prosiluit impatiens, & amaro concita luctu
Dat gemitum, mœstisque implet plangoribus auras;

Quid faceret ? quos vana Deos in vota vocaret ?
Tristis adit matrem , dejecto pallida vultu ,
Indecores referens habitus , inhonoraque colla ,
Divite quam cinctu mater , cultuque decoro
Nudatam aspiciens , cæco succensa furore ,
Tunc oculis audes , inquit , te sistere nostris
Muneribus vacuam Cythereæ , & torque carentem ,
Torque , manet quo certa domus fiducia nostræ ?
Illa dabat contra lacrymas , & multa parabat
Dicere : sed nullo mater sævissima fletu
Tangitur , aut voces tractabilis accipit ullas ,
Ocyus ito , inquit vultu imperiosa minaci ;
Torquem , divini pignus fatale favoris
Aut refer , aut nostris nusquam te obtutibus offer.
Paruit illa tremens , utque atræ tempora noctis
Instabant , timida fulgentem lampada dextra
Prætulit in sylvas ; tenebras fax splendida vicit.
Per longas noctes , spatia & per longa dierum ,
Hirsutos inter dumos , virgultaque densa
Passibus it lentis , & devia terga peragrans
Vestigat raptum nequicquam attenta monise.
Livida Hamadryadum speculatur ab ilice turba
Errantem procul , & curas deridet inanes ,
Nequitiaque suæ fructum furtique reportat.
Sed vanum tandem Nymphæ miserata laborem ,
Infonstem tristi statuit subducere pœnæ
Cynthia : fœmineos vultus , priscamque figuram
Detrahit , atque nova donat Lampyrida forma.

Cogit

Cogit in angustum contractos virginis artus,
 Atque affigit humo; tardatur gressus eunti;
 Muta silet, loca sola petit, sylvasque pererrat.
 Haud tamen exili memores de pectore sensus,
 Sæva nec iratæ cesserunt jussa parentis;
 Per nemorum latebras tota dum quærere pergit
 Nocte, laboratum digitis cœlestibus aurum,
 Nigrantes clarâ collustrans lampade saltus.

V I I.

GALERITA.

*Palladis galeam atque arma vestesque, quas
 lavandi causa exuerat, rusticana sibi puella induit,
 ac se ostentat pro Deâ: indignata Pallas eam in
 alaudam mutat, qua Galerita dicitur.*

DEcute surgentes ventoso vertice cristas,
 Et vanos cohibe, virgo temeraria, fastus;
 Pauperis in tuguri latebras, & rustica tecta
 Regredere, & patrios ne dedignare penates.
 Ni facias, vindex aderit sævissima Pallas,
 Illa tuæ Pallas columen, tutelaque gentis.

Quæ postquam prægnante Jovis galeata cerebro
 Prodiit, atque lacu Tritonidis adstirrit undæ,
 Et prima in Libycis posuit vestigia terris,
 Inde leves arvis circumfert undique gressus.

Et nova inassuetis spectacula præbet ocellis.
Nunc sylvas, nunc prata juvat decurrere, & altis
Verticibus tractus longe lustrare jacentes.

Verum ubi jam ferus campis decedere Vesper
Admonet, & dulces suadet nox languida somnos,
Dumque sibi hospitium latis Dea prospicit agris,
Stramineo vidit salientem culmine fumum,
Prondentes inter, procera cacumina, laurus,
Atque satas florente lacus in margine myrtos.
Illuc nata Jovis fertur, foribusque reclusis
Submisso ingreditur depressum vertice limen.
Divam agnovit anus, quam circum rustica pube
Natarum paleis porrecta sedebat in hornis,
Arguto teretem versantes pollice fusum.
Agnovit, manibusque colus & pensa remittens
Exilit, & Divam veneratur supplice cultu.
En ego, ait Pallas, de summo en advena cœlo
Per noctem vestris succedo sedibus hospes,
Hic tectum requiemque petens. Paupercula contra
Sic anus : O nostris quantum hæc nox prospera
rebus !

Quæ dedit augustos reginæ cernere vultus.
Eia agite, ô teneræ, carissima turba, puellæ,
Certate officiis ; solium ponatur acernum
Ædibus in mediis ; sternatur mollibus ulvis
Lectus, & in pedibus statuatur mensa columnis ;
Huc olæ pingues, plenis huc mala canistris ;
Huc & caseoli, quos vimine fiscina pressit ;

Plenaque jucunda relinatur seria vappa ;
Et scyphus ante dapes in mensa faginus extet,
Passim parva novos inspergat filia flores.
At tu præcipue , natarum maxima, Divæ
Assiduis adsta studiis , ac nitere porro ,
Quas annis superas , curis superare sorores.
Sic ait ; extemplo matris præcepta facessit
Turba puellarum. Sedes annosa locatur
In medio : juxta recubans studiosa juvenus
Fessa Deæ mulcet tepida vestigia lympa.
Ipsa gradu tremulo mensam succincta salignam
Ponit anus : densis profert mantilia villis.
Addit & agrestes ilignis lancibus elcas,
Nuper & inculta decerptos arbore fructus,
Mox & fronde super viridi , florumque maniplis ,
Sternitur archaicum crassa lodice cubile.
Verum inter socias natu quæ prima , Minervæ
Colligit exutas noctis per tempora vestes ;
Ægida nondum atros gestantem umbone colubros,
Splendentemque auro galeam , cristisque decoram ,
Et præpilatam fulgenti cuspide myrtum.
Dumque jacet placido Pallas devincta sopore,
Hæc pravis inhians animis , per singula versat
Liventes oculos, nec non se vestibus optat
Talibus incingi : placuere in casside cristæ :
Se modo , si liceat , cœlestibus induat armis,
Peronem roseo cupiat mutare cothurno,

Sutaque plantarum contorta cannabe vincla,
Hirsuto gestare rudes subtemine telas
Est pudor, & tritis humeros amicire lacernis.
Me miseram, dixit, cur his in sordibus ævum
Fœda situ carpo, & squalentibus obsita pannis?
Cur his me Superi voluere parentibus ortam?
Obscuramne diu producam ingloria vitam?
Haud simus tamen indecores radiantibus armis,
Non caput hoc cassis, dextram hanc non dedecet
    hasta,

Nostra nec auratus male pectora proteget umbo.
Hæc animo secum virgo mæcæna volutat,
Divæ sortem æquans animis, & turgida fastu.
Interea redit orta dies, somnoque solutam
Pallada frondosos lux alma revifere colles
Invitat, riguasque lacus decurrere ripas.
Illa recompositas formoso in corpore vestes
Aptat, & angustis digressa mapalibus exit
Protinus in campos, & prata virentia musco.
Dumque vagis passim per apertum cursibus errat,
Hinc atque inde choros niveæ duxere puellæ,
Vibrantes nunc molle latus, nunc candida fursum.
Brachia jactantes, & cantus ore dedere.
At reliquas inter primæva puella sorores
Talibus augustam demens coluisse Minervam
Negligit officiis, animum sed inanibus usque
Fallere amat votis, & pectus pascere vento.

Ergo hastam præferre manu, clypeumque nitentem
Palladis, & sacro mavult splendescere cultu.

Ventum erat ad vitream sinuosi fluminis undam :
Diva rudes inter tenerum latus explicat herbas,
Et variarum oculos oblectat imagine rerum.

Hinc tremula capti ducuntur arundine pisces,
Et textæ lento tenduntur vimine nassæ.

Illinc pellito niveus pede remigat anser ;
Raucaque clamoso pluviam dum provocat ore ;
Lavir anas caput, & rores cervice recepit.

Cernere & ipsa suos vultus Jove nata quietis
Gaudet aquis, & visa suo est lætata decore.
Jamque dies medio cœli fervebat in axe,
Et face Phœbea candebat fervidus ær.

Impatiens æstus corpus Dea flumine gestit
Mersare, & grato solari frigore membra.

Candentes confestim artus nudare puellis ..

Cura fuit. Pictis spoliarunt crura cothurnis :

Arma ex umbrifeta suspendunt aurea quercu,
Atque super lentas tunicam expandere genistas.

Pallada frigidula venientem amplectitur unda,

Sudore & madidam recreat Tritonius amnis.

Invergunt latices auratis Naiades urnis.

Dumque ibi rorantes fluvio Dea perluit artus,

Ecce puella procax, cæcaque cupidine ducta,

Depositos Divæ sibi circumcingit amictus,

Et patula quercu pendentia detrahit arma,

Castidæque undantem pennis accommodat alto

Mentis inops capiti, & sacra tegit Ægide pectus.
Talibus ornata exuviis, hoc culta paratu
Progreditur, seseque illam vult impia credi
Quam simulat. Pernix deserto rure colonus
Advolat, attonitæ concurrunt undique matres.
Illa venit, seseque ultro mirantibus infert.
At Dea de mediis fulgorem conspicit undis
Nutantis galeæ, clypei que insigne corusci.
Ilicet ingenti correpta efferbuit ira,
Ut facias vili sedisse in corpore vestes
Novit, & æthereis fabricata incudibus arma
Contactu indignans vidit polluta profano.
Cumque puella levi sublimia mente petisset,
Divinosque sibi Superum tribuisset honores,
Fecit avem Pallas, summum superare volatu
Aëra, & astriferas posset quæ scandere sedes.
Utque palam extaret sceleris certissimus index,
Vertice pennatum jussit gestare galerum,
Atque Galeritam gens postera nomine dixit.

VIII.

SALAMANDRA.

*Salamandra, virgo Sicula è Proserpina comitatu,
illatam corpori à Vulcano injuriam non ferens, in
medios ignes & æstuantis Ætna caminos se conjicit;
quam Vulcanus in lacertam vertit cognominem.*

A D

EMINENTISSIMUM CARDINALEM

CÆSAREM ESTRÆUM.

SI præcos animis Erato tibi suscitât æstus;
Quales, cum patriis meditantî carmina ripis
Suspensos tenuit quondam levis Axona fluctus;
Huc ades, ô animæ, CÆSAR, pars maxima
nostræ;

Cui tua me longo vitæ usu cognita virtus
Irrupto primis nexu devinxit ab annis,
Te vocat in riguas inecum Trinacria valles,
Atque suis te poscit opem Salamandra querelis.
Romano quamvis incedas splendidus ostro,
Splendidior meritis, nostras tamen aure benigna
Pegasidum si quis superest honor, excipe cantus.
Non erit hæc certè tibi laus postrema, tuisque

Laudibus accrescet, Pindi de vertice lecta

Si tua Phæbeâ cingatur purpura lauro.

Nata Jovis quondam Siculis Proserpina campis

Cum meteret vernos arguto pollice flores,

Lilia, fragrantisque rosas, suavesque hyacinthos;

Nectebat faciles solers Salamandra corollas,

Sertaque flaventes Divæ vinctura capillos.

Adstabant sociæ, lectissima turba, Napææ,

Fingere docta comam, & cultu decus addere formæ:

Cum subito insolitis quassatur motibus Henna,

Sub pedibus mugit tellus, labefacta dehiscunt

Claustra Erycis, procul horrendis incanduit Ætna

Ignibus, atque imo patuit Cocytus Averno.

Continuo Stygiis in lucem emissus ab antris

Profluit obscura squalens ferrugine currus,

Quem regit infernæ Saturnius arbiter ausæ.

Territa ferali trepidat Proserpina visu,

Ditem horret, celerique Hennæ petiisse laborat

Mania tuta fugâ: currentem hic ocyor anteit,

Nigraque veloci prævertitur orbita lapsu.

Nec mora Lethæus pavitanti brachia raptor

Injicit, & validis in currum sustulit ulnis

Multa reluctantem, & superos in vota vocantem;

Optatamque infert prædam pallentibus umbris.

At parte ex alia deserta per avia passim

Diffugiunt Nymphæ comites, & qua sua quamque

fors tulit, his Ditem properat vitare latebris.

Has Salamandra inter, casu externata nefando,

Prata

Præta levi cursu rorantia deferit Hennæ,
Ætnæisq; metu pallens se condidit antris.
Hic niger alterno jactabat brachia nisu,
Fervida suppositis tundens incudibus æra
Mulciber, & lentis properabat fulmina massis.
Quem simul aspexit virgo fugitiva per umbram,
Agnovitque Deum, Per ego, inquit, sidera supplex
Te rogo, si qua mover pietas cælestia corda,
Tartareas fraudes, dirosque ulciscere raptus.
En Jove nata perit, feralibus acta quadrigis,
Ni properas, missique tua Cyclopes ab Ætna
Vim vi contineant, prædamque ex hoste receperent.
Hæc jactat lacrymans: Vulcanus talia contra
Ore refert, Non hæc temere, ô suavissima virgo,
Eveniunt; his astra favent, his Juppiter auctor,
Et fratri natam facilis concedit amanti.
Indomito posuisse modum quis possit amor?
Ipse quoque has inter cautes, & inhospita saxa
Inter stricturas chalibum, ferrique metalla,
Ipse ego quid sit amor non ficto pectore sensi:
Ignibus incensum Siculis domat acrior ignis.
Namque, fatebor enim, simul his te prospera terris
Fata rulare, atque hos licuit cognoscere vultus,
Hos oculos, queis nostra Venus concesserit ultro:
In me sæva ferus depromit tela Cupido.
O utinam hic paribus tangat tua corda sagittis,
Atque tuum pateat penetrabile pectus amor!
Sic ait, & Nymphæ manibus Deus apprimit ora,

Addit delicias, animumque moventia verba,
Incautam possit si prolektare puellam.
Nunc roseos laudat digitos, nunc lactea colla,
Undantesque humeris flavo de vertice crines.
Nec suus in mentem venit fuligine vultus
Decolor, assiduoque rubentia lumina fumo,
Actaque inæquali vestigia turpia gressu,
Atque ot sessa situ deformi livida membra.
Illicet ingenuo suffusa rubore puella
Æstuat, & limis dicentem averfa tuctur
Luminibus : tacito sed tandem victa timore
Respectare fugam, tutosque parare receptus
Aggreditur, si qua forsan datur exitus illi.
Sed clausam cæco retinet Vulcanus in antro,
Nec potis est vastis se proripuisse cavernis,
Cui simul ac Deus invisum se sensit, amoris
Accensus furiis, has profert pectore voces :
Mene igitur, vano formæ confila decori,
Mene tuo dignum contemptu rere, puella ?
Ille ego, vera Jovis soboles, quem regia Juno
Legitimo partu cælestibus edidit oris.
Per me terrifici, si nescis, nubibus ignes
Exiliunt, per me altus habet sua Juppiter arma,
Atque hic ipse meæ te Juppiter appulit Ætnæ.
Ut mea præda fores. Cessit Proserpina Diti,
Tu mihi : nunc Ætnæ dotalia regna capeffe :
Conjugio nati haud aberit Dea pronuba Juno,
Talia dicta dabat, jam tum pertæsus inanes

Perdere blanditias, neglectaque fundere verba.
Vim parat impatiens: ast hæc animosa repugnat,
Non vano gemitu aut lacrymis, sed vindice dextra
Suggillans oculos, & fœdans unguibus ora,
Ultra pudicitiam: qua rapta tum quoque vitam
Essè sibi raptam velit, extinguique sepulcro.
Ergo dolens ignominiam, læsique pudoris
Dedecus, & turpi temeratum crimine corpus,
Multa gemit, totique facit convitia calo.
Concava flebilibus resonant plangoribus antra.
Ille quidem crudum dictis sedare furorem,
Et mœstis adlubere velit solatia curis.
Irrita verba cadunt, Nymphæ dolor obstruit aures.
Præcipitant ægram raptus pudor, iraque mentem,
Et parat invisam confestim abrumpere vitam.
Ætneo patulæ panduntur vertice fauces,
Sulfureæ sursum sinuosa volumina flammæ,
Torridaque ignitas jactantes saxa sub auras,
Crateras prisco dixerunt nomine Graii.
Nympha furens animis, lucemque exosa citato
Summa petit cursu montis juga, pronaque saltu
Præcipiti rapidos sese dejecit in ignes.
Mulciber obscuro casum specularus ab antro,
Tristiaque infantis miseratus fata puellæ,
Non tulit ante diem crudeli occumbere leto.
Maluit in teretem producere membra lacertum,
Atque coloratis aspergere tergora gurtis.

Quin ignes superare dedit, prunasque rubentes
 Proterere, atque acres calcare impune favillas,
 Et solita ex ipsis alimenta capessere flammis.
 Sic sua Vulcanus Salamandram in jura recepit.

I X.

MIMUS,

S I V E

S P E C U L U M.

*Mimus Protei filius, ad omnem imitandi omnia
 effingendique artem à patre institutus, dum Vulcani
 habitum ridicule exprimit, ab eodem vertitur in
 speculum.*

A D

MARIAM ELISABETHAM

ROCCACHOARTIAM CASTRISIAM.

Flecte oculos, flecte huc facilem, Castrisia,
 mentem,

Et mirare leves rerum per inane figuras,
 In quibus ipsa tuos possis agnoscere vultus,
 Fulgentesque oculos, & amœnæ frontis honores.
 Mox tamen antiqui repetes dictata Platonis,
 Rursus & umbrosis Academi condita sylvis

Actas inter spectaberis heroínas.

Te sibi Athenais, regali sede relicta,

Adjungat comitem, & morum velit esse magistram,

At nunc lata animis graviores exue curas,

Floreat inque tuis Phœbea hæc laurea fertis.

Pallentes inter scopulos, prope littoris oram,

Gramineosque toros, primis adoleverat annis,

Spes generis Minus, quem partu enixa beato

Edidit Emathiis Psamathe formosa sub antris.

Hunc pater eductum Proteus in vallibus Ossæ

Erudiit, vitæque dedit præcepta, suisque

Moribus instructum, faciem & mutabile corpus

In varias rerum docuit convertere formas.

Nam modò frondentes sursum jubet arboris altæ

Ramos induere, & radices figere terræ,

Et modò in æquoreum ripis durescere saxum.

Nunc in spumantem resolutus defluit undam,

Aut abit in rapidæ sinuosa volumina flammæ.

Præterea quæcunque oculis sese obvia ferrent,

Horum consimiles in se transferre figuras

Instituit, variosque situs, motusque, coloresque,

Et quæ signa dedit rebus natura notandis.

Si quis erat terram proscindere visus arator,

Ibat aratori similis : si rure capellas

Pastor agens medio fuerat conspectus in arvo,

Visus & ille suas campis agitare capellas.

Advena prodierat peragens iter ecce viator,

Ille viatorem contra simulabat euntem.

Roscida mala legens, juvenili corpore virgo

Seque, suosque oculos mirata aspexit in illo.

Denique semper is est alter, vixque est suus unquam,

Quosque gerit vultus alieno ducit ab ore.

Interea Thetis Ægæi super æquoris undas
Vexit ad Æaciden frænatus Pelca Delphin.

Quam Phorci chorus, & Nymphæ comitantur
ovantes :

Tritonis resonat ridenti buccina ponto.

Peliacis hilares Di convenere sub umbris,

Qui cælum terrasque tenent, quique humida regna.

Fornice sub medio, parte acclinatus equina,

Hospitibus tantis præbet rorantia Chiron

Pocula. Bacchus adest, cyathisque capacibus urget

Divos multa rogans, nec Di sprevere rogantem,

Ast hinc Castaliis redimitæ tempora ramis

Decurrere sacro Pindi de vertice Musæ.

Plectra mover Clio, digitisque micantibus errat

Argutæ per fila lyræ; nec tibia cessat

Euterpes: præit ad numeros intonsus Apollo,

Indicitque modos: imo de flumine Peneus

Attollit glaucis canentia fiondibus ora.

Laurigero felix Hymenæus perstrepat Ossa,

Et Thetis Oetæi celebrant Nereida saltus.

Quo cantu excitæ muscosis sedibus ultro

Exilucere Deæ; Divûmque hæfere lacertis,

Et latus in faciles egerunt molle chœreas.
Parte alia bipedum curtu subvectus equorum
Advenit vitreo pelagi de gurgite Proteus,
Dum vacat, atque suæ phocarum examina curæ
Credita Carpathus somnus tenet altus arenis.
Adfuit & Protei soboles carissima Mimus,
Cui primum tunc est concessum visere sanctos
Cœlicolûm cœtus : facies notat ille Deorum,
Augustosque habitus ; flagrantia suspicit ora
Cæsariemque Jovis, Junonisque aurca scepra,
Intronsos Phœbi crines, humerisque sonantem
Miratur pharetram, miratur tela Dianæ,
Palladis & torva splendescens Ægide pectus,
Nexaque Mercurii levibus talaria plantis.
Protinus hic solitas animo conversus ad artes,
Exprimere incessus Divûm, nutusque Deorum
Audet, & objectas imitando effingere formas ;
Grataque cœlesti præbet spectacula turbæ.
Nunc juvat aut Martis vultus simulare minaces,
Incertosque pedes madefacti nectare Bacchi,
Quassatamve manu furiatæ Palladis hastam.
Ecce autem Sicula sese referebat ab Ætna
Mulciber, obscura faciem fuligine tinctus.
Horrebat caput inpexum squaliente favilla,
Imparibusque pedes per littora motibus ibant.
Hunc ubi Peliaco vidit de vertice Mimus,
Nec mora fallaci mentitur corpore Divum,

Atra cutis circum nodosos vestiit artus,
Contractam illuvies fœdavit sordida frontem;
Traxerunt alternantes vestigia gressus.
Haud circumfusæ risum tenuere coronæ:
Riserunt Superi, risit Nereïa turba,
Thesſaliciis risit campis effusa juvenus.
Illicet ultrici Vulcanus concitus ira,
Respiciens torvo tremefactum lumine Mimum;
Tunc ait, ô turpes inter, puer, edite phocas,
Vile retrimentum pelagi, alga vilior ipsa,
Tunc jocus audes Superos violare protervis?
Ergo ego legitimo proles Junonia partu
Natus, & ignifera doctus flammantia dextra
Cudere tela Jovi, per te ludibria Divis
Præbeam, & in toto fiam nova fabula cœlo?
Haud impune quidem: versuto corpore suctus
Sumere tot rerum species, nunc exue formam
Protinus ipse tuam; nunc humani decus oris
Abjiciens speculi faciem mendacis habeto.
I modò, & effigies vîsas simulator adumbra.
Dixerat, & mox verba Dei res ipsa secuta est;
Fit speculum Mîmus, vivacis spiritus auræ
Evolat, extincto cesserunt pectore sensus.
Nec minus interea præscas reminiscitur artes,
Opportuna manet cunctis natura figuris:
Mirantes spectantum oculos deludere falsis
Gaudet imaginibus, simulacraque vana referre.

X.

MELISSA.

Melissam, quæ Jovi data nutrix à Cybele fuerat, legendis floribus intentam aggreditur Titanis filius Crabro. Illa juvenem telo confodit, & pudicitiam tuetur. Titan, Saturni ope, filii mortem ulturus, Melissam ad pœnas reposcit. Saturnus Nympham in apem mutat.

A D

FRANCISCUM SERAPHINUM
REGNERUM MARESIUM.

N Ascitur ecce mihi decimus labor, & gravis ille
 Altifono campani æris de culmine clangor
 Dat signum, dulcesque vetat producere somnos.
 Tu jucunda meæ vitæ comes, hanc quoque partem
 Aspice, Musa, tuique aspirans aura favoris
 Det mihi florilegæ casus memorare Melissæ,
 Cui nivei mores, & labis nescia virtus,
 Curaque cœlestis cogendi in mella liquoris,
 Nobile per gentes peperere in secula nomen.
 Ergo Mænalios mihi nunc, Dea, suffice cantus,
 Quis meus attentas SERAPHINUS commodet aures;
 Excitus nostro si carmine reddere carmen
 Fortè velit, tenuisque modos superare canendo :

Unde negata meis accedens fama libellis
Inter honoratos tribuat discumbere Vates,
Et mea mansuris signetur gloria fastis.

Nascentes Cybele fetis, & ab ubere raptos,
Non semel inuicti depastos viderat ore
Saturni, & sevis contritos dentibus artus:
Viderat, & vanis implerat questibus auras.
Jamque novi instabant felicia tempora partus,
Et prope erat fatis promissus Juppiter orbi,
Cum sic alloquitur fidam Dea magna Melissam:
O mihi præ cunctis virgo acceptissima Nymphis,
Si te rerum unquam tetigit cura iulla mearum,
Si tibi dulce mei quicquam fuit, en age, quantum.
Consiliis atque arte vales, nunc confer in usus.
Scis tolerata mihi longos fastidia menses,
Dum pondus clam gesto uteri: prævertere certum est
Tristes Saturni insidias, lapidemque vorandum
Objicere, atque tuæ fidei committere verum
Conjugii nostro cretum de sanguine pignus.
Dictæ sub monte memor raptim occule tanti
Spem generis, cultuque fovens hoc nectare pasce,
Quod tua sollicita parat arte industria solers,
Exceptum succis florum & rorantibus astris.
At mala ne forsan vis ingruat, abdita tecum
Tela gere, & subitas ulciscere cuspside fraudes.
Quod si vel numero venientum, aut robore pulsa
Cesseris, arguto litui clangore propinquam

Curetum gentem, nostrum queis numen amicum,
Accerse, assiduisque premens clamoribus insta.
Non manibus desit lituus, non martia cuspis.
Sic fatur Cybele; nec longum tempus, & atris
Umbriferi montis furtim protecta latebris,
Vitales cœli regem est enixa sub auras.
Nec mora iussa Deæ studiosa Melissa capeffit,
Nascentemque Jovem cudentibus excipit ulnis.
Atque cavo cornu, teloque accincta latente,
Mollia secreto cunabula sternit in antro.
Tum quoties nitido splendet Lucifer ortu,
Illa vigil croceis halantes floribus hortos,
Gemmantesque thymo saltus, & amœna peragras
Pascua, nocturno stillantes æthere guttas
Decutiens foliis: tum lectas vase recondens
Divina demum medicatas temperat arte.
Hinc suaves primùm mellis fluxere liquores;
Deliciæ rerum, quod ab inventrice Melissa
Nomæn habet: tacitis sylvarum Nympha sub umbriis
Unde Jovi primas nascenti præbuit escas.
Sæpe etiam sacræ lauta inter fercula mensæ
Hyblæi Cybelen oblectavere sapes.
Verùm dum studio florum prolecta vagatur
Prata per, & riguas valles Gortynia virgo,
Conspicit errantem Crabro, Titania proles,
Titanem referens animo, vitiiisque parentem.
Ferrea frons hominis, durum os, mens nescia recti,

Atque giganteæ procero in corpore virês.
Ille volutabris recubantem pervigil altis
Excepturus aprum, jaculoque instructus acuto
Exesa aërii montis sub rupe latebat,
Ilicibus tectus circum, & nigrantibus ulmis,
Cui coram obscura venit obvia valle Melissa.
Huic simul impuro conspecta est lumine virgo;
Ilicet insani stimulis correptus amoris,
Incautam aggreditur, spoliis cum veris onusta
Virgato flores exportaret calathisco,
Clarifono celebrans Cybeles præconia cantu.
Hæc hominis tetram faciem averſata repugnat:
Et fugeret, si non væsano percitus æstro
Apprensam valido retineret robore Titan.
Quid lacrymæ, quid vota juvant? cum barbarus hostis
Urgeat insurgens, & vis infesta pudori.
Clamanti quis præſtet opem? loca sola, nec ullis
Exculta hospitibus. Ergo quod restat in artibus
Auxilium rebus, videt à virtute petendum.
Continuò tectum quod veste hostile gerebat,
Arripit impatiens, animosaque impia dextra
Pectora Crabronis repetito transfodit ictu.
Concidit exanimis mediâ resupinus arenâ.
Quæ simul in Cretæ longinquos nuncia fines
Fama tulit, celsâ Titan pater advolat Idâ;
Et nati gemino mactatum vulnere corpus
Aspiciens, nigroque fluentia pectora tabo,

Dat gemitus, totique facit convitia cœlo.
Parte alia nigris fraterno in funere sylvis
Præcipientes veniunt terræ omniparentis alumni,
Infrudent acti furiis, cædisque Melissam
Auctorem raptis cupiant discerpere membris,
Corpus & in medios diuulsam spargere campos.
At pater infesto diversa in pectore Titan
Versat consilia, atque audacis facta puellæ
Pandere germano, rerum tum sceptta tenenti,
Saturno statuit, scelerisque reposcere pœnas.
Ergo adit ad regem, sequitur Titania pubes.
Frigora populæ captans Saturnus in umbrâ,
Conjugis iriguis tum fortè sedebat in hortis.
Juxta aderat regina comes, quam pone Melissa
Ad voces dominæ stabat nutusque parata.
Terrigenæ ardentes animis, temerariaque ausi,
Atria sacra Deæ Cybeles atque intima septa
Irumpunt: præit ipse ferox ad crimina Titan,
Tunc, ait, erepto sceptri regalis honore,
Nostram etiam tentas, Saturne, excindere prolem;
Dumquæ tuæ lævis hæc unguentaria iussis
Conjugis obsequitur, nostros impunè penates,
Et claram effuso viduabit sanguine gentem?
Non ita: vel meritas virgo luet improba pœnas,
Titanum aut justos mox experire furores.
Talibus arserunt reginæ pectora dictis,
Responsumque homini non molle referre parabat,

Quam placido rex Saturnus prævertitur ore,
Atque rebellantes, scelerataque bella moventes
Ad pacem revocat dictis, & temperat iras.
Me quoque, ait, frater carissime, me quoque tangit
Cura hæc, ne dubites, generisque injuria nostri.
Non alius vobis quærat sanguinis ultor.
En adsum sceleris vindex, pœnæque minister.
O virgo infelix! quid nomen inane pudoris
Profuit, & turpi defensa à crimine virtus?
Quid pietas? magnæ quid profuit infula Matris?
Quid latices puro legisse ex æthere lapsos?
At tibi quæ Superi, quæ fata inimica negarunt,
Æquior hæc nostro tibi carmine Musa rependet,
Nec longinqua dies tantum decus eximet ævo.
Arbiter ille orbis Saturnus, probra, minasque
Titanum metuens, in castam dura Melissam
Judicia exercet: prisca spoliata figurâ
Infantis jussit decrescere membra puellæ,
Atque leves humeris flaventibus addidit alas.
Fit volucris, virides saltus, & roscida circum
Pascua pervolitans. Sed enim Saturnia conjux
Esse suam voluit, sibi quæ cœlestia roris
Dona legens, dulces nectar conflaret in usus.
Huic & perpetuum Dea virginittis honorem
Ferre dat; ac lituum plagas stridore minantem
Gestare, & promptum tutando hastile pudori.

I D Y L L I A.

I.

ALEXANDRO MORO

S. P. D.

PETRUS DANIEL HUETIUS.

CUm essem ante annum in Hollandia, tum primum notitia, nec multo post magna familiaritas inter nos fuit. Etsi autem nullo sequestro adhibito, sed casu quodam suscepta hæc amicitia est, ejusmodi tamen animorum conjunctio statim est consecuta, ut non recens nata illa, sed à multis retro annis conflata & confirmata credi posset. Neque enim ego ullam de te bene merendi occasionem prætermittere; neque tu ullis omnino officiis, quibus amicicia foveri & ali potest, deesse videbare. Meminero equidem, quoad vivam, quam amica me & sollicita ope istuc cum adversa valetudine conflictantem sis profecutus: quam falsis & Atticis jocis, omni lepore conditis, valentio rem quidem me, sed fastidio, quod ex morbo contraxeram, adhuc laborantem, tanquam bellariis exceperis: quam cultis & cruditis carminibus, me jam pristinae sanitati restitutum, languidulum tamen, ad excutiendum veternum hunc, ad reponendum etiam provocaris. Fecissem id quidem, nec ingratis, nisi per temporis

angustias (id quod tute scis) & occupationes stetitisset, quibus tum misere distrahebar. Adduxisti tamen eo me, ut quod inter negotia ne aggredi quidem poteram, illud ego in otio, quod nunc primum nactus sum, facturum me aliquando reciperem. Ab illo itaque tempore oppigneratam tibi fidem meam nunc tandem libero. Hoc unum præ me fero, eos quos ad te mitto versus, Latinos esse; & vel ipsa argumenti novitate futuros tibi non ingratos; atque adeo ad Lucretiani carminis normam fuisse exactos. Quod si mea opinio, temere forsan præcepta, ut sua quemque sæpe numero, fallit, scito viros magnos Johannem Auratum, & Favianum Stradam, aggressos idem aliquando, turpiter se dedisse. Vale. Cadomi, ipsis Calendis Januariis, M. DC. LIV.

EPIPHORA.

I Ncluta Mnemosynæ soboles, ô nostra voluptas
 Calliope, præstans animorum conciliatrix,
 Quæ sensim fera corda lacis, quæ voce canora
 Blanditum mulces hominum mortalia secla:
 Tu me nascentem dias in luminis oras
 Æterno complexa favore es, proque secuta;
 Per te jucundam potui traducere vitam
 Hactenus, haud Phœbi donis cantuque carentem:
 Tu nostro curas pepulisti è corde sequaceis,
 Et potuisti animi dubios componere fluctus.
 En etiam nostris divinos incutis igneis,
 O Dea, pectoribus; per summa pericula ductum
 Quo postquam caput imminiti subduximus orco,
 Nunc

Nunc alacres tandem & morbi languore soluti,
Carmine prominus longi tormenta doloris :
Carmine , quo magni quondam Lucretius orbis
Naturam , & cœli descripsit maxinitatem.
Ergo his flexanimum dictis insperge leporem,
Permulcere mei quò cantu suaviloquenti,
Musæo & possim doctum contingere melle
Pectus Alexandri , quem tempus , Diva , per omnē
Omnibus instructum cumulasti prodiga donis.
At tu, More, cave, ne quæ disposta fideli
Mœnera nostra tibi studio sunt, spreta relinquo;
Diversusve abeas, sint interlecta priusquam;
Ne te Calliope quoque dedignata relinquat.

Alter mensis hic est, ex quo sum nactus acutum;
Atque novum, notumque mihi non ante dolorem.
At quo de genere hic morbus fuit, illud ego istis
Carminibus conor describere; protinus omni
A similis morbi causâ ut caveat sibi, quisquis
Versibus advertet nostris animum, adque plicabit.

Verfabar dum forte inter juvenesque, puellasque
Ingentique animum devinctus volnere amoris,
Quærebam quamam arte meam mihi conciliarem
Phyllida, detexi caput, ut volgo fit; & isto
Ornatu, mentis cœpi intima sensa profari.
Illa quidem nostris haud quaquam saxeâ dictis
Aurem præbebat facilem, mentemque benignam;
Responsisque etiam me dignabatur amicis.

H

Scilicet assiduo decurrat flumine mucus.
Quin etiam pituitæ se colligit hujus
Particula, & refugit suetos averfa meatus,
Insolitamque viam tentat, gaudetque remotas
Indugredi capiti partes : tum inclusa cavernis
Verticis, emitti nulla ratione potestur,
Sed potius latebris intus comprehensa tenet se.
His animadversis, nunc rem describere pergam,
Illo quo nuper mihi contigit ordine. Totum
Postquam traduxi languens ex rheumate menscm ;
Tetraque replerunt pituitæ flumina pectus ;
Ter denosque dies de naribu', deque cerebro
Humor profluxit ; nec longum tempus, & ingens
Dimidii capitis dolor ingruit, haud secus atque
Si foret in cerebrum mihi forte impacta securis
Vi magna ; ratus hunc sum scilicet esse dolorem,
Quem missi gignunt alvi de facie vapores.
Ast erat à vera longe hoc ratione repulsum,
Et me animus fallebat ; enim nonnulla vacivos
Pars erat illius humoris nata recessus,
Membranas inter cerebri, & dextrum inter ocellum
Naviter at clausus cum omnis foret exitus eji,
Ipsam sese oculum intra aggressa erat insinuare.
Tum proporro, essent quasi magna percita plaga,
Lumina turgebant circum suffusa rubore
Sanguineo, lacrymisque perennibus ora rigabant :
Alterius sed enim morbus communis utrique est.
Adde quod incerto tentari membra rigore

Experiebar, & alternis me pallida febris
Frigore torrebat languentem, aut igne coquebat.
Hinc factum ut deformaret liventia lutor,
Et tristis circum macies obduceret ora.
Ergo convenio medicum: Quæ pocula sumam?
An pilula, an nostram mittetur bolus in alvum,
Quæ magnum possit capitis sedare dolorem,
O Asclepiade, lacrymasque abstergat ocellis?
Hæc ego, tum Medicus contra sic farier infit:
O Juvenis, prima novissè ab origine morbi
Illius causam, non intermissa Galeni
Lectio, & Hippocratis multos versata per annos
Pagina Phœbigenæ, experientiaque ipsa, dedere.
Hæc ille, & morbi causas memorabat easdem,
Carminibus quas nos paulo descripsimus ante.
Ergo has aggreditur certa expugnare medela.
Nam plantagineis albumina diluit undis
Ovorum: hinc porro cataplasmata frigida fiunt,
Quæ possint oculis humorem avertere tetrum.
Femina præterea, quæ partum enixa recenter
Esset masculine, quæque esset nigra capillis,
Deligitur, nostrumque petit delecta cubile;
Distento huic candens ex ubere lacteus humor
Funditur, hoc insertim turgida lumina mulcet;
Protinus ut tali tactu recreata valescant.
Quin etiam fluvios inter, pigrasque paludeis,
Queritur informis, sitiensque cruoris hirudo,

Anguineum genus; hæc postquam deprensa tenetur,
Temporibus nostris adponitur, atque plicatur
Ægros circum oculos; tum dente admordet acuto
Pelliculam, impurumque avido sanguen bibit ore;
Sanguinis inque locum protelo impellitur humor
Noxius, inde avidi mox anguis viscera complet.
Quod superest, humeris ventosa cucurbita nostris
Imposita est, ardens fax intro est condita postquam
Cerea: defubito protractæ grandia carnis
Augmina tulerunt; caro porro hæc sanguine
mixtum

Continuo humorem tetrum de vertice traxit.
Diditur hic alias postilla in corpori' parteis:
Hunc ubi dis natura supat deinde, & facit are
Arte vacefactum est ægrum postquam caput illa;
Scilicet ardoris violenti pausa secuta est,
Prisca valetudo rediit, tristisque grævedo
Abscessit capiti, languentibus ægor ocellis.
Denique convalui auxilio medicaminis hujus,
Quod quondam, ut perhibent, solers tum repperit
usus,

Cum primum varias agitando extunderet arteis.
Hoc pacto matrem naturam ars filia vicit:
At vos, queis inter suetum est sæpe esse puellas,
Hoc, Juvenes, sapite exemplo, & me discite talem
Intempestivi obsequii solvissè luelam.

I I.

AD CAROLUM SANCTAMAUREUM,

D U C E M

MONTAUSERIUM:

SERENISSIMI DELPHINI

INSTITUTIONI PRÆFECTUM.

*A*ncipitis Jani reduces venire Calenda;
 Per medias ferventi munera missa vias.
 Nos tibi, MONTOSIDE, nostris decus addite rebus,
 Offerimus purum, munera parva, Salem.
 Tu facili cape dona manu; tenuis quoque magnos
 Mica salis fertur pacificasse Deos.
 Sic tibi se docilem præstet regalis alumnus,
 Attentaque tuos combibat aure sales.

S A L.

*A*B Sale principium rebus, salis omnia plena,
 Æquoraque, & tellus ingens, atque humi-
 dus aër.

Nam quæis occultas naturæ accedere partes

Est labor , & cæcis dissolvere corpora flammis ,
 Inque suum partes rursus componere corpus ,
 Terna subesse ferunt mistis primordia rebus ,
 Mercurii liquidos latices , & sulfura viva ,
 Fecundosque sales. Oculis variata colores
 Sulfura subjiciunt , flammisque alimenta minis-
 trant :

Mobilis in crassam distendit singula molem
 Corpora Mercurius : firma compage revinxit
 Vis salis , incerto fluere ne turbida lapsu.
 Divite sal etiam disperfit provida dextra ,
 Cum varios primum rebus natura sapes
 Adderet , & nostris condiret fercula mensis.
 Sal adeo est quodcunque sapit , quodcunque pa-
 latum

Afficit , expressum seu pingui ab arundine sac-
 char ,

Collectumve jugis nectar florentis Hymetti
 Assuat ad molles blanda dulcedine sensus ,
 Absinthii sive ora gravis contristet amaror.

At genus haud unum salis est : sal fossile terra
 Eruiitur ; puteis liquidum sal manat ab altis ;
 In sal spumantes concrescunt æquoris undæ ,
 Aut cum suppositis fervereunt ignibus , aut cum
 Littoreæ rapido siccantur sole lacunæ.
 Sal Ammoniacas inter succrescit arenas.
 Sal injecta facit carbonibus unda columnis.

Sal quoque in immensas procero vertice moles
Tollitur; excisis falsa de rupe columnis
Condit Arabs solidas Euphratis ad ostia turres.
Præterea geminum sal deprendere Magistri
Rebus inhærescens; nativa hoc mole deorsum
Vergit, at in tenues illud flamma evehit auras,
Denique conferto rubrum sale constat alumen,
Calchantumque virens sutoribus utile, necnon
Effossum Parii nitrum tellure Canopi,
Et quæ plura meo non est comprehendere versu.
Vis salibus genitalis inest, vivosque calores
Segnibus in Venerem dant fassamenta maritis.
Hinc ad res Veneris pronos dixere salaces,
Ipsa Venus quippe orta salo est, emerisque salis
Fluctibus, aurata vehitur super æquora concha.
Ergo salis quondam geniales respuit esus
Turba Paratonia sacris operata Juvencæ.
Sal fortunatas largo beat ubere terras,
Arvaque respondent avidis sale facta colonis.
Quod simul excessit gremio telluris amicæ,
Fluctibus elutum crebris, atque ignibus haustum;
Languescunt glebæ steriles, viduatæque tellus
Tristi pigra jacet senio, & sal mœret adeinptum.
Ast inopem summa miseratus Juppiter arce
Optatum effecto sensim sal corpore miscet.
Tum recreata novo turget prægnans sale tellus.
Hinc vegetum plantis robur venit, inde feraces
Concipiunt

Concipiunt succos, & pingua pabula sylvæ,
 Et tandem lætis onerat se fructibus arbos,
 Atque insperatas messēs miratur arator.
 Ipse fovens molles clausis præsepibus agnos,
 Matribus upilio sparsas sale præbuit herbas;
 Præbuit, atque nova vidit pinguedine lætos
 In spem lanigeræ fortis adolescere gentis,
 Plenaque spumanti retulit mulctralia lacte.
 Salsa ministratur fugientibus esca columbis:
 Hinc redit actus amor patriæ, campisque relictis
 Spreta coloratæ revolant ad tecta volucres.
 Quod nisi quæsitæ lauta ad convivia carnes
 Rerum serva memor falsugine maceret acri,
 Æstus, & humentis flatus vitiaverit Austri.
 Sal quippe integrum servat post ultima corpus
 Funera, restringens in tabernæ deflua membra.
 Esse datam immundis animam quoque pro sale
 porcis

Scire Chrysippus docuit. Sale fictile vitrum
 Cogitur: accensis Venetum fornacibus ardens
 Crystallus sale concrefcit; liquefactaque saxa,
 Et fusos cineres dono salis excoquit ignis.
 Fœda novo labes si forte inolevit amictu,
 Vi salis eluitur; sordes velamina ponunt,
 Et sale in antiquum fulgent reparata nitorem.
 Non alia pollet vi pravæ terra Cimoli,
 Quæque Brigantino petitur de vertice creta,

Priscave Tymphaicum celebrat quod Gracia
gypsum,
Et sapo, & foedas purgant quæ smegmata vestes.
Quid duram glaciem, pressique coagula lactis
Commemorem, salibus tantum constricta refusis?
Quid vesco sale perfossas in litore cautes?
Pulsæ fames, & amor salibus revocatur edendi,
Obrufoque abeunt fastidia longa palato.
Sal Superis gratum, Superùm sale frangitur ira,
Et parco sale lustralis contingitur unda.
Ipse puer sacros subiturus vertice fontes
Rite pio sal sincerum prius excipit ore.
Olim etiam festas Divùm stans victima ad aras,
Et tinctura sacros effuso sanguine cultros,
Candenti salvas fruges cervice recepit.
Et segeti metuens micæ salientis honorem,
Farræque frugiferæ Cereri dedit horna colonus.
Signatur salibus princeps sapientia puris.
Explorat dubios longus salis elus amicos:
Toto etiam voluit quondam tentare medimno
Lælius, optasset si quem sibi cautus amicum.
Inde fit ut lætis effundens lucida mensis
Concha sales positos, tristes prænuntiet iras,
Occultosque dolos, cæcasque tumescere lites.
Temporibus sale constabant stipendia priscis:
Hinc & perpetuum meruere salaria nomen.
Priscæ Romulidùm plebi, sanctoque Senatû

Munera grata falis donavit Marcius Ancus;
 Primus & instituit populo gaudente falinas.
 Cara annona falis: magna mercede coemptum
 Sal fiscum gaza regalem ditat opima:
 Provenit haud terris sedenim præstantius ullis,
 Quam quod Santonici collectum ad littoris oram
 Usque peregrinæ referunt trans æquora puppes.
 Denique non nostros commendat gratia mores,
 Ni fuerint tincti salibus; frigemus inepti,
 Nullus honos, nulla ingrato sermone venustas,
 Aversæ fugiunt Charites, Venus ipsa facessit,
 Et formosa suum præcludit Nympha cubile.
 Adde sales verbis, ô non indocte Poëta,
 Si quis mansuro speras de carmine famam.
 Sed nostra hoc tandem consistat limite Musa,
 Ne forte insulsum pariat fastidia carmen.

I I I.

AD JOHANNEM CAPELANUM.

*D*ulcia nobilibus dum dividis otia curis,
 Claraque magnanima committis facta Puella,
 Postera mansuris quondam per sacula chartis,
 Et numeris divinum aquas, CAPELANE Maro-
 nem:

*Hic ego deductum meditor tibi dicere carmen ,
 Et longam sermone viam narrare pedestri ;
 Hinc porro majora parans , & versibus olim
 Inde aliis , aliisque , tuos dicturus honores.
 Contractam facilis nunc ergo exporrige frontem ,
 Si magnis animum fas est avertere rebus ;
 Hibernisque procul subiecta Trionibus arva
 Decurre , & mecum casus evolve marinos ,
 Quæis me olim primo pubescens flore juventus
 Factatum implicuit , propius spectare volentem
 Didita CHRISTINÆ variis miracula terris :
 CHRISTINÆ , qua tum sceptro spectabilis aurea
 Ibat , & attentis dicebat jura Suecis ;
 At nunc sceptræ super , fragile quo evecta coronas ,
 Ardua magnorum superat fastigia Regum.*

ITER SUECICUM.

E Gressum Cadomo primum me Diva recepit.
 Honflorium tendo hinc : ægrum lectica fe-
 rebat ,

Lecticam manni : quorum hic pravo pede fultus
 Dum titubat , mediis effusum exponit arenis.
 Tum pransi lembo ferimur , ferique subimus
 Urbem Francisci Regis de nomine dictam.
 Hic expectantes dum pontus & aura faverent ,

Oſia conſumunt miſeros , nec tædia poſſunt ,
Aut arx , aut validi ſpectando fallere muri.
Undecima tandem panduntur carbafa luce :
Ridentur comites , quos naufœa crebra fatigat ,
Non ego ; jejuni nam vix depellere ventris
Salfa carne famem poſſum , vel pane recocto.
Vicina interea nobis dum ripa propinquat
Calerum , geminas Anglorum è littore puppes
Proſpicimus plenis ad nos contendere velis.
Obſtupuit navis rector de gente Batava ;
Arma huc , arma , Viri , inclamat , tormenta pa-
rentur ,
Vela legant nautæ , belli det buccina ſignum.
O quam me tantis ſtolidum objeciſſe periclis
Pœnituit ! ſcabrum accingor rubigine ferrum ,
Spem ſimulans , tacitum condens ſub corde do-
lorem.
Ut propius venère Angli , de puppe magiſter
Compellat noſtros : Unde , & quo ? Cuncta pe-
tenti
Ordine rettulimus : converſa is vela rectorſit.
Navim quarta dies Zelandis appulit oris ;
Præbuit optatos venienti Veria portus.
Hinc Middelburgum rapimur , ſed poſtera ruruſ
Nos pelago lux commiſit ; tua mœnia lati ,
Dordrectum , intramus , quibus infeſtos procul
hoſtes

Et Mosa & Vahalis revolutis fluctibus arcem.

Æneus ad Roteram mihi post spectatur Erasmus :

Tum Delphi , & Delphis monumenta insignia
gentis

Nassaviæ. Tectum Leidæ dein præbuit hospes.

Grata sequens multum nobis aurora virorum

Primos nosse dedit, Phœbi qui sacra frequentant,

Heinsiaden, & Salmasium, duo maxima Pindi

Lumina : tum medicum mihi cernitur Amphitheatrum,

Bibliotheca, Hortus peregrinis confitus herbis,

Et quæ multa solet lentus spectare viator.

Visitur hinc nobis prælorum Harlema repertrix,

Et Pelusiaco ferratæ in littore classis.

Amstelodamensi demum succedimus urbi.

Occurrunt læto testantes gaudia vultu

Unanimes socii, Bochartus, Vossius, atque

Complures alii, (tacitos quos Musa relinquit)

Extremos una cupidi lustrare Suëcos.

Suave extra patriam veteris complexus amici.

Altera lux spectare dedit mysteria gentis

Judææ; ductor Judæus & ipse Manassès.

Ast adducta secans dirus præputia culter

Dum tenet attentum, & sublatis infania ritus,

Ecce abaci, quo inferre pii cœlestia Mosis

Scripta solent, summo extremum limbum pede

tango

Inscius; insueto cuncti fremuere tumultu:
Diffugio veritus damnosi vulnera cultri.
Inde Ultrajectum petimus; Schurmannia nobis
Anna salutatur, muliebris gloria sexus.
Artis opus miror varium, quod mente sagaci,
Aut manibus doctis virgo ingeniosa paravit.
Hinc discedentes excepit paupere tecto,
Et paleam fessis Elspettum praeiuit liornam,
Rusticaque ilignas onerarunt fercula lances.
Carpimus inde viam Suvollæ ad mœnia, longos
Hic ubi Kempensis sancte traduxerat annos;
Nunc etiam extincti vivit quoque fama superstes.
Mox Hardembergam sera sub nocte venimus:
Ridetur nobis veteri mos ductus ab ævo.
Quippe ubi deligitur revoluto tempore Consul,
Barbati circa mensam statuantur acernam,
Hispidæque imponunt attenti menta Quirites:
Porrigitur series barbarum desuper ingens.
Bestia, pes, mordax, sueta inter crescere fordes;
Ponitur in medio; tum cuius, numine Divum,
Barbam adiit, festo huic gratantur murmure Patres,
Atque celebratur subjecta per oppida Consul.
Proxima Vespaliæ pergentibus arva tenentur:
Gens procera, aliis toto capite altior extat;
Ætnæis olim dicas è fratribus ortam.
Ingens huc peregre venientes excipit aula,
Ignis ubi in medio; circum capraeque, bovesque,

Immundique fues, & non sine matribus agni;
Et pater, & fusi passim cum conjuge nati.
Si vitam hanc mortale genus regnante trahebat
Saturno, ut perhibent, placeant mihi ferrea secla.
Hic steriles campi, atque humiles ingrata myricas,
Innumeris tellus fert dulcia pabula porcis;
Quos neque vel torrere veru, aut ferventibus ollis
Incoquere, at summi suspensos fornice tecti,
Aëre siccatos, fumo durare suëti
Simplicibus totos gaudent imponere mensis.
Hinc procul attollit turratum Brema cacumen;
Erigimur studio, claramque adipiscimur urbem.
Continuò lassius consterni mando cubile:
Plumbea subjecta est mihi culcitra, culcitra rursus
Est injecta super; nec longum tempus, & ingens
Prorumpit toto fusus de corpore sudor,
Nec potui dulces tali sub tegmine somnos
Ducere; nox infesta mihi prorsus fuit illa.
Orta dies demum est dilectæ nigra catellæ:
Præcipiti nam decursu dum curvæ arenis
Volvitur in planis, obliquit curva morantem
Hanc rota; sed calido per noctem infossâ fimeto,
Et saturata oleo, priscum est indepta vigorem.
Hospitium nobis dein Septem-claustra dederunt;
Virginibus quondam sanctis florens domus; at
nunc
Porticibus vacuis de multis quinque supersunt,

Collapsæque ruunt ædes , ac limina Divûm ,
Postquam Lutherus nova sacra his intulit oris.
Proh , quæ Boxthudæ nos dein fortuna manebat !
Hic matrona potens , pulcra comitata puella ,
Occurrit : miles formosa in virgine fixus
Usque premit latus , & passim sectatur euntem.
Hanc dum Bochartus prisca cum matre salutat ,
Festivisque avidas implet sermonibus aures ,
Incensus miles , venasque inflatus Iaccho ,
Ut solitum , insontem Bochartum ad prælia poscit,
Et vix composito junxerunt fœdere dextras.
Orta luce vagum cymba prætervehor Albiin ,
Hamburgique alacris tandem vestigia figo.
Hic picturatos in vestimenta tapetas
Induitur populus : camposque , urbesque videres
Instratis gestari humeris : Junonius ales
Talia non varia pandit spectacula cauda ,
Nec tot in imbrifera pinguntur nube colores.
Hinc languens recta Slesvici ad mœnia tendo ;
Archaicos ægro sternit Gottorpia lectos.
Bis senas lucas me detinuere volentem
Illic antiqua signata volumina dextra ,
Et longis splendens cellis pretiosa supellex ,
Barbaraque emensus Persarum Olcarius arva ,
Atque frequens mihi Cimbrorum cum principe
sermo.
Hinc pene egressis cari præcordia bilis

Invasit focii; verum Haderslevia crebro
Sanatum vomitu vidit sub lumina prima.
Balthica jamque suos ostendunt aquora fluctus;
Provehimur pelago, & Cimbrorum linquimus
oras.

Haud procul in tumido apparet Fionia ponto;
Pingue solum exupero, frigentique jmbre ma-
dentem

Excepit mediis fundata Otthonia terris.

At dum clausa tenet per noctem lumina somnus,
Subripuit nostras gens insidiosa lacernas:
Digredior tristis, pluvioque obnoxius Austro.

Niburgo potimur nocturni, ubi regia peltex
Clausula laet tenebris, & cæco carcere, pestquam
Lurida regali contrivit toxica mensæ;
Dignior infami tetro pro crimine morte,
Est in conspectu dives Zelandia contra
Insula; nos illuc ventis & remige puppis
Acta vehens, vix subduxit venientibus Euris,
Alteraque ad scopulos pene est illisa latentes
Pone sequens: canas illic Meleagrides alas
Pandunt, insuetumque canes dant gutture mur-
mur.

Illic corporibus videas permixta luporum
Robore ferasi pendentia corpora furum,
Quam multa autumnò pendent ex arbore mala.
Infixos trabibus subter mirabere cultros

Ægorum manibus, quos olim stipite si qui
Incauti rapient, languentum corpore morbus
Cedet, si qua fides, rapientum in viscera serpet.
Obvia currentes sistit Roschildia, condens
Marmoreis tumulis Danorum corpora regum.
Protinus excelsis spectabilis Hæfnia muris
Surgentem ostentat turrim super æthera, cujus
Aërium possit currus superare cacumen,
Acclivi ascensu, non structis ordine scalis.
Admissis ferimur bigis, curruque citato,
Atque in regifica lassi confedimus urbe.
Postquam membra quies recreavit, proxima
Regem
Visere cura fuit; spatiosa sistor in aula;
Utque parum visu valeo, specularia promo,
Et Regem vitreis prospectans orbibus utor.
Haud tulit hanc speciem Princeps, mihi jamque
parabat
Vincula bile tuens; fugio, portusque relinquo.
Fluctibus in mediis angusta occurrit Huena,
Astris sacra olim, & cœlestibus inclyta curis;
Nunc pisces tantum solers captare marinos.
Huc feror, & viridi superato colle, Tichonis
Dilapsas ædes veneror, pretiosaque fletu
Rudera conspergo, & rursus do carbasa ventis.
In medio exoritur tempestas turbida cursu.
Horremus pavidî; vixque uvida membra quieto

Excipiens tandem fovet Helsenuria portu,
Æquoreo me subductum fortuna periclo
Pene alio merfit; nam dum munimina spectans
Cronemburgi obo, fossam prope labor in imam.
Quàm varii impendent peregrinis undique casus!
Tranquillam in patria potuit qui ducere vitam,
Liquerit hic dulces numquam me autore penates.
Inde sinum vento frustra luctante Codanum
Trajicimus: nobis apponit sedulus hospes;
Salgama sparsa croco; Gothico hæc sapit esca
palato:

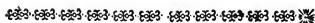
Tum zytho, atque ovis incoctas oggerit offas,
Et vino, atque uvis fecat quas clara Corinthus,
Et crustis pilo tunsis, & olentibus herbis:
Incretum his piper acre, & odorum caryophyl-
lum,
Et coriandra simul, rum zinziber, atque sinapi;
Sacchar, mella, oleum, marathrum, flavumque
butyrum.

Non alias Hecaten atris sub sedibus Orci
Crediderim libasse dapes; tristisque noverca
Non alios miscet privigni in funera succos.
Ergo venenatas impransum liquimus escas.
Nocturni ire viam perreximus, atque diurni.
Pulvercos solvit valida Helmæstadia currus.
Inde referre pedem, patriasque revisere terras
Cogitur, & flentes ulro amplexatus amicos.

Vossius abscedit; sic litera missa jubebat.
Ingredimur crebra nigrantes abiete silvas,
Visigothis notas sedes; sitientibus illi
Hydromeli apponunt, & pistam rite farinam
Exiguo sale contingunt, parcoque cumino,
Appensam fumi durant, ac lumina solis.
Hanc frustra impacto tentaris cedere cultro,
Viribus at durum tuditem super incute totis,
Scanduntur celsæ rupes, Smalandica terra,
Vetterique lacûs sinuosum littus obimus.
Dat nobis illic servus risusque, jocosque,
Dum summo curru stans, nocturnoque galero
Tectus, Davidicos attentus concinit hymnos,
Arguti numeris constrictos arte Maroti,
Claudini & rauco corrumpit gutture cantus.
Mox datur Ostrogothûm scabros attingere fines.
Aspera gens victu, pelles induta ferinas;
Membra situ livent, & adusti frigore vultus:
Præcingunt matrum villosæ tempora mitræ,
Vectores illic succussant stridula plaustra.
Dant requiem longis constructa mapalia truncis;
Constratum viridi florescit cespite culmen,
Quo pastum teneræ scandunt de more bidentes.
Desuper admittunt angusta foramina lucem,
Haud secus ac, Romæ tenuit quas Terminus
ædes.
Quinquaginta intus lecti, quæis sternitur hospes

Et pater , & conjux , positique in stramine vernæ.
Hinc loti egressus causa sub nocte silenti,
Regredior , primumque ratus subiisse cubile ,
Quo socius molli laxabat membra quiete ,
Altum prostanti vetulæ de pectore somnum
Inscius accubui , laterique jacentis adhæsi.
O quales movit veniens aurora cachinnos !
Dant gratam ingentes pinus abeuntibus umbram,
Tum nos Lincopiæ nox opprimit ; Olaus illinc,
Et Magnus Magno est ortus cum fratre Johannes.
Norcopiam tendunt currus ; hîc area lamna
Cuditur , hîc grandem signant ex ære monetam,
Longaque deductum tenuant in fila orichalcum.
Illa merce premens externus navita puppes ,
In patrias quæsitæ refert compendia terras.
Proxima Nicopiæ statio gratissima sedes
Matris Reginæ , postquam est orbata marito ,
Carpitur atque illic tristi Leonora senecta.
Hinc fit per scopulos gradientibus obvia Telga
Urbs præclara olim , piceis nunc ignibus hausta.
Rangifer hîc stabulis borealis clausa tenetur
Bestia ; multiplici sublimia tempora cornu
Vallantur ; similis vivaci cætera cervo.
Concretis glacie lacubus , campisque nivosis
Illa trahas rapit , & volucres prævertitur Euros.
Pruteno huc quidam veniens de littore , vino
Invitos torsit , crebris urisitque culullis ;

Me pene incautum vicit vis subdola Bacchi.
Imposuit longis erroribus Holmia finem.

EPISTOLÆ.

I.

AD ÆGIDIUM MENAGIUM.

*Hominum judicia nullius esse momenti, tum Poëta
ipsius experientiâ, tum brevi fabulâ ostenditur.*

Prolixam tibi, MENAGI jucunde, salutem
Mittit HURTIADES, ægro vix corpore
firmus,

Multò mente minùs validus, longaque peresus
Tristitia, & vigiles volvens sub pectore curas.
Addictum sedenim Musis invisa fatigant,
Atque animos alio conferre negotia cogunt,
Sollicitudine districtum, & mœrore sequaci.

Præterea (me quippe dolor non unicus angit)
Seu juvet ingenuas animum exercere per artes;
Seu genium placare parem, rarisque diebus
Parca verecundo celebrem convivia Baccho:
Noxia seu priscæ recolens contagia vitæ
Certum cautus iter, meliori fœdere, carpo;

Esse domi seu pertæsum est, cupidusque jacente
 Visere fert animus longe trans æquora terras;
 Quidquid ago, obscœnis insons ludibria linguis
 Debeo, & infesto me dente calumnia mordet.

Naturæ quippe auspiciū prout quisque secutus
 Optatis fertur studiis, aliena reprendit,
 Infensusque palam reliquis, se amplectitur unum.
 Civica nam queis jura placent & opella forensis,
 Miliriam spernunt; contra qui Martia tractant
 Arma, fori strepitus & longa negotia damnant.
 Qui Phœbum, Musasque colit (qualem esse li-
 benter

Me dederim) summa surgens de luce, disertis
 Immoritur libris, ac cætera ridet ineptus.
 Urbanum civem & nitidum vir rusticus odit;
 Agrestem urbanus stivam ac rus garrit olere.
 Quin etiam meretrice nepos infans amica,
 Tetra hominum vibex, & magnum dedecus,
 audet

Ipse probare suos, aliorum carpere mores.
 Vos mala, MENAGI, nequaquam talia tangunt,
 Amplâ Parisiæ colitis qui mœnia gentis.
 Illic sponte sua sedenim, propriumque secutus
 Arbitrium se quisque regit, nec comoda livor
 Limat transversis oculis, vel dente venenat:
 Illic quisque suas attendit sedulus ad res,
 Negligit alterius: tum si quem forte negoti

Auf

Aut hominum cepit satias, sese ille remotis
Occultare potest vicis, nec cognitus ulli
Ducere præteritæ quæsitæ obliviam vitæ.

Atque utinam tali nos munere fata beassent,
Urbis Cæsareæ cives, Cadmique nepotes,
Possemus fungi officiis, componere curas
Ad libitum, nec scurrilis convitia linguæ,
Aut duri virgam censoris ferre superbam!
Hæc mihi præ cunctis fuerit gratissima tellus.
Quæ quoniam non fata sinunt, nec primitus atris
Mentibus impactas fas est dispellere sordes,
Has liceat saltem misera proferre querelas
Conditione super. Tu nostrum commodus audi,
Atque dole (sic Dî tibi dent optata) dolorem.

Prima tribus lustris mihi nondum adoleverat
ætas,

Plagosi nec jam metuebam sceptræ magistri:
Inde mihi Virtus, illinc damnosa Voluptas
Adfliterunt, quales in primo limine vitæ
Viderat Alcides, Cei stat si qua Sophistæ
Usque fides dictis. Ego magna exempla secutus,
Sperno Voluptatem, austera Virtute petita,
Informo rebus generosum pectus honestis,
Intendo mentem studiis, antiqua revolvo
Românis simul, & dictata volumina Grajæ,
Continuans lucem tenebris, lucique tenebras:
Immensos studium fallebat dulce labores.

Optime MENAGI, quosnam mihi carpere fructus
 Hinc licuisse putas? pulcri quæ gratia facti?
 Fabula Cadmaïs decantatissima scurris
 Nempe fui; helleboro caput hic purgare meraco
 Me jubet; ille faceta dicax ænigmata solvi
 Postulat, & miserum quæsitis ludit ineptis.
 At me parte alia secretò convenit alter,
 Vir bonus, atque meo qui dulces gesserat olim
 Cum patre amicitias; is tristi serius ore,
 Quid tibi vis, ait, ô juvenum stultissime? quor-
 sum

Insanam hanc molem librorum infanior ipse
 Congeris, & primos incassum conteris annos?
 An cariola legens veterum inonumenta, putas
 rem

Crescere posse tibi? num sic eris utilis urbi?
 Utilis & consanguineis? concinnus amicis?
 Maclam dote tibi contingere reris opima
 Squalenti uxorem, & librorum pulvere fœdâ?
 Non ita; te chartis attentum invadet egestas,
 Ludibrium scurris fies, & mœror amicis.
 Ergo age, dumque licet, sanam catus indue
 mentem;

In lucem prodi, paribus colludere gesti;
 Nec minus augenda festines strenuus in re.
 Nunmatas sapiens ultro sectare puellas,
 Obsequio, cultuque oris, pexoque capillo,

Et viduas grato locupletes munere capta.
Sic ait, attonitumque novo sermone reliquit;
Haud aliter nudo quam qui pede presserit anguem.

Nam quid ad hæc rerum vix ullo providus usu
Sensisset puer? imperium fero credulus, & mox
Dulcibus abjungor Musis; mihi prima voluptas
In medios dormire dies, & odoribus ungi
Cæsariem, & vestes variatis pingere vitis,
Cessatumque inter formosas ire puellas.

Vix mihi per spatium vita hæc est acta bimestre,
Accurrunt ad me noti, fideque sodales;
Tu, MOTTÆ, venis, qui Phœbo deditus olim.
Atque cliens Musis, primus nunc jura sacerdos
Cadmææ Themidis (sic Di voluêre) gubernas:
Tu, PALMERI, aderas, quo non præstantio,
alter,

Et Martis tractare enses, calamosque Minervæ.
Venisti, ô gaza differtum pectus opima,
BOCHARTE, ætates mentem versate per omnes,
Perque omnes populos: venisti, docte BRIOSI,
Tempora Phœbea circum redimite corona:
Venisti, SAVARI; quo versu sacra Dianæ
Dicere nulla olim meliorem protulit ætas,
Nulla vel in seris olim quoque proferet annis:
Tu reliquos venisti inter fidissimus omnes,
Candide PRÆMONTI, nostri pars maxima quondam,
K ij

Nunc ingens desiderium, te funere postquam
Edomitum crudo rapuit vis improba lethi:
Affuit & mutas agitans VICMANNIUS artes,
Judicio prudens, mente acer, pectore purus:
Affuit antè alios ingens MAMBRUNIUS omnes,
Qui me tunc monitis juvenem formabat amicis,
Calliopes præcepta sagax, sanctique labores
Flaviadæ retro venturis prodere fecis.
Is me præ reliquis pudibundum incessit amaris
Opprobriis, vitæ noxas & crimina ponit
Ante oculos, priscum rectique inspirat amorem.
Siccine, dicebat, dudum præclara minatus,
In vitium te ferre paras, virtute relicta?
Num tibi desidiæ cordi, rugæque dolosæ?
Ergo potes cessator, iners, contemptor honesti,
Ludere discinctos inter, pars magna, nepotes,
Et turpi, oblitus meliora, litare Vacunæ?
At non hæc de te dederas promissa, juventam
Nobilibus Phœbi statuens consumere curis.
Quod si non omnis cecidit de pectore virtus,
Excute mollitiem, & vitæ te redde priori.
Dicenti hæc aderat blandus victor, amicus
Integer, interpret veteris doctissimus ævi,
Æmulus ille Ovidi laudum, magnique Maronis,
Et quo regali Cadomum Doctore superbit,
HALLÆUS; nostra hic alia de parte reprendens
Flagitia, ultrici meritum perfudit aceto.

Haud tulit incussum mens non obtusa pudorem ;
Erubui , & priscas animo conversus ad artes ,
Sedulus amissum satago farcie labore
Tempus & ignavæ reparo dispendia vitæ.
Tum vero indoctæ redeunt convitia gentis ,
Nec sævo vulgus me rodere dente malignum
Tempore ab hoc usquam cessat. Pater alme lepo-
rum ,

Si vacat à priscis paulum requiescere chartis ,
Rem non dissimulem , nec longa est fabula , disce.

Forte senex , nato quondam comitatus , asellum
Ibat agens ; aberat vacuo omnis sarcina dorso ;
Quando præteriens quidam non notus , Ineptos ,
Exclamat , pulcrum quibus est sic parcere ora-
gro !

Audiit , assensitque senex ; conscendit in armos
Ipse prior , lumbis puer insidet , atque ita pergunt.
Vixque viæ paulum confectum erat , obvius alter
Occurrens , Pecudî cur ilia rumpitis ? inquit ,
Ægre animam trahit , & jamjam sub pondere
fessâ

Decidet. Id metuens , asinum miseratus onustum ,
Ire senex natum peditem jubet , ipse superstat.
Tertius adveniens , Ne sic tua commoda captes ,
Dure senex , ast ætatis miserere tenellæ.
Protinus accipiens convitia sæva benigne ,
Paruit , exiliitque bonus , sudore fluentem

Apprendit puerum, pecudisque imponit in armos;
Ipse sequebatur, costasque dolabat aselli.

Ad primum lapidem venit alter naris aduncæ,
Hercule non pecudis tibi sunt cædenda flagello
Tergora, vir bone, sed pueri, qui vectus asello
Pergit, & effœtum pedibus finit ire parentem.
Talibus at placidi verbis patientia tandem
Læsa senis, veras jussit depromere voces:
Pol miser est hominum quisquis convitiâ curat:
Quo pede cœpisti, hoc securus pergere discas.

I I.

AD ANTONIUM HALLÆUM

P R O F E S S. R E G.

Excusat se à pangendis carminibus.

Quid resides, HALLÆ, vocas ad carmina
Musas?

Quid mihi neglectam longo jam tempore suades
Sollicitare chelyn, nostrisque impervia plantis
Scandere Parnassi dubio fastigia gressu?

Hoc ego si precibus cedens, & multa roganti
Hallæo faciam, nec me dignoscat Apollo,
Nec probet haud ullo digestos ordine versus.
Non adeo ipse mei sum nunc oblitus, ut ægra

Carmina, & excultis ausim inficienda Camœnis
Promere, quæ nec te fuerint sub iudice tuta.
Quod si me quondam temerarius impulit error
Ad sacros latices, bifidique cacumina montis:
Si densas propter lauros Permesside lymp̃ha
Ebrius, Aonios ivi sine lege per agros;
Ausus & æterna frontem vincere corona:
Sat fuerit nimiumque, semel peccasse; sed ultra
Non excusabit nova crimina pristinus error.
Ergo quod vitæ superest, ignobilis ot̃i
Florebit studiis: me non orchestra canentem
Excipiet, ne compositos sudante cerebro
Narrantem versus ridebit vulgus ineptum.

I I I.

AD ALEXANDRUM MORUM.

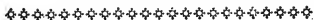
EXTEMPORALIS RESPONSO.

JAm pridem resides nostro sub pectore flammæ,
Divina Phœbi munera,
Dilapsamque facem in cineres, Galatea decoris
Quam pupulis succenderat,
Carminibus, suavi quæ condit Musa lepore,

Venuste MORE, fuscitas,
Qualia non cecinit Naso, mollisve Catullus,
Nostrerve Flaccus carmina.
O, quam te Phœbo acceptum, facilique Thaliæ,
Quam te beatum prædicem,
Qui sic languentem potis es recreare sodalem,
Qui sic joculari cum libet!
Me verò Origenis cariosa volumina torquent,
Et lenta febris excoquit.
Quod nisi sub tiliis tecum garrivero nostris
Hac luce Lunæ proxima,
Ilicet & fato concedere luce sequenti,
Amice, concupiverim.

E L E G I Æ.

I.

DE P O E T I S CADOMENSIBUS,

Quorum exemplis ad poësim invitatus est.

R Uxellii fontes, Cadmæique antra Mal-
herbæ,

In vestris liceat procubuisse toris.

Barbara non Scythico genuit me Nympha sub axe,
Torrida non Cancrî fidere terra tulit.

Nascentem placidis fovit pater Olena lymphis:
Muscosum puero sæpe cubile dedit;

Qua minor Anctæis lapsus de montibus Udo
Nobilibus supplex adsociatur aquis:

Olena posthabito quem Xantho invisit Apollo,
Et leni auratas abluit amne comas.

Fertur & hic gelidis citharam pulsasse sub antris,
Atque leves Musis præcinuisse modos.

Sæpe illic inter corylos tardissima noctem
Dormiit hesternis fessa Thalia choris.

Florida per riguas vidi vestigia valles:
Afflabat sanctis suavior aura locis.

L

Hæc mihi monstrabat teneris Hallæus ab annis:

Tentabam sacras hoc præcunte vias.

Fas tibi Pegafidum, dixit, cognoscere gressus.

Isto calle pedes Dî posuere suos,

Et Cadmo geniti vates melioribus annis,

Rupibus his faciles turba secuta Deos.

Pastor Hyanteæ sic quondam vallibus Ascræ

Præsentem meruit ternere Pieridas.

Isthinc argutis animi venere Marotis:

Fluxit ab Oleniis fontibus ille lepos.

Carmina linigeri non ista dedere Cadurci:

Non hæc tam doctos contulit aura sales.

Bertaldum myrto tenerum texere palumbes,

Ubra lactenti cum daret ipsa Venus.

Valclinis teretes cadentem Pana cicutas

Vidimus; hinc illis fistula juncta fuit:

Fistula, Fraxineas inter notissima sylvas,

Arcadico referens carmina digna Deo.

Ista Patrisius nuper projectus in umbra

Ludebat virides inter Hamadryadas.

Ipsa etiam Montem subter dictabat Acutum

Savario leges casta Diana suas.

Non puduit molles Sarasini ad carmina Nym-
phas

Sub crotalis crispum ducere ab arte latus,

Albius huic si contra ausit certare Tibullus,

Judice vel Nemese posteriora feret.

In medio stantem juvenes cinxere Malherbam,
Nexaque futilibus ferta tulere rosis.
Ille Deo similis, citharaque insignis eburna,
Saxa movet, rapidas & fide sistit aquas.
Posteritas etiam mihi sera rependet honores,
His si me quondam jungere fama volet.
Ergo age, Cadmaïs audax bacchata poëtis
Scande juga, atque virûm tu quoque in
ora veni.
Aggredere æternos, quos Phœbus spondet, honores:
Non omni placeat laurea lecta jugo.
Te nemus hoc, te lustra vocant, te Naiades udæ,
Te medio surgens Olena fonte vocat.
Tempus erit, cum tu Phœbea fronde revinctus,
Quadrijugis vectus conspiciaris equis,
Et tibi pulsanti vocales pectine nervos
Plaudat honorato sedula turba seni.
Nec levis hinc nostris accedet gloria rebus,
Nobis deque tuo nomine nomen erit.
Sic puerum Hallæus monitis urgebat amicis.
Crescebant animi jussâ sub illa mei.

I I.

AD LYCORIDEM.

EX PERSONA

CN. CORNELII GALLI.

Ut illam perfidia sua poeniteat.

ERgo ego fallacis nuper nova cura puellæ,
Exclusus furdas nunc querar ante fores?
Et poterit vana malecautum fallere lingua,
Et mecum testes fallere inulta Deos!
Nunc ubi pacta fides, conjunctaque dextera dextræ,
Verbaque confictis dissimulata dolis?
Credulus omnis amans: utinam male credulus
errem,
Et falsa elusus credulitate querar.
Se tamen haud dubiis, nec nostrum id fallit amo-
rem,
Indiciis prodit mox violanda fides.
Non licet affuctos in vultu agnoscere risus,
Non ore in nitido nutus amantis inest;

Blanditiæque, jocique leves, mollesque fufurri,
Et quæ flexanimus verba miniftrat amor.
Quæ mihi culpa nocet? quo crimine, sæva Ly-
cori,

Commerui faftus fufinuiffe tuos?
Pectora manferunt fallenti fida, nec alter
Arguitur nobis prætepuiffe calor.
Huc ades, ô noftris frustra expugnata querelis;
Huc ades, ô oculis infidiata meis;
Inque finus redeas, ô formofiffima, noftros:
Pollicitis debes jungere facta tuis.
Quid refugis puri fincerum pectoris ignem?
Quid faciles lufus, ingenuosque fales?
Hæc olim, fas fit jam dicere vera, placebant,
Et potuere animos conciliaffe tuos.
Cantabam? nofter decuit, te judice, cantus:
Saltabam? hac inerat mobilitate decor.
Dulcia Pierio meditabar carmina plectro?
Jurabas Clario carmina digna Deo.
Quid juvat ingratham votis fuperaffe puellam?
Quid juvat officiis demeruiffe meis?
Claufa quid obfcuras jacuiffe ad limina noctes,
Quum Deus effuso tunderet imbre latus?
Quid foribus pictas juvat impofuiffe corollas?
Oſcula quid poſti sæpe dediffe tuo?
Nobile, fi nescis, per me jam nomen adepta es,
Et lociis facta es invidiofa tuis.

Neglectus mihi fons sacer est, & culmina Pindi,
Pieridesque Deæ, Pieridumque Deus.
Te propter blandos Galatææ sprevimus ignes,
Nec vinctam piguit descriuisse fidem.
Et tamen hæc reliquas inter formosa puellas
Fertur, & est multis sæpe petita procis.
Crebra ad me teneros referebat litera questus,
Litera, quam lacrimis sparserat ipsa suis!
Non solitum pondus dulces habuere querelæ,
Et gemitus mœstos mobilis aura tulit.
Admissa his luimus forsan perjuria pœnis,
Peccato forsan torqueor ipse meo.
Forsan & exemplo fieri vis perfida nostro,
Ut mala commisi quæ prior, ipse feram.
At nostro potius sapias malefana periclo,
Ne pariter læsos experiare Deos.
Fallere cœlestes pudeat, jurataque sæpe
Sidera, polliciti conscia facta tri;
Nostro infusa sinu prima quum nocte jaceres;
Ad strepitus raucos prætereuntis aquæ.
Est prope Dardaniæ candentia mœnia Romæ;
Floribus & læto gramine pictus ager:
Hinc viridi ridens astringit cespitem collis,
Evolvit placidas hinc Tiberinus aquas.
Grata quies riguæ florenti in margine ripæ,
Gratum in gramineo procubuisse toro.
Sæpe illuc taciti submotis testibus ambo
Venimus, occultos nocte juvante dolos.

Ast hæc ante alias (meminisses vana Lycori)
Ante alias omnes hora beata fuit ,
Quum tu egressa domo , dicta maturior hora ,
Venisti ad jussum non comitata locum.
Meque renidenti castigans ore morantem ,
Improbe , dixisti , siccine ferus ades ?
Candida formosos vestis velaverat artus :
Vitta renodatam presserat arte comam.
Talem cœruleus quondam Nereida Delphin
Vexit ad Hamonium per freta longa
virum.
Sedimus ad mollem sinuosi fluminis undam ;
Summa fere nostros contigit unda pedes.
Non puduit tunc lenta meis dare colla lacertis ,
Et caput in gremio composuisse meo.
Lux mea , dicebam , cœlestia numina testor ,
Dum vivam , tempus te fore in omne
meam.
At tu purpureis figens mellita labellis
Oscula dicebas , Tu quoque noster eris ;
Concepto tantum faveant pia numina voto ,
Quæque micas cœlo , Delia , testis ades.
Curva renascentis splendebant cornua Lunæ ,
Et placida æstivæ tempora noctis erant.
Audiit è cœlo promissum Luna sereno ,
Clarius & puro fidere lumen iit.
Audiit & glaucus vitreis Tiberinus ab antris ,
Quæque colunt Tiberis curva fluenta Dexæ.

Ast hæc præcipiti Boreæ nunc vota dedisti,
Atque procellosis diripienda Notis.
Lædere nec verita es, quos nuper supplice lin-
gua

Præsentem fueras testificata Deos.
Indoluit falsis spretam se Cynthia verbis,
Deque astro visa est erubuisse suo;
Quum tua volventem tacito perjuræ corde
Me vidit solito Cynthia flere loco.
Omina fortunent superi; sua sæpe Diana
Vindicat ultrici numina læsa manu.
Læsa hæc incautæ Cydippes febribus artus
Torruit, & Ceum jussit habere virum.
Bis septem Niobe natorum funera vidit:
Vidit, & est Sipyli vertice facta silex.
Terreat Oenidæ validis fera fixa sagittis:
Terreat ambusto torse scelestæ parens.
Et visa sine veste Dea Autonoeius Heros,
Miratus fronti cornua nata suæ.
Quam timui, quum tu morbo tentata doleres,
Ne Divis pœnas impia lingua daret!
Dî, prohibere nefas; nec ego crudelis amorem
Hac mercede velim promeruisse tuum.
Sit satius vixisse ream, si crimina cordi
Sunt tibi, quam fati occubuisse ream.
Me tamen & curis, te crimine, teque periculo
Exolvisse potes, stet modo pactus amor.

Stet promissa fides, serumque adolescat in ævum :

Hæc sit cura mihi, cura sit illa tibi.

Jupiter ex alto probet hoc sublimis Olympo :

Hoc Venus, hoc Veneris filius ipse velit.

I I I.

T H E A.

I Puer, i; Theam confestim in pocula misce :

Urget non solitus lumina nostra sopor :

Mens stupet : obtusæ languent in corpore vires.

Languorem solvet vivida Thea neyum.

Dum loquor, ecce focus infertur scissilis olla.

Apposito infusus æstuat igne latex.

Protinus injicitur contortis Thea capillis.

Explicat implexas fervida lymp̄ha comas.

Impletur vacuum cœlesti nectare pectus.

Intima vitalis permeat ossa calor.

Jamque fugit venis ignavi causâ veterni :

Marcida jam cæco fomire membra vigent.

Actutum incaluit blando mens icta vapore,

Dum felix agitat percita corda furor.

Non luctu est animus, non curæ obnoxius ulli :

Sed jocus, & risus, deliciæque placent,

Urbanique sales , & tinctus sermo lepore ,
Et quæ multa solet fundere lingua dicax.
Nunc juvat assiduos intermisisse labores ,
Et dulcem studiis inseruisse moram.
Nunc juvat & facili voces inflectere cantu ,
Aut digitis resonæ ducere fila lyra.
O Thea ! ô sacro demessæ termitæ frondes !
O stirps magnorum munere nata Deûm !
Quæ te læta tulit regio ? quo limite cœli
Alma salutifero germine turget humus ?
Hanc pater Eois Phœbus consecvit in hortis :
Aurora aspersit rore benigna suo.
Et , seu materno jussit de nomine dici ,
Sive Deûm ex donis , Thea vocata fuit.
Quippe tulere Dei nascenti munera plantæ.
Lætitiâ Comus , Mars animosque dedit ,
Tuque , Coronide , succos facis esse salubres ;
Hebe , fers rugis canitieque moram.
Mercurius vegetæ mentis concessit acumen.
Argutum Musæ contribuere melos.
Ergo non alios in carmina sufficit æstus ,
Qui Pimplæa rigat nobilis antra latex.
Hinc Theæ quisquis crebro se proluit haustu ,
Tradidit huic artes dexter Apollo suas ,
Et caput implicuit lauro , curruque levatum
Sacra coronatis ad juga vexit equis.

Non ego divini penitus sum muneris expers:

Thea meo tingit sæpius amne comas.

Spumea cumque suis infecit pocula succis,

Et mea jucundus fluxit in ora liquor,

Mens commota novo contestim excanduit æstro;

Venere ad numeros carmina sponte suos,

Carmina, quæ feri studeant didicisse nepotes,

Cadmæisq; canat docta puella jugis,

Et circum recubans avida bibat aure juvenus,

Aut agat ad teneros mollia membra mo-
dos,

Dicat &, Hæc istis cantabat Huertius antris,

Ostendarque mea saxa notata manu.

Livor edax, in me vanis incurris habenis.

Melpomene cedro nomina nostra linet.

Meque suis addet laudatrix Gallia fastis,

Illum post cineres spondet Apollo diem.

I V.

Εἰπὶ τῇ Λοδοίῳ

Σ Ε Λ Τ Ζ Ι Ο Υ

Ἐυγενεστάτῃ καὶ ἐμογιμωτάτῃ νεαγίου θαλατῇ.

Ε Λ Ε Γ Ο Σ.

Αρχετέ νῦν λιγυρόν, ἔταρε φίλοι, ἀρχετέ πέν-
θοις,

Ἡθιέον κῦδος κάτθανε Σελτζιάδης.

Παιδικὰ χρυσίας Ἀφροδίτης, ἔργον Ἀρήν,

Ἡρώων τε γένος ἐυκλεές, ἄμμα Διός.

Στήθεσι φοῖβον ἔφιξε γλῶσσος, Χάριτες τε παρηΐας,

Χίλεσι μὲν Πηδῶν, καὶ βλεφάροισιν Εὔρωσ.

Καὶ τοιῦτον ἐόντα δυσώλυτον ἤρπασε μοῖρα,

Οὐρανίω γ' ἀέροις πέμψεν ἄθυρμα θεῶν.

Αὐτὰρ Φαβρίκιος, μυσῶν κλέον, ὅφρ' ἐσὶν ἔτλη,

Αἴψα δ' ἐξέθορεν ὕβριν ἀμυνόμενον.

Παμαί Ἀθηναίη, καὶ φοῖβος συμπαρομάρτυν,

Πιερίδων δ' ἔνθεν ἀντιάσκει χορός.

Ἡδ' ἑὰ φορμίζουσιν ὁμῶς, θαμβῶσα κατῖχον

Ἰὺς αἶμα πνοίας, καὶ ῥόδιον ποταμόν.

Θελξινόοις κληθεῖς μολπήσι, Κόρης γ' ἀεκάδης,

Ἡερέντα ζέφον κάλλιπε Σελτζιάδης.

Ε' ἰκελ Α' θαλάτοις παλίσουτ ἐξεφαάνθη,

Πάντοί ἀνὰ σώματα ξηρόμενος πινυτά.

Ὡς φάσαν ἀγυήδην σιχαῖς ποτὲ Περσεφονείας

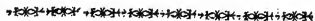
Εἰργμένον Α' λκίδ' ἄλκαρ ὑπεξερύειν.

Ἰππολύτῳ τε δειδυπότι καὶ πάλιν εἰς φάος ἐλθόν

Θελητῆρος μῆτις δῶκε χορωνί/δεω.

Λήγετε γυναικῶν, ἑταροῖ, ἵτε, λήγετε πένθος,

Σελήζιάδες ἡμᾶρ μόρσιμον ἐξέφυγεν.

EPIGRAMMATA.

I.

EPIGRAMMA

Α Ι Ν Ι Γ Μ Α Τ Ω Δ Ε Σ.

S Yrmatopullilutositrahus, doctorionummus,
Romulidistoricus, gloriolaucupida,

Romulidistoricus, *gloriolaucupida*,

Loripedatque cathedrituus, mentaureobarbus;

Putrididentinus, rufipiloscutis,

Simychonarifluus, *rubicundoculumidilippus*,

Hircaxillolidus, rostrirepandibrochus,

Trinigalerigerus , *simulacriplateidecorus*

Franciscanicola, *nugipolyloquides*.

I. I.

Εἰς τρεχέδηνιον παράσιτον.

Εὐχομὰ ὅ γε νεοτὸν πάντων, ὃς ὀλύμπια ναίης
 Δώματα, ἢ ποτε βῆ, θάνατον μῆλ', εἰς αἶδος δῶ
 Νυκτιλαθεοφάγον τε καὶ ὁμοδόρος τρεχέδηνιον,
 Εὐμεγέθοις στόματος μέγ' ἀφαρῆν ἔρκος ὀδόντων,
 Φλοιοῖς θ' ἐσσάμψα σκληροῖς παρ' ἀμυγδαλα θήναι
 Αἰτίαις μιὰρ' ὅσας τίς τῇδε κολάζεις.

I I I.

AD CHANAVARINUM.

Pro reddita versibus Gallicis Vite Ecloga.

Imméritam Vitem quo sis dignatus honore
 Audiit, & subito sic mihi Phœbus ait:
 Est jam, cui Vitis plus quam tibi debeat, alter;
 Esse illi dederas, hic dedit esse bene.

I V.

AD MARIAM PRATEAM,
VIRGINEM ERUDITAM.*Ut missis seriis det se jucunditati.*

O Dirius horridulas adducta fronte puellas :
Quæ miscere jocos noverit, illa placet.
Nos vates gens læta sumus ; sic jussit Apollo ;
Jussit & argutos spargere Musa sales.
O nimium tetricæ studiis operata Minervæ ,
Pratea, contractum pone supercilium.
Risit Pythagoræ conjux antiqua renati ,
Hesperiiis quanquam non minor illa Sophis.
Risit & Erinne ; risit formosa Corinna ,
Pindaricam toties vincere docta chelyn.
Non te deliciis superet jucunda verustas :
Nominibus priscis te quoque finge parem.
Corrisisse mihi dicetur Pratea virgo ;
Exemplum reliquis Pratea virginibus.

V.

IN COR GULIELMI MENAGII,

*Conditum in sepulcro Magdalena Loëta uxoris
nondum defuncta.*

HUc cor Menagii duplici mors funere merfit,
Cum corde abjunxit, casta Loëta, tuo.

V I.

INSCRIBENDUM

Crypta Conchyliata

HERCULIS VALQUELINI YVETELLI.

HAs habuit formosa Venus cunabula con-
chas,
Surgere & has inter nunc quoque sæpe
solet.

V I I.

IN GELLIAM

Cæco nuptam.

CAllida quàm sapuit, cum nupsit Gellia cæco :
Quippe semel visam ducere quis poterat?
IN

VIII.

IN IMAGINEM

CHRISTINÆ
SUECORUM REGINÆ,
Nummo impressam :

*In cujus antica parte Regina ipsius vultus,
in postica Solis effigies expressa est.*

PHŒBUS CHRISTINÆ pictos in imagine vultus
Ut vidit, tales misit ab ore sonos :
CHRISTINAM quisquis se pingere posse putavit,
Se jubar ille putet pingere posse meum.

IX.

IN MATTUM ALEATOREM.

*Versibus Latinis vel optime scribendis ingenium
non requiri statuentem.*

AUrea Romano qui carmina concinat ore,
Ingenio Mattus posse carere putat.
At te, hæc qui garris, dextram versante fritillo,
Judicio cur non, Matte, carere putem?
M

X.

IN OBITUM

JOANNIS-BAPTISTÆ

POQUELINI

MOLERII

*Comitorum & Comædorum sua ætatis facile
principis.*

Plaudebat, Moleri, tibi plenis aula theatris,
Nunc eadē mœrens post tua fata gemit.
Si risum nobis movisses parcius olim,
Parcius heu! lacrymis tingeret ora dolor.

XI.

IN OBITUM

G. COSSARTII, S. J.

Qui blandi studiis Cossartus floruit otii,
Et tot inexhausto pectore clausit opes;
Ille, per humanas, dixit, sat lusimus artes,
Jam divina libet visere, terra vale.

XII.

IN POLYCRENEN

Agri Sancaroonii & Bavillai fontem.

CAstalium mendax quid jactas, Græcia, fontem?
Quid Phœbum, & socias, nomina vana,
Deas?

Quæ Sancaronicis Polycrene labitur arvis,
Obscurat famam, nobilis unda, tuam.

Hæc facit innumeros fecundo gurgite vates,
Assat & in laudes enthea corda suas.

Huic quoque numen adest, huic & [suus adstat
Apollo,

Cum placidis adstat Lamonixus aquis.

Cui comitem sese dedit si forte Rapinus,
Una Pieridum tunc chorus omnis adest.

XIII.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΤΡΟΥ ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΕΤΙΟΥ
εἰς ἑαυτόν.

ΚΑ'δμος δ' πασσι πάτεραι, μῦσαι δέ με παῖδ'
ἀττάλλον,

τ' ἐτι κερύω δῶκεν ἐπονομίῳ.

M ij

Εὔμυχοῖσι παπιδέσσι καθέζετο φοῖβος ἀνάσσει·

Οὐδ' ἐν ὅλῳ καθ' ἐμὲ ἴχυνεν ἔχθρα τυχεῖς.

Εὔ τ' κυλινδομένη πηλώει σурφεινῇ αἰνῇ

Νῦν δ' αἰνὸς θεόθεν οὐρανεῖ ἤλκεν ἔρως.

ODÆ.

I.

AD DIVAM VIRGINEM

IVRANDÆAM SERVATRICEM.

ODE.

*Quam Sacerdotes Cadomenses ad fasellum illius
solenniter procedentes canere consueverunt.*

Diva Servatrix, bona Bajocani
Littoris custos, prece quæ rogantum
Non gravis flecti, mala Cadomæis
Finibus arces:

En cliens sacras tuus hic ad aras
Accidit pronus; meritosque, dulcem
Increpans plectro citharam sonante,
Dicit honores.

Horruit fœto tua nactus arvo
Pastor effossa simulacra terra,

Agna cui simplex præit, latentis
Numinis index.

Ungula terram fodiens bifulca
Fertur obstipos tenuisse vultus,
Immemor prolis pecus, & virentis
Immemor herbæ.

Proximis circum studioſa campis
Advolat pubes, rigidus colono
Ponitur vomis, labefacta linquit
Jugera foſſor.

Inter arentes reſupina glebas,
Lata contingi manibus piorum,
Floribus ſpargi patiens odoris,
Proſtat Imago.

At bonus tandem precibus ſacerdos
Rite conceptis, ſterili jacentem
Erigit campo, ſtabiliſque cellam
Sede reponit.

Hic tuo pendent capiti coronæ,
Hic tuas flammis adolemus aras,
Hic odoratos tibi dant Sabæa
Thura vapores.

Tu maris fluctus rapidos Britanni
Nutibus rectrix moderaris æquis,

Te procul summa pavidus salutar
Puppe magister.

Littoris compos, dubiisque nauta
Te canit functus pelagi periculis,
Et coronatos decorat tabella
Supplice postes.

Aridos per te rigat imber agros
Imminens per te segetes adultas
Transvolat grando, tumidisque nutat
Merges aristis.

Ad tuum tendens pia turba limen
Oppidis exit bene feriatis,
Frigidæ vernis ubi mitigantur
Solibus auræ.

Floridis lente spatiosa campis
Pompa dum procedit, Io triumphæ,
Plebs canit, læto præit ore sacra
Verba Sacerdos.

Luciæ valles, Doveræque circum
Adsonant saltus, viridesque ripæ,
Rupibus longe latitans marinis
Adsonat Echo.

Flamines festis operantur aris:
Hinc & hinc supplex tibi languidorum

Turba procumbens onerat piis al-
taria donis.

Tu salutari relevas jacentum
Arte languihores, oculis tenebras
Pellis indulgens, & iniqua linguæ
Vincta resolvīs.

Per recurrentes revoluta febris
Temporum lapsus, fugit inquietis
Protinus membris, fugit æstuanti
Aëre pestis.

O Parens Nati, sobolesque Parris,
Sive stellato dominaris axi,
Altior nimbis, & agente menses
Altior astro;

Seu polo lapsam mage Cadomæa
Arva delectant, resonumque propter
Littus aurato tua templa gaudes
Visere curru:

Nostra devoto tibi cumque Musa
Serviet plectro, tibi nostra serpet
Laurus æternis veneranda circum
Tempora ramis.

Laus Deum vivax maneat Parentem:

Natus extento celebretur ævo ;
 Spiritûs longis adolescat ingens
 Gloria seclis.

I I.

AD ANTONIUM HALLÆUM,

*Ut carmina sua in unum colligat,
 Et in lucem edat.*

DUm nuper altis castaliæ jugis
 Incertus erro, me bifido pater
 De monte Latous paventem
 Vocibus alloquitur canoris.

Quicumque nostrum sollicita prece
 Ambit favorem, non simul occupat :
 Plerumque fallaces caduca
 In zephyros abiere vota.

Unus repulsæ nescius asperæ
 Haud unquam iniquum sensit Apollinem
 HALLÆUS, haud hunc fîla nostris
 Numinibus sua spes fefellit :

Seu grandiori carmine concinens
 Heroas altum tollit in æthera,
 Seu quærit argutos jocosa
 Musa modos leviore plectro.

Ast

Ast ille blanda quæ retulit prece
Obliviosus præmia negligit,
Nulloque non partam labore
Progeniem exposuisse gaudet.

Cur non remotæ splendida providus
Æternitati munera consecrat,
Digesta mansuris reponens
Ordinibus veniens in ævum?

Cumæa vates sic levibus sua
Mandavit olim carmina frondibus,
Frondesque custodes futuri
Ludibrium dedit esse ventis.

Injuriosi vah sceleris pudet!
Errare Musam perfidus hospitam,
In mille partes dissipatam
Per varios finit angiportus.

Majore non se crimine polluit
Ææa solvens littore Colchico,
Cum fratris artus dividentem
Barbarici stupuere fluxus.

Reinis adurgens at lacerum pater
Corpus profusis non sine fletibus
Collegit, & veram paterna
Promeruit pietate laudem.

I I I.

AD CAROLUM PERERIUM,

POETAM LAUREATUM.

Non vides quanto populi frequentes,
Docte PERERI, sonuere plausu,
Aurco dulces simul impulisti
Pectine nervos?

Audit, & secum meditata Clio
Reddit auditum studiosa carmen;
Arduæ circum tremuere summo
Vertice laurus.

Reddit umbrosis recubans viretis
Ultimæ seu qui tenet arva Calpes,
Sive qui potat vaga fabulosi
Flumina Gangis.

Te decet molles levium susurros
Virginum grato celebrare cantu,
Rapta vel furtim male pertinaci
Præmia Nymphæ.

Te decet Bacchi cyathos, & ipsum
Pampino Bacchum viridi nirentem;
Te decet Faunos numeris procaces
Dicere paryis.

Mox tibi versu procul audiendo
Maximus rerum LUDOVIX canetur,
Fortibus quandoque ruens Iberum
Contudit armis

Vana jactantem : simul ut perenni
Laurea victor caput impedivit,
Dexteram mox & decorabit almæ
Termes olivæ.

Concines curas vigiles IULI,
Ut rebellantum vario tumultu
Altior cæcas oculo irretorto
Despicit iras.

Interim solis resupinus antris,
Hic ubi lymphæ saliunt fugaces,
Dividis glaucis operosa lentus
Carmina lymphis.

Lesbio chordas feriens loquaces
Mutuum plectro modularis ignem
Quo tuum pætis ARAMINTHÆ pectus
Urit ocellis.

Vos quibus primùm, recinis, sagittis
Contigit natus Veneris marinæ,
Nunc ut æterno ligat irrefecta
Copula nexu.

Candidæ dicis joca tum puellæ,
Tum refers frontis nitidæ lepores,
Quoque nascentis Venus os decorum
Nectare tiuxit.

Hanc levis circum volitat Juvetas;
Pressit ut molli semel arva planta,
Protinus flores & odora fundit
Gramina tellus.

Sive festivas agitans choreas
Ad lyram comitis comes it puellis,
Sive frigenti fluvio venustos
Abluit artus.

Talis Idæis stetit alma campis
Ante Pastorem Phrygium Dione,
Cum Deæ late stupuere nudum
Gargara pectus;

Talis & pura face Noctiluca
Emicans ignes superat minores,
Spumeco postquam retulit serenos
Æquore vultus.

O meo longos utinam per annos
Plebe secreto liceat sodali,
Liberam curis, ARAMINTHA, tecum
Ducere vitam:

Post ubi feri revolutus ævi

Terminus mortem tulerit propinquam,
Una vos mergat gelidos eodem
Hora sepulcro.

I V.

AD LUDOVICUM XIV.

*Quum fœdus iceret cum Philippo IV. Hispaniarum
Rege, & Mariam Theresiam ipsius filiam
duceret.*

C Eu fœtus atro turbine spumeis
Cum frangit auster pumicibus mare,
Et multa nautas apprecatos
Vorticibus quatit æstuosis,

Totoque differt æquore carbasa,
Si forte falsis involitans vadis
Fulgore collucens benigno
Oebalidûm vagus ignis ardet;

Cessere venti protinus, impotens
Fluctus recumbit, Sol nitet aureus,
Cœlumque nimbis occupatum
Lumine purpureo recludit.

Sic non timentem funera Galliam
Postquam ferocis sævus Iberiæ
In bella commisit recenti

Sanguine Mars : jaculisque gaudens ,

Gentesque, longa militia, feras

Fortuna tristes cæca per exitus

Attrivit, & feros in annos

Lethiferum retulit duellum ;

Auro tumentis littoribus Tagi

Fulsit nitenti pulchrior Hespero

MARIA, funestas cruentæ

Mox tenebras domitura noctis.

Hanc, gentis ô Rex optime Celticæ,

Blandi sagittis icte cupidinis,

Tuque, ANNA mater, serpe vobis

Sollicitis precibus petitam

Deducit Hymen alite prospero.

Jam tæda luxit splendida pronubæ

Junonis, & pictum MARIAE

Implicuit Venus alma Cestum.

Huic pax eunti, grataque Faustitas,

Fraudisque vindex cana Fides præit,

Et ruris ostentans honores

Frugifero Dea læta cornu.

Ergo scelestam concutiens facem,

Et viperinis horrida crinibus,

Quam Luctus & Curæ sequuntur,

Tartareas repetit latebras

Frendens Erynnis ; tinâta cruoribus
Jam tela condit miles : & aspera
    Rubigo , lento dente rodens ,
    Mox refides gladios retundet.

Non officinis Mulciber igneis
Formare Marti spicula Thracio
    Addet , nec incudi sonoræ
    Impositus crepitabit ensis.

Sed quisque lentus collibus in suis
Soles amabit condere lucidos ,
    Gaudensque villosos comatis
    Velleribus spoliabit agnos.

Illum juvabit ducere languida
Obliviosi pocula Liberi ,
    Myrto coronatum nitentes
    Aut oleâ viridi capillos.

Pars sedularum Pieridum cliens
Mentem decoris artibus excolet ,
    Phœbique cultus promovebit.
    Te , LUDOVIX , pater atque princeps ,

Seu jura mavis ponere gentibus
Nuper subactis , capta vel oppida
    Lustrare victor , seu benignis
    Imperiis fera corda mulces ;

Sive ordinato milite ludicram

Miscere pugnam; sive animum juvat
Rebus fatigatum gerendis
Innocuo recreare ludo;

Diri pavebunt littora Bosphori,
Ingens pavebit Memphis, & abditos
Conversus ad fontes fugacem
Nilus agens trepidabit undam;

Ne luctuosam, non patiens moræ,
Sibi catenam ductus adorea
Majore nectas, vel locare
Tecta velis Solymæ jacentis;

Commisssa regni JULIUS interim
Componet alta mente negotia,
Curaque firmabit sagaci
Quam populis peperit, quietem:

Nuper duellis dictus amicior,
Quam pacis almæ dulcibus otîis,
Mavorte nunc gaudet sepulto
Perpetuum pepigisse fœdus.

Leges severæ virginis arbiter
Appendet æqua lance LAMONIUS,
Precesque despectans nocentum
Rite scelus gladio recidet.

Non hæc futuris acta nepotibus
Discenda carpant dentibus invidæ

Obliviones, nec vetustis
Evaleant abolere fastis :
Ast eruditis carminibus potens
Arcere letho Mercurialium
Manus virorum tot labores
In veniens celebrabit ævum,
Me præter omnes Æolia fide
Mirans videbit Gallia nobilem,
Lauroque velatum recondam
Sydereos caput inter ignes.

V.

A D E U N D E M.

*Fama aternitatem non nisi carminum ope
consequetur.*

C Larum perpetuis nomen honoribus,
Dum seris LUDOVIX transfere seculis
Ætatesque parat ferre per ultimas
Quæsitum meritis decus.
Nunc vel nobilium Pyramidum situ
Augusto monumentum extruit altius ;
Nunc vultus pario marmore regios
Ducunt artifices manus.
Descendens patrio protinus æthere

Pallas, Dardaniam qualis ad Ilion

Peliden adiit, atque salubribus

Juvit consiliis ducem :

Talis B O R B O N I D Æ post caput adstitit.

Heu vano nimium credule marmori,

Quid tentas studio, dixit, inutili

Nomen transfere posteris?

Quæ tu cunque paras, hora volucris

Absumet spatiis ; nec pote lividum

Dentem præcipitis frangere Temporis

Mortales hominum manus.

Magni nata Jovis sola volubiles

Frænat Calliope Temporis impetus.

Quod nigro Lachesis stamine texuit,

Audet Musa retexere.

Et mox illa tuis parta laboribus,

Si non Musa vetat, laurea decolor

Arescet moriens, palmaque languidis

Amittet foliis decus.

Prudens Cecropiæ consilium Deæ

Attentis L U D O V I X combibit auribus ;

Et neglecta sacræ culmina Phocidos

Blando lumine respicit.

Tum lauros bifido vertice marcidas

Æternis videas surgere frondibus,
Largo virgineum flumine proluit
Montem Pegaseus latex.

Jam gaudent refides sumere tibus
Vates Castaliis haustibus uvidi,
Et prisca reparant munera carminis
In laudes, LUDOVIX, tuas.

Hic vel Mæoniis cantibus asperæ
Faustus edomitos narrat Iberiæ,
Vel pronos humilem flumine supplici
Rhenum volvere vortices.

Læsum sacrilego crimine Principem, &
Cyræni furias ausaque militis
Hic tristes elegos fingere doctior
Argutis queritur modis.

Mox & te, Cavarum pulcher Avenio,
Auratis iterum floride Liliis,
Et Romana diu vincula perpeti
Iratum Rhodanum canit.

Versus ille truces fundere nobilis,
Quales bile tumens Archilochus vibrat,
Turbati Lotharum fœderis arguit.
At me tempora floribus

Vinctum purpureis, qua pater aggeres

Lente Cæsareos Olona perfluit,
 Gaudentem numeris & fide Lesbia,
 Augusti tenuem juyat

Lusus innocuos dicere Principis.
 Et ni Parca meos fregerit impetus,
 Olim B O R B O N I D Æ (nam bonus annuit)
 Dicam fors quoque prælia.

Servabunt numeros , nostraque concinent
 Mistæ cum pueris carmina virgines ,
 Formoso dociles reddere pollice
 Cantus vatis H U E T I I.

V I.

A D N I C O L A U M H E I N S I U M.

*Poëta inter aula tumultus patria desiderio
 tenetur.*

E Rgone æternis agitemur , H E I N S I ,
 Fluctibus rerum , dubiæque sortis
 Aura nos semper malefida cæco
 Turbine verset ?

Jam satis longos patimur tumultus ,
 Jam decem Titan reparavit annos ,
 Vana me postquam patria carentem
 Detinet Aula.

Lege non illa Phrygias paciscar
Attali gazas, Asiæque campis
Aurifer quidquid trahit in rubente
Hermus arena.

O ubi molles Cadomi recessus !
Quis mihi longe vetus hinc sodalis
Obviam prodit, reduciue lætus
Montis acuti

Monstrat optatum digito cacumen,
Lusibus quondam loca sacra nostris,
Cum darent certis faciles diebus
Otia Musæ !

O ubi quondam mihi nota pubes,
Atque defessæ juvenum choreis
Olenæ Nymphæ, levibusque rura
Cognita Nymphis !

Illæ vitales mihi lucis auras
Præbuit tellus, eadem sepulcro
Ossâ componens cineri supremos
Reddat honores.

Sin eas fedes mea fors negarit,
Tum meæ quæram requiem senectæ,
Hic ubi lætas fuit inter alnos
Frigidus Udo.

Monte qui primum saliens propinquo

Roscidis murmur meditaturs antris,
Et coloratos querulo laceffit
Rore lapillos.

Mox citas latis vagus esculetis
Colligit lymphas, tumidusque fluctu
Olenam patrem petit, & minaci
Provocat unda.

Annuo fontem celebrans honore
Ludit exultim petulans juvenus:
Virgines adstant, hilarique solvunt
Ora cachinno.

Nec puellares animos voluptas
Sola prolecat; venerantur amnem,
Et fatas circum salices amœnis
Floribus ornant.

Vestit umbrosas rudis herba ripas,
Stagna pellito pede tranat anser,
Piscis incassum saliens tenaci
Ducitur unco.

Inde pastorum resonant cicutæ,
Lucidum tergo gerit agna vellus,
Explicat longum latus inter altas
Vacca genistas.

Ipsc Pan spreto veniens Lycæo,

C A R M I N A.

159

Sæpe formosam Pythin in remotis
Montibus cantat, sua jam nec illi
Mænala curæ.

Illa præ cunctis mihi ridet ora,
His amem lentus jacuisse ripis,
Floreos inter recubans beati
Ruris odores.

Hinc meo nectam capiti corollas:
Non mihi quavis placuere flores
Valle decerpti, neque lectus omni
Cespite ramus.

VII.

AD TEMPE ALNETANA.

Tibi grates, Zephyris hospita tellus,
Tibi laudes cano, florum sacra mater,
Tua tandem, tua viso repetito juga cursu.

Studiorum pia nutrix, Parisinos
Strepitus huc fugienti nemus altum
Bona præbes, & amica recreatum lavis unda.

Potes acres animi pellere curas;
Relevas ingenii tædia fessi,
Simul atra recubantem corylorum tegis umbra.

Mihi robur vegetum læta ministras:

Tua cum pectoribus ducitur aura,
Subit intus reparatos juvenilis vigor artus.

Neque fulmen, neque fœdus ruit imber:
Neque frigus, neque fervens nocet æstas:
Tua nascens juga Phœbus meliori linit auro.

Tua Musæ faciles antra frequentant;
Salientum Satyrorum pede pulsos
Dea colles jaculatrix sinuato, quatit arcu.

Per amœnos spatium juvat agros.
Date lusus, mea Tempe, date somnos,
Vitrea qua per opacum levis Udo strepit urna,
Novus anni stirit his me tepor oris:
Neque linquam loca mœrens prius ista,
Abigat quam Tegeæ glacialis rigor Urfæ.

V I I I.

IN VENUSTISSIMA

JOHANNIS REINALDI SEGRÆSI

P O E M A T A.

DUm leves inflat calamos Segræsus,
Audiant mistis juvenes puellis,
Suave quos ridens Cytherea blando
Contigit igni.

Esse

Esse non ulli vacet otioso :
Vulgus impurum procul hinc faceſſat :
Præbeat neu quis male feriatam
    Cantibus aurem.

Ridet hic paſſim Venus ; hic ſagittis
Ludit intentis volucer Cupido ;
Hic choros zonis Charites ſolutis
    Ducere gaudent.

Quos ad Amphryſum numeros Apollo
Rupibus quondam cecinit remotis ,
Hic modis audax paribus Segræſi
    Reddit arundo.

Cum ſacro tales daret ore cantus ,
Olenam junco viridem paluſtri
Non ſemel ſumma caput efferentem
    Vidimus unda.

Interim venti ſteterunt ſilentes ,
Atque ſuſpenſos tenuere curſus :
Olenæ patris requieſſe fertur
    Immemor urna.

Quin & arreſtæ procul audierunt
Aure Segræſum bibula canentem
Naiſdes glauco nivcum revinctæ
    Pectus amiſtu.

Vidimus curſim Dryadas relictis

Saltibus lætas properare circum, &
 Pana currentem simul efficaci
     Carmine ductum.

Una præ multis tenero benignam
 Carmini mentem Dryas applicabat:
 Unde ringenti potuere rumpi
     Ilia Mopso.

I X.

AD CHRISTUM VICTOREM.

Q Uis opacam novus horror tenet æthram?
 Quid Eoâ refugus Sol latet umbra?
 Et amicam trepidanti negat orbi dare lucem?

Deus, cheu, Deus alta trabe pendes:
 Venerandum rubus asper caput ambit:
 Tibi circum laniatos rigat ater cruor artus.

Fera cernens patientem mala natum,
 Oculos in media morte natantes,
 Veteres corde remittit miseratus Pater iras.

Tibi nigræ patuerunt loca Lethes.
 Tenebrosus venientem tremuit Orcus.
 Ita mundi domitorem moriendo domuisti.

Nova lux en redivivi micat ore.

Super alas Aquilonum gradienti
Tibi plaudit, tibi cantat Superiorum chorus omnis.

Perituræ reparator bone gentis,
Patefac exulibus limen Olympi.
Patriam nos repetentes tua cœlo vchat aura.

X.

AD DIVAM
GENOVEFAM.

PRodeas summo, GENOVEFA, cœlo,
Auream stellis radiata frontem,
Et Parisinos propius revise
Candida colles.

Si tuum supplex, redeunte Jano,
Limen angustis terit usque portis,
Et coronatas pia turba mensis
Ponit acerras.

Si tua Flamen trabeatus æde
Exiens nudo pede saxa pressit,
Cum triumphali spatiosa pompâ
Compita lustras ;

Dumque devoto decus ore Mystes
Namptodorensis celebrat puellæ,

Prona sub sacro posuere cives
Colla feretro :

Hæc tibi nunc sint pia facta curæ :
Nunc vicem votis memorem referre
Tempus , & torvâ decorare vinctos
Castide crines.

Scande sublimes animosa currus ,
Et Patris summi trifidum rubente
Impias dextrâ domitura gentes
Arripe telum.

Barbaræ circum coeunt phalanges :
Deferit nigras Alemannus Arctos :
Ausus Hispanis equitare campis
Imminet Anglus.

Institor merces Oriente partas
Destinat Francis Batavus ruinis ,
Hæc datæ quondam misero salutis
Præmia reddens.

Scabra detergit ferus arma miles ,
Cotis affrictu juvenescit ensis ;
Jamque desuero steterunt minaces
Vertice cristæ.

DIVA, quid cessas ? nec adhuc coruscas
Nube candenti jacularis ignes ?

Oris aut flatu valido Sicambra
Eflēda vertis ?

Eſt tamen quod te potiore voto
Poſtulem , V I R G O : precibus Tonantem
Poſce , diſcordes populos beato
Fœdere jungat.

Det bonam cœlo remeare pacem ,
Æquitas quam mox reducem ſequatur ,
Nec Fides abſit retegens ſoluto
Pectora peplo.

Nata ſupremi Pietas Parentis ,
Perditos mores hominum reſingens
Advolet , noſtris animiſque ſacros
Ventilet æſtus.

Illa damnoſo tumidum furore
Imbuat ſenſu meliore pectus :
Is gravi preſſum quoque me veteriſſo
Excitet ardor.

Me piget priſcis cruciare mentem
Amplius libris , ſtudioque ductum
Antelucanos operariorum
Ferre labores.

Jam petor cœlo : quid adhuc doſoſæ
Spes diu terris retinent morantem ?
Eximar curis , & agente curas
Eximar ævo.

MISCELLANEA.

I.

F U N U S

CLAUDII SALMASII.

[CONCLAMATIO.

C LAUDI, CLAUDI,
Respice, respice:

Huc extremum,

Huc , SALMASI,

Lumina flecte.

Nam quis te novus

Intus habet dolor?

Nam quorsum animus

Aufugit tibi?

Num te, CLAUDI,

Mors gravis occupat?

Tunc aeterno

Composuisti

Lumina somno?

Heu, heu, Socii,

CLAUDIUS occidit.

Non audit meas

Ille querelas.

Promite Syria

Balsama pyxide :

Et SALMASI

Tandem extremo

Ungite frigens

Munere corpus.

CONLOCATIO.

T Ametſi properas, Viator, adſta :
Quod ſub veſtibus hoc jacet cadaver,
SALMASI fuit. Heu vale, Viator,
Noſtram, ſi ſapis, & vicem dolcro.

AD LEYDAM URBEM.

O Urbes inter celeberrima LEYDA Batavas,
Deſine Phœbea ſublimia tempora lauro
Cingere, & auſtos jam deſine tollere vultus.
CLAUDIUS, heu, rerum columeſque de-
cuſque tuarum,
CLAUDIUS ecce jacet, fato præreptus iniquo.
Hoc ſtante, ingenti tua ſeſe Academia plauſu
Extollens alias inter longe altior ibat.
Occidit is poſtquam, declivem pondere vultum

Mœsta gerens, magnum languet confessa dolo-
rem.

Hanc nos præteritis quondam suspeximus annis,
(Et meminisse juvat) tanto cum fidere læta,
Doctrina illustres cultuque referret Athenas.
Quod postquam orbatam felici luce reliquit,
Scilicet omnis honos studiorum & gloria cessit.

AD M O R T E M.

Ministra fari, Ditis ignavam ad domum
O quæ colonos tridis impia manu,
Et cuncta falce demetis; postquam neci
Potuisti acerbæ CLAUDIUM immitis dare,
Quidni soluta funditus totum moves
Compagne mundum? Conditus quando nigris
Phœbus tenebris denegat terræ jubar,
Et Luna fratris aureos vultus regit,
Exanguis hominum pectora invadit timor:
Quippe imminere protinus mundo putant
Commune fatum. CLAUDIUS quando est truci
Letho peremptus seculi lumen sui,
Quidni hoc tenebras funus inducat graves,
Orbemque totam nocte funesta premat?
Haud triste lethum deprecor, postquam neci
Potuisti acerbæ CLAUDIUM immitis dare.

AD

AD FAMAM.

Diva laudis, & perennis proma conda gloria,

Diva victrix mortis atræ, Diva victrix temporis,
Ille qui virtutem per ora, (Diva, sic tu jusseras)

Is per ora qui volabat, magnus ille CLAUDIUS.

Ille quem tu personante prædicabas buccina,

Morte crudeli peremptus nuper eheu concidit.

Hunc potenter à feroci, Diva, morte vindica:

Hic caducam morte vitam languidamque perdidit:

Huc perennem pro caduca, Diva, vitam reddito.

AD MANES SALMASII.

Si quis amor rerum post tristia funera restat,

Et Manes ima sequitur tellure repositos,

Pallida quem totis Lethe non eluat undis,

O anima, ô dubiis vitæ defuncta periclis,

Te non ulla quidem cepere oblivia nostri.

Ex quo etenim me fors Leydensibus appulit oris,

Atque tuam potui, SALMASI, tangere dextram,

Et coram blandas audire ac reddere voces

scilicet ex illo nostri pars magna fuisti,

P.

Ipse tui nonnulla fui, concordia postquam
 Pectora junxit amor. Memini me febre percussam,
 Atque istic longi perpeſſum incommoda morbi
 Jam tumulo quæri : non noſtri ſedula nutrix,
 Non noſtri curam ſoror officioſa gerebat.
 Continuo tu languentem miſeratus amicum,
 Auxilium afflictiſ rebus non molle tuliſti.
 Ergo, SALMASI, quæ nos, dum vita manebat,
 Junxit amicitia, hanc etiam poſt funera ſervas.
 Me vero quæcunquẽ dehinc fortuna ſequatur,
 Non noſtro illa tuum pellet de pectore nomen.

CONVOCATIO.

L Ecce juvenes,
 Atque viorum
 Quidquid ubique eſt,
 Quorum ſacro
 Pectora Phœbus
 Contigit igni;
 Eheu CLAUDIUS,
 CLAUDIUS ille
 Jam crudelibus
 Occubat umbris.
 Huc, huc gemitus;
 Huc ſuſpiria;
 Et languenti

C A R M I N A:

171

Mittite tristes
Pectore questus :
Huc , huc lacrymas ,
Huc , huc , mæstos
Uda profundant
Lumina fletus.
Ipse ego pullo
Tectus amictu ,
Spargam tumulum
Manibus plenis ,
Et humum pingam
Vernis floribus :
Tum funereum
Hoc inscribam
Carminc saxum :

CLAUDITUR HIC PARVA MAGNUS SALMASIUS
URNA :

ILLE PRIUS TOTUM SUB PECTORE CLAUSERAT
ORBEM.

M O N O D I A.

Postquam , SALMASI , felicem in commoda
vitam

Publica consumpsi , te Libitina rapit,
Te Libitina rapit , postquam te magnus Apollo
Imperium bifidi jussit habere jugi.

P ij

Postquam ego sic actæ traduxero tempora vitæ.

Sit mihi vita gravis, sit mihi dulce mori.

I N H U M A T I O.

C L A U D I I lotos tibi, sacra mater
Terra, mandamus cineres in urna;
Terque plangentes positum suprema

Voce ciemus.

Tu sinu, Tellus, foveas benigno
Creditum pignus: levibus favillam
Contegas glebis: placido quiescant
Ossa sepulcro.

C O N S E C R A T I O.

A D P O E T A S.

V Ates, parcite fletibus.
Cur molles lacrymas, cur gemitus graves,
Aut cur carmina tristibus
Decantata modis funditis anxii?
Jam nunc sat lacrymis datum est.
Huc, huc, pro lacrymis, purpureas rosas,
Huc plenis manibus date
Pallentes violas, albaque lilia.
Huc plenis date cinnama,

Huc staten foculis , his redolentia

Aris thura profundite.

Divus sacra sibi munera CLAUDIUS ,

Et libamina postulat.

Nam non ille quidem Tartareos lacus ,

Non hic Elysiū tenet :

Sed postquam fragilem corporis exiit

Molem , huic perpetuas domos

In summo attribuit Juppiter æthere.

Illi nectareus liquor

Posthac ora meris prolnet haustibus ,

Quem funder Phrygius puer ;

Et totum liquidis ambrosiæ Venus

Hunc perfundet odoribus.

Formosæ soboles docta Coronidis ,

Mutarum pater artium ,

Fratres Tyndaridæ , & maximus Hercules ,

Illi se comites dabunt ,

Quos virtutis amor vexit ad æthera.

O quisquis studiis vacas ,

Et mentem ingenuis artibus excolis ,

Hic Musis præerit Deus ,

Intonso socius junc̃tus Apollini.

His jam se facilem dabit ,

Illum qui precibus supplicibus petent.

IN OBITUM CL. SALMASII

Epigramma, stylo Enniano.

Vitæ finem postquam est Salmasius aptus,
 Omnis hoeno mœstis hunc decorat lacry-
 mis.
 Scilicet id faciunt quod possunt, sed queat olli
 Ningula' pro scriptis reddere opræpre-
 tium.

I I.

V O T U M.

Pro reditu è Suecia in Galliam.

B Ocharti comites, cohors inanis,
 Aptis sarcinulis & expeditis,
 Cum bulga exigua, tribusque peris,
 Non his grandibus atque ponderosis,
 Ast illis vacuis & expeditis,
 Magnis passibus Holmia relicta,
 Necnon Vandalia, Sueciaque,
 Gothis, Ostrogothis, Visigothisque,
 Atque ipso Borea valere jullo,

Et quidquid fuit uspiam Trionum,
 Tandem in Celtica passibus citatis,
 Aptis sarcinulis & expeditis,
 Tandem in Celtica cogitamus arva.
 At nos Mercurio Deo viarum,
 Cui sunt compita curæ & angiportus,
 Illud concipimus perenne votum,
 Istas numquam iterum vias ituros,
 Si nos incolumes domum remittat,
 Salvis sarcinulis, & integellis.
 Hoc nos concipimus perenne votum
 Bocharti comites, cohors inanis.

I I I.

Psalmi CXXIX Paraphrasis.

ANxia sollicitis oppressus pectora curis,
 Ausus sum timidos ad cœlum tollere vultus,
 Supplicibusque, Sator rerum, te poscere votis.
 Ergo ades, atque pios ne dedignare vocatus:
 Sed facili tristes audi bonus aure querelas.
 Si nostra attento peccata examine pendis,
 Et rigido æquatæ reputas libramine lancis:
 Ecquis, io, admissi manifestus criminis, ira
 Cernere flammatos poterit, pater optime, vul-
 tus?

Quis feret æternos ignes , & debita culpæ
Supplicia , aut salvo poterit durare sub ictu ?
Verum equidem memini sensus in corde paternos
Te gerere , & precibus non intractabile pectus ;
Confususque illo , quo nos dignaris , amore ,
Protinus occultas animi , te iudice , labes
Prodere sustinui , nec vanis artibus usus
Criminibus studui falsos adhibere colores.
Deinde tuas etiam leges dum mente revolve ,
Quas sacro retulit montis de vertice Moses ,
Adstrictæ & fidei solenni fœdere quondam
Rite memor , cum me cælum sperare juberet ,
Si quando mœsta veniam te voce rogarem ,
Me subit æternæ spes non incerta salutis.
Ergo purpureas ex quo de gurgite flammæ
Extulerit Titan , donec se condat in æquor ,
Isacidum genus exultans tibi carmina dicat ,
Atque suas in te , Omnipotens , spes collocet uno .
Nam lacrymis ultro miserorum , & supplice fletu
Tangeris , attritisque affers solatia rebus.
Quondam etiam humanos non dedignaberis ar-
tus
Induere , Abramidisque admissa piacula fuso
Sanguine deluere , & meritas avertere poenas.

I V.
IN AGGERES HOLLANDICOS.*Fragmentum majoris operis:*

His super edocti, longas molimine magno
Infixere sudes pelago, tum immania saxa
Ec simul effertæ prægrandia pondera terræ
Advolvere super, molemque sub astra dedere.
Vicino Nerei cunctos, his artibus usi,
Præcludere aditus circum, mirabile dictu,
Et docuere vagos vinclis assuescere fluctus:
Ni faciant, magnasque urbes, camposque paten-
tes

Quippe ferox tumidis involvat fluctibus æquor.
Haud aliter quondam Tethyn domuisse furen-
tem

Fertur, & iratos fluctus vinxisse catenis
Innumero circum stipatus milite Xerxes.

V.

CARMEN NUPTIALE

LUDOVICO DELPHINO,

ET

VICTORIÆ BAVARICÆ.

NOctis ô bone signifer,
Splendidum radiis caput
Effer omine prospero.
Quid diù trahitis moras
Lenta sidera cœlo?

Ecce nunc Heliconio
Colle, conjugii dator,
Sanctus Uranie puer
Prodit, & volucris levem
Induit pede foccum.

Flammeo caput ambiens,
Luteisque coloribus
Pictus, Aonios specus
Linguit, & celeri gradu
Francicas petat oras.

Arduis Bavarum jugis
Sidus exoritur novum;

Fonte protinus Abnobæ
Surgit, & trepidus sacrum
Exerit caput Ister.

His ter anxius & quater
Implet aëra questibus;
Nam quid hæc loca deferis,
Virgo? Mox validis ferit
Ægra pectora palmis.

Uda Naiadum cohors
Eripi patrium decus
Luget, atque oculis diu
Versus occiduas plagas
Mœsta spectat euntem

Sedibus superis Deos
Festus exhilarat dies,
Siderum saliant tholo,
Ut queant genialibus
Interesse choreis.

Lapsa culmine Thespiae
Cuspides vibrat aureas,
Flammeasque quatit faces
Ignibus rutilans novis
Turba præpes Amorum.

Se per æthera lampadum
Ordo fulgidus explicat:

Clara nox superat diem,

Et cupidineo micans

Arva lumine lustrat.

Jamque vecta curulibus

Nympha, delictum poli,

Tranat aëra nubibus :

Pallidus Thetidis sinu

Phœbus abditur imo.

Serta crinibus impicans

Ponè progreditur cohors

Virginum modulantium

Blanda carmina vocibus,

Fistulisque sonoris.

Dum sibi tacitâ prece

Unaquæque Deos rogat.

Par citò veniat dies,

Et viri cadat in manum

Lege juncta maritâ.

Ocyùs juvenum procax

Agmen exiliens venit ;

Virginumque pedes premens

Ore verba licentiùs

Nuptialia fundit.

Virginem bona Gallia

Liliis decorans caput

Limits vocat in suos ;
Pronus & vada Sequana
Subjicit venienti.

Virgo adest ; niveo pede
Francicos super aggeres
Fertur , & timidis tamen
Gressibus cupidum petit
Lenta nupta maritum.

Martio simul insonat
Ære Versalium nemus.
Inde vertice Marlio
Pulsa tympana perstrepunt ,
Increpantque morantem.

Rure Meudonio vagi
Emicant ovium greges ,
Pastor æra cantibus
Mulcet : huic biforti sono
Tibiæ admodulantur.

Hanc vir in Tyrio toro
Accubans procul ut videt ,
Vota Dis pia nuncupat ,
Molle sensibus intinis
Cor amore revinctus.

Huc ades ; properos move ,
Inquit , ô mea lux , gradus.

Lóna quid trahis otia?

Enecas cupidum tui.

Cur diu remorare?

Dum loquor, thalami fores

Virgo candida jam subit,

Ore purpureo nitens,

Qualis ante Parin Venus

Vallibus stetit Idæ.

Os pudicitæ comes

Tingit ingenuus rubor,

Nupta lumina dejicit,

Limini & refugos pedēs

Sera conjugis inter.

Pandite ostia, Virgines,

Jam rosis, & amaraco

Mista jungite lilia,

Myrrheosque puellulæ

Nidor afflet odores.

Brachium manibus tenens

Pronubus pavidæ puer

Dicta dulcia proferat;

Sistat & dominam viro

Conjugator amanti.

Cura sit pia matribus

Collocare puellulam,

Picta zonula dum cadat :
Ne velit fugiens toro
    Secubare jugali.

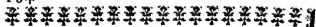
Antequam decimam rotis
Luna triverit orbitam,
Matris ex utero simul
Delphis exierit, bonâ
    Spe replebitur orbis,

Mox ut hic adoleverit,
Et comam galea premet;
Arva Thracia protinus
Tinget Othomanus cruor,
    Bosporique fluenta,

Conde Cyaneis vadis,
Turca, coniferum caput.
Tauricos tua gens finus,
Littora & patriâ procul
    Quærat ultima Ponti,

Donec inclyta præferens
Signa Christiferae Crucis
Gentium domitrix Sion,
Francici auspiciis ducis,
    Sacra jura det orbi.

INDEX

CARMINUM.

ECLOGÆ.

I.	V <i>Itis.</i>	30
II.	<i>Iris.</i>	37
III.	<i>Magnes.</i>	43
IV.	<i>Aparine.</i>	49
V.	<i>Picus.</i>	54
VI.	<i>Lampyrus.</i>	60
VII.	<i>Galerita.</i>	65
VIII.	<i>Salamandra.</i>	71
IX.	<i>Mimus.</i>	76
X.	<i>Melissa.</i>	81

IDYLLIA.

I.	<i>Epiphora.</i>	87
II.	<i>Sal.</i>	94
III.	<i>Iter Suecicum.</i>	100

EPISTOLÆ.

I.	<i>Ad Ægidium Menagium.</i>	111
II.	<i>Ad Antonium Hallaun.</i>	118
III.	<i>Ad Alexandrum Morum.</i>	119

ELEGIÆ

ELEGIÆ.

I. <i>De Poëtis Cadomensibus.</i>	121
II. <i>Ad Lycoridem.</i>	124
III. <i>Thea.</i>	129
IV. Ἐπὶ τῷ Λοδοίκῳ Σελτζίῳ θανάτῳ.	132

EPIGRAMMATA.

I. Αἰνιγματῶδες.	133
II. Ἐἰς τρεχέδιπνον παρῶσιτον.	134
III. <i>Ad Chanavarinum.</i>	Ibid.
IV. <i>Ad Mariam Prateam.</i>	135
V. <i>In cor Gulielmi Menagii.</i>	136
VI. <i>Inscribendum Crypta conchyliata Herculis Valquelini Tvetelli.</i>	Ibid.
VII. <i>In Gelliam caco nuptam.</i>	Ibid.
VIII. <i>In imaginem Christina Succorum regina.</i>	137
IX. <i>In Mattum aleatorem.</i>	Ibid.
X. <i>In obitum Joh. Bapt. Poquelini Molerii.</i>	138
XI. <i>In obitum Gabr. Cossartii.</i>	Ibid.
XII. <i>In Polycrenen agrî Sanearonii & Bavillai font. m.</i>	139
XIII. Ἐἰς ἑαυτόν.	Ibid.

O D Æ.

I. <i>Ad D. Virginem Tylandaam Servatricem.</i>	140
II. <i>Ad Antonium Hallaum.</i>	144
III. <i>Ad Carolum Pererium.</i>	146
IV. <i>Ad Ludovicum XIV. Regem Christianissimum.</i>	149
V. <i>Ad eundem.</i>	153
VI. <i>Ad Nicolaum Heinsium.</i>	156
VII. <i>Ad Tempe Alnetana.</i>	159
VIII. <i>In poemata Johannis Reinaldi Se-grafi.</i>	160
IX. <i>Ad Christum Victorem.</i>	162
X. <i>Ad Divam Genovefam.</i>	163

MISCELLANEA.

I. <i>Funus Claudii Salmafii.</i>	166
II. <i>Votum pro reditu è Suecia in Galliam.</i>	174
III. <i>Psalmi CXXIX. Paraphrasis.</i>	175
IV. <i>In Aggeres Hollandicos.</i>	177
V. <i>Carmen nuptiale Ludovico Delphino, & Victoria Bavarica.</i>	178

C L. F R.
FRAGUERII
CARMINA:

Q ij

1970-1971

2/27/54 147 20.8 11308

C A R O L O

A U R E L I A N E N S I

R O T H E L I N O

J O S E P H U S O L I V E T Æ U S

S. P. D.

QUAM præclarè, id est, quàm
 verè de Fraguero sentires, de-
 claraſti ſatis, cùm inter Academicos nuper
 alleſtus, tuum in eorum adyta introitum
 ſolemni, ut fit, oratione conſecraſti. Ac
 prima certè lex illa eſt hominibus noſ-
 tris, ut tanquam parentes, ſic eos ſanctè
 colant, quorum in locum inaugurati
 ſunt. Quarè ſingularem ac prope religio-
 ſam neceſſitudinem tibi cum Fraguero
 in perpetuum eſſe conſtitutam ſcito. Ad

te quidem venit à majoribus immensa quædam gloriæ hereditas: novâ laudum accessione cumulas avitum ipse splendorem: neque tamen literaria ista cognatio non est aliquid. Hunc tu igitur libellum tuearis necesse est, uti paternæ monumentum laudis. Tueberis autem egregiè, si feceris quod nullo negotio potes, ut sodalis ille noster, quem nobis nimium diu Roma invidet, nomini Fragneriano velit esse fautor. Poliniacum dico, cui non displicere, & Musis & Gratiis placere est. Vale. Parisiis, prid. non. Sext. M. DCC. XXVIII.

C L F R.
FRAGUERII
CARMINA.

I.

AD PETRUM DANIELEM
HUETIUM

ABRINCENSIIUM EPISCOPUM
DESIGNATUM.

*Ut ne valetudinem nimiam in literis assidu-
tate labefactet.*

O D E.

T, HUETI, breve tempus :
fugit ætas.

Quid iniquo properas fata
labore ?

Ruit, & te lacrymoso labor ingens rapit Orco.

Sale vescio fodit altis mare cautes.

Labor agros minuendo terit artus.

Neque semper recreabit medicâ Borbonis undâ

Bona firmas labefacto dare vires :

Neque Parcas poterit vincere Thea,

Leve filum remorato celeres rumpere fuso.

Fera sacro capiti parcite fata.

Neque languor preinat unquam, neque
morbus.

Miserum me ! spoliato quis eum redderet orbi,

Penetrantem nitidæ lumine mentis

Modo Graios, modò libros Arabum, aut

Excutientem Solymæ penitus mystica linguæ ?

Heliconi lacrymatur Dea fontis.

Sacra mœrent viduati juga Pindi.

Jacet, eheu ! jacet olim Veterum splendida cura.

Misera ætas meliores præmit : & quod

Per honestas imitari nequit artes,

Odiosum mala limat petulanti decus ore.

Joca nectunt tencris frivola verbis

Sine Phœbo : studiosi sibi magnum

Magis inter muliebres cathedras quærere nomen.

Tamen ultrò sibi plaudunt. suis ollis

Placet error. neque patres imitantur.

Neque famam venientis rude sæculum timet avi.

Erat

Erat unus Phrygiæ maximus Hector
Mora cladis : neque Trojæ cecidit spes,
Nisi postquam miserando male cautus ruit ictu.

Ita Pindi columnen nobile restas
Super unus : neque, Hæti, decus altum,
aut
Trepidæ spes bona Pindi, nisi tecum, cadet omnis.

Velut astrum per opacas nitet umbras,
Tua floret sterili gloria sæclo.
Inimico Dea Pallas fugeret cum procul orbe,

Tibi cunctas abiens credidit artes,
Juvet ergo, faciles inter amicos,
Aliquando resolutis animum abducere curis.

Rogat hoc te Cadomeæ decus urbis :
Academi rogat hortus : rogat aula,
Ubi magnum tibi nomen juvenis regius addit.

At ubi te revocatum tua tempe
In amœno refovent alma recessu,
Ibi paullum cape tandem positæ otia libris.

Pavit omnem levis Udo tibi ripam.
Tibi ridet variati color agri.
In opaco recreandum Satyrus te manet antro,

Tibi blandus calamo dulce frementi
Dare somnos, ad amatæ caput undæ.

R

Ubi carmen modulando digitis molle figurat.

Quate lauros. Redimitam preme, Clio,
Mihi frontem. Ferat ingens. Lyra festum
Mea, fallor? mea magni recreat pectus HUETI.

Ea saltem tenui combibat aure
Rogo vates, prope fractus relegendo
Iter asprum Venusini male firmo pede vatis.

Anno M. DC. LXXXIX.

I I.

AD CAROLUM PERALTUM,

Veterum contemptorem.

VOvi Dis superis tuas, Peralte,
Quod sunt illepidæ atque inelegantes,
Sacris ignibus ustulare chartas,
Ni te flagitii tui puderet.

Quare, si sapias, refuge dictum.
Omittas veteres calumniari;
Lauda Virgiliumque, Tulliumque;
Lauda delicias meas Catullum.
Noli respicere Atticos lepores.
Homerus tibi sit bonus poeta;
Sit Plato sapiens, venustus idem
Spargat mille sales; Anacreonque

Dicatur pater elegantiarum.
Id si feceris, ut decet, remittam
Illos, quos modò comminabar, ignes,
Nec ultra Superis ero obligatus.
Res est ardua: quis negat? sed isto
Vitabis pretio ustulationem.

Verùm ne videar nimis severus,
Namque gens facilis fumus poëtæ,
Concedo veniam tibi libenter,
Excuses modò putidum libellum
Istum, cui meritos paramus ignes;
Dic te non animo malo invidoque
Te tam difficili implicasse bello,
Sed fecisse mala ista, nescientem
Quod crimen faceres, & ut volares
Vivus instabilis per ora vulgi.
Dic te non satis esse literatum,
Ut Græcos legere, & notare possis
Quis puris lepor insit in poëtis,
Quæ vis grandibus insit in poëtis.
Id si feceris, ut decet, remittam
Illos, quos modò comminabar, ignes,
Nec ultra Superis ero obligatus.

Fateri pudet, inquires. Bonum sit.
Factum non pudet, & pudet fateri.
Da librum properè, puer. Venite

Seculi quisquilæ, venite in ignem,
 Ut vovi Superis, iniusta labes
 Nostro ne maneat perennis ævo,

III.

A D E U N D E M,

Fastidiosum criticum.

Peralte noster, delicatus es nimis.
 Tibi videtur esse rus merum Plato.
 Iliadem Homeri carmen è trivio æstimas.
 Etiam in Marone nauseare diceris.
 Tibi Catullus ille non habet salem.
 Solos Corinos & Capellanos legis.
 Peralte noster, delicatus es nimis.

I V.

A D E U N D E M.

E Gallico Nic. Belai.

AIn', Peralte, me gravi eripuit malo
Tuus iste frater nobilis veneficus,
Fuisse medicum nempe quem narras meum?
Omitte: nam quòd vivo, fat refelleris.

V.

A D E U N D E M.

SI quod ridiculè, Peralte, narras,
Frater iste tuus mihi fuisset
Ægroto medicus; tibi liceret
Tutò Virgiliosque, Tulliosque,
Tutò Meonidemque, Pindarumque,
Dictis figere contumeliosis.
Vel nostrum impeteres caput, filerem.

V I.

AD JOAN. BAPT.
SANTOLIUM VICTORINUM,*Calumniæ victorem.*

O D E.

S Acrâ quis tibi de comâ,
 SANTOLI, meritam tollere lauream:
 Quis grandem è manibus piis
 Excussisse lyram perfurit impotens?
 Frustra. nam levibus rotis
 Te Fama impositum per populos vehet:
 Clamoresque faventium
 Gaudens, atque tubas & strepitum audies:
 Et linguis simul omnibus
 Diceris Latii carminis arbiter.

V I I.

ΚΥΚΝΟΣ ΚΑΙ ΧΗΝΕΣ:

ΚΥΚΝΟΣ ποτ' ἐν φίλῃσιν
 Ὀχθεσι τῇ Καύσῃ
 Καλὸς καλῶς ᾄδει.

Φθόνῳ δ' ἑ Χλῶνας ἔχεν.
 Καὶ πάντες ἀμφι πῆτον
 Πτερύγεσσι συγχέοντο
 Μέλαρ ὕδατ' ὠπρώσωπον.
 Ομῶς ζέυσαν ἄχνην
 Βαλόντες, ὡδ' ἐπικλόν,
 Κύκτον δ' ἑλόν μιάμεν.
 Ο λ' εὐθέως τίνισσε
 Πτέρυγας τε καὶ κάρην.
 Ποταμῶ ὃ κῦφα τέγξε,
 Καὶ καλίων φαάνθη.

Idem latine.

PUkerè canens amatas
 Pulcer colebat olim
 Ripas Olor Caystri.
 Invidit Anserum grex.
 Cycnum ergo cingit hostis;
 Turbatque verberando
 Alis nigrum liquorem :
 Spumam inde bullientem
 Jaciens, lutumque turpe,
 Fœdare avem volebat.
 Niveas Olor repente
 Pennas quatit caputque :
 Leviterque tinctus undis,
 Splendet magis decorus.

R iij

VIII.

OLOR ET ANSERES.

F A B U L A.

AD DOMINICUM BUHURSIUM

SOC. JESU.

S Acris tantisper abstine à laboribus,
Et huc oculos, Buhursi, deflectas velim.

Erit fortasse nonnihil quod rideas,
Et hilare primam transigas anni diem.

Est in Caystri litore Anserum genus
Procax, malignum, triste, clamosum, insolem,
Solitum nocere candidis Oloribus.
Odium ridicula nutrit æmulatio.

Urit decorus nempe Cynorum nitor,
Urit suave carmen: quale gaudeat
Aonia temperare Musarum cohors.

Hoc unus odium maximè promeruerat,
Quòd magnos liquida voce inulceret deos:
Formosior quàm, sidus qui polo additum,
Olor cœlestem propter effulget lyram.
Hinc ira, strepitus, & Anserum protervitas
Cohiberi nescia. Contra negligens Olor,

Pariterque turpe vincere aut vinci æstimans,
Ulcisci gaudet nobili patientia.

Ergo quem iusta posse desperant via
Saltem abstinere consuetis cantibus,
Mala cœperunt arte nequicquam aggredi.
Nam, quâ lutoſo deficit flumen vado,
Glebam & tenacem, flaccidâſque arundines
Lacuna putri livida enutrit ſolo,
Huc ſe voluti per caput ac pedes agunt,
Lentâque corpus ulva certatim inquinant.

At delicatis cantibus indulgens Olor
Non otioſum condere aſſuetus diem,
Longi laboris dulcem capiebat moram;
Cùm fœda ſubitò turba nec opino ingruit,
Et, quo madebant ipſi, contingunt luto.
Miſceri pennæ, paulùm fuſcari nitor,
Gratum malignis Anſeribus ſpectaculum.

Mox diſſipati nunciant volucribus
Formoſum Olorem, fama quem jaſtaverat,
Hebetâſſet qui candore Sithonias nives,
Plumarum perdidiffet purpureum decus.
Neque illud una ratio narrandi fuit.
Nam quos agebat cautior malignitas,
Loquuntur ſolito mitiùs, & Cyni grave
Dolere ſe ſe fingunt infortunium,
Quod vix, probatum quamvis, obtineat fidem.
Alii feroces clamitare validiùs,

Non illum lymphis innatare liberis,
Silere turpem, sociis invisum ac sibi,
Et ignominiam tristi celantem fuga.
- Se se vidisse fugeret cum notos lacus:
Accedant ipsæ, quodque nolint credere
Oculis usurpent, atque mittant obloqui.
Quid multa? paucis creditum: cunctis placet.
Juvat ergo ad amnem protinus descendere.

Vix dum decorum Titan extulerat jubar,
Et curiosæ litora complebant aves,
Tam rostro & cantu variæ, quàm coloribus.
Veniunt Cueulli nemoris antiqui accolæ,
Pigerque Bubo, quem Columbæ miserant
Assuetum eisdem tectis & cubilibus.
Striges, & omnis Noctuarum natio
Excita tenebris lumen exosum hauriunt.
Hirundo, Corvus, Pica turmarim advolant;
Adjunt Palumbes, five qui densis pedem
Plumis amictum, seu qui nudatum gerunt.
Cornixque, collo gestans torquem candidum,
Perambulabat litus acutum perstrepens.
Quarum Anser medios se dabat per ordines,
Fraudes vetustas asserens, fingens novas:
Cum procul Olorem placidè labentem vident,
Frustra depictum non suis coloribus.
Silentium faciebat expectatio.

Ibat canote liquido & formâ potens,
Ac molliter flectebat aureum melos ;
Vasto excepere volucres venientem sono.
At ille turbas & clamorem inconditum,
Et in se fixos obtutus inhiantium,
Primò admirari, sèque respicere incipit.
Mox in lympharum speculo se videns Olor
Obstupuit, agnovitque malitiam Anserum.
Et inquit, Non est hic meus, non est color,
Habeatis illum, qui fecistis, Anseres.
Humerisque leni rore lustratis fremens,
Nullo labore, quod erat alienum, abjicit,
Sic ut detecta est Anserum calumnia,
puduit stuporis creduli attonitas aves,
Et fraus iniqua vertit in auctores suos,

I X.

CULEX ET LEO.

F A B U L A.

AD LUDOVICUM COGNATUM.

*Cum ille Dominici Buhursii admodum senis
librum carpsisset in Diario, ut vocant,
Eruditorum.*

TRisti jacebat morte consumptus Leo.
Feraeque circum gemitus ac planctum dabant.
Tum vastus agris mœror, & silentium,
Clamore nî turbetur ac singultibus.
Cum de vicino sese proripiens fimor,
Supta cadaver petulans insedit Culex,
Rostroque lancinavit exanimum caput.
Mox inter armos volitans ac feri jubar,
Tinnitu cepit insonare stridulo,
Sibi mirificè plaudens. At juvenis Leo
Stultam indignatus Culicis impudentiam,
Procacem impresso bestiam elisit pede.

COGNATE, hæc illos admonet narratio,
Qui quos viventes non ausint laceßere,
Verbis malignis insectantur mortuos.

X.

CULICIS NUPTIÆ.

Ad eundem.

C Ulex cū vellet procreare liberos,
Uxorem accepit Muscam vicino in cavo,
Quæ dulcem optata prole ditaret domum.
At, ne proterva natio nimis cresceret,
Hominesque miseros triste vexaret malum,
A Culice Cypris vim generandi sustulit.
Pater inficeti, quem nemo legit, libri,
Cognatus audis, seu libentius *Culex*,
Quid hæc velit fabella, multi intelligunt:
Qui nesciunt docebo, si garriveris.

X I.

CULEX APUM IMITATOR.

In eundem.

A Pes imitari vilis optavit Culex,
Sive hæc invidia, seu fuit æmulatio,
Ceramque voluit fingere, ac dulces favos.
Ergo alacer, atque mira promittens sibi,

Ab apibus alveare desertum occupat,
 Ubi quidquid variis exprimit de floribus,
 Stipat labore multo, verum inutili.
 Nam cum fecisse mella sese crederet,
 Fecit venenum. Tunc una ex apibus ait:
 Quibus natura tribuit ingenium malum,
 Frustra laborant, & corrumpunt omnia.

X I I.

CULEX ET DIANA.

Ad eundem.

Diana venabatur Hyblæo in jugo,
 Quam stultus osculari cum vellet Culex,
 Accessit impudenter, ac proboscidem
 Infixit ori. Vulnus insequitur dolor,
 Tumorque delicatam deformat cutem.
 Dea, ut puniret Culicis audacem impetum,
 Quem stolidum potius quàm protervum dixerim,
 Ait: scelestè basiator numinum,
 Abi in fimetis insidere olentibus,
 Interque muscas & crabrones vivere.

Hoc spectat illos, nec tu, Cognate, abnuet,
 Qui dum conantur merito laudes reddere,
 Gravi distringunt interim calumnia.

XIII.

INNOCENTIO XII.
PONTIFICI MAXIMO.

O D E.

Q Uis me trans gelidas vehat
Alpes, quâ nitidum Roma potens caput
Celsis nubibus inserit?

At non Romuleis mœnibus additos
Montes, non Capitolium
Fulgens, aut veteris signa superbæ,
Optem visere Porticus,
Thermas, atque Theatra, & Marcoticis
Raptas Pyramides jugis;

Non Divûm statuas vâsta per atria
Aut horris in olentibus

Latè conspicuas; non variis domos
Plenas deliciis. Neque

Si quid fornicibus pinxit in arduis
Audaci Raphaël manu,

Vel fera Annibalis cura Caraccii;
Sed te, MAXIME PONTIFEX,

Dignum sede tua; dum meritis refers

Idem & forte vicaria

Christum. Jam videor tergemino caput
Præcinctum diademate

Mirari, pedibusque oscula figere,
Dulci non sine gaudio.

Jam pulsare fides, & Latia tuas
Laudes dicere barbitō.

Ut vivum ingenii robur, ut emicat
Formæ non humilis decor;

Quem nec longa dies, nec labor atterit
Ingens. Moribus integris

Mercēs præteritæ magna pueritiæ.
Sit qui regificas opes

Ingratis properet condere posteris;
Demens: hic meritum supra

Cognatos variis tollat honoribus:
Te non ambitio impotens,

Vivaxque in senibus divitiarum amor,
Recti tramite devium

Abduxere. Juvat prima merentibus
Ultero munera tradere,

Virtutis pretio scilicet impigræ, &
Longis empta laboribus,

Non fulva dominæ mole pecuniæ.
Præter littora Bospori

Fugit Pauperies finibus Italis,
Turpis quam sequitur Fames,

Dirarumque

Dirarumque cohors lurida Febrium,
Venalisque Protervitas,
Et frænum indocilis ferre Licentia.
Successit Pudor, & Fides,
Et cultu gradiens simplice Castitas.
Terror prætereuntium
Non currunt Inopes arva per & vias,
Incultæve jacent humi
Deformes macie. Munere nam tuo
Sedes non sibi conditas
Gens pannosa colunt. Grandia lubrico
Surgunt atria marmore,
Nuper Pontificum, nunc Inopum domus.
Errant ædibus arduis,
Æratakque trabes, & laquearia
Gaudent pro lare sordido
Spectare attoniti; stratakque cedrina
Insueto pede protèrunt.
Illos alloquio blandus amabili
Mulces, ut pueros parens,
Orantunque preces commodus accipis;
Isto munere clarior,
Quam cùm de folio splendidus aureo,
Mundi maximus arbiter
Terrarum dominos, inclyta nomina
Sanctos respicis ad pedes
Pronum suppliciter ponere verticem.

Petri, te duce, labitur

Tuto cymba mari. Nec scopulos timet,

Nec sævi rabiem Noti,

Aut quæ sollicitos æquore fervido

Fallunt fœdera navitas.

Talem te facili numine destinat

Nobis jam melior Deus

Fortunata bonum sæcla reducere.

Nam quo purpureum die

Patrum concilium te viduo gregi

Pastorem dedit, & manu

Aris imposuit Pontificem sacris;

Urbi desuper adstitit

Delapsus liquido Christus ab æthere,

Pulcro sidere pulcior.

Fulgent ingenuis agmina nubium

Circum pîcta coloribus,

Discurruntque leves Aligerûm chori.

Ter clarum insonuit polus,

Ter flammæ trepidant rumpere vivido

Vastos fulgure vortices.

Ulluc ad sonitum lumina sustulit

Orbis. Mox adamantinas

Per purum celeri promptior Africò

Claves detulit Aliger;

Posses ut superis gratus & infimis

Cæli templa recludere.

Dixitque ingeminans: Currite candida

Puris tempora solibus;

Cunctis illa quidem gentibus, at magis
Forti prospera Galliæ.

Illic tota novis aspicio Infulis *
Exultare per oppida

Felices populos. Adspicio suis
Latos cum ducibus greges,
Aut in florigeris ludere pascuis,
Aut umbras nemorum sequi.

Silvæ Pontificis laudibus assonant.
Plaudit Sequana Tybridi,
Plaudit magna meæ Roma Luteciæ.

Quid mirum? Proceres ubi
Pacem consiliis mitibus adjuvant,
Et curis facilem & prece

Placant Pontificem Francigenæ duo †
Sacra lumina Purpuræ,
Clari, Sarmaticis ille negociis,

Hic rebus Lusitanæ

Magno compositis Christiadum bono.
Salve Romulidum salus,
Salve præcipuo terrigenis date

* Eo anno 1693; missæ sunt Romæ consecrandis
Antistitibus necessariae ex veteri pacto literæ, quas
Innocentius XI jam ab anno 1681, Alexanderque
VIII nullas dederant.

† Compositæ sunt lites, & redintegrata Curiam inter
Romanam atque Francicam concordia, agentibus Estræo
& Jansonio Cardinal.

Christi munere Pontifex.

Christus, si precibus rite poposceris,

(Et posces, quid enim, Pater,

Augusto faceres nomine dignius?)

Pacem regibus annuet,

Qui nunc bella movent, & miseram undique
Europam quatiunt metu.

Enses, Christiadx, pacificum genus,

Enses ponite, ponite

Concordes animis. Funeribus satis

Et belli furiis datum est.

Per terras pelagusque horribili modo

Sævitur. Quis adhuc locus

Dira cæde vacat? quæ plaga non graves
Iræ Christiadam audiit,

Et fœdata suis arma cruoribus?

Tandem jungite dexteræ,

Et sancite novis fœdera legibus.

Id neglecta petit Fides,

Desertisque diu Relligio ingemens

Aris. Auguror. Accidet.

Nostro restitues ocia sæculo,

Votis elicere efficax

Tranquillo positam numinis in sinu

Pacem longius exulem,

Et damna egregia vincere adorea,

Sed quò me furor abripit.

Cantantem in patrii littore Sequanæ,
Quod, quandoque velit Deus,
Tyrrena melius concinerem tuba,
Molli graminis in toro,
Flavæ Tybris aquæ quâ nemus impiger
Gessit lambere citreum?

Hanc nobis utinam quadrijugo diem
Curru Phosphorus advehat!

De septem aëriis Romula montibus
Latè carmina dividet

Echo per populos. Audiet ultima
Tellus fertilis Africæ,

Et tardis regio pigra Trionibus,
Horrens & mare Balticum,

Seresque & Japones : ac docilem dabit
Aurem decolor India,
Christi colla jugo subdere mitior.

XIV.

AD NIC. REMUNDUM.

Venuste Iambe, qui mero pede ambulas,
Adire te statim Attici lares mei,
Et, ille si calente cessat in toro,
Bene auspicata verba proferas velim.
Bonam, Remunde, nunciat tibi diem
Poëta qui biformis esse dicitur.
Fuit fluente veste scilicet niger,
Magister execrantis & timor scholæ,
Abominata quippe cornua erigens,
Et insolente sceptrâ continens manu.
Sed hæc fuere. Nunc beatus & bonus
Calet prope ignem, & otiosa dividit
Sedens jocisque seriisque tempora.
Et is jubet manere cum penatibus
Tuis, quiete transigens diem horridam:
Et hoc Venus jocosa cum Cupidine,
Et hoc amica præcipit Leontium.
Vale, Remunde. Mox ubi remiserit
Ruentis undequaque flaminis furor,
Perambulabis effedo Luteciam,
Viasque metieris ex libidine.

Frid. Non. Febr. M. D C. XCV.

XV.

AD EUNDEM.

NI te plus oculis amem & medullis,
Vita non mihi vita sit, sed orci
Fumus, ac tenebræ, & situs: sed illud
Non est; at bona lux, lepor, venusque;
Nam te plus oculis amo & medullis.

XVI.

AD EUNDEM.

Ruris desiderium.

Umbrosi saltus, & mollibus humida rivis
Prata, domum exiguam congestaque cespitem
    tecta
Circumdant, agnisque ferunt pascentibus herbam,
Hic recubans densa platani, Remunde, sub umbra
Dulces tecum epulas hyberno sole requiram.
Si non gelseminum tellus æstiva coronis,
Nec violas, apiumve, aut purpureos hyacinthos,
At myrtus, laurusque suos præbebit honores,
Illa magis Veneri quoniam placet, altera Phœbo.

Tum Phœbum Veneremque canemus, & Arcades
ambo

Dicemur Satyris, qui post cœceta latentes
Attentam nostris intendunt cantibus aurem.
Agno tota tibi constabit cœna, vel hœdo.
Mox è vimineo descendet caseus orbe;
Pomaque de nitida quærentur mitia cella.
Ipsa favum veteris conjux annosa coloni
Afferet: ipsa merum & puros à fonte liquores
Infundet cyathis, ac verba faventia dicet.
Nos autem, quibus assiduè depasta Lycæum
Mens animum studiis & veri torquet amore,
Mitemus curas, verique sagacis amorem.

XVII.

REMUNDO ÆGROTANTI

SERTUM.

VIII. 1d. Decemb. M. DC. XCVI.

DUc me per nitidos, Thalia, saltus,
Si quâ vel medio parit Decembri
Flores mite solum, ut mei sodalis
Caput floribus impedire possim.
Atque hoc muneris est mei. Sed ipsa,
Illum carmine leniens jocoſo,
Importunum

Importunam abiges benigna morbum,
Quo pectus tenerum anxie laborat.
Id, spero, facies. Nihil precamur
Ut mentem injicias bonam, aut salubre
Dones consilium: is sibi paravit.
Nam, quod uni tibi, Diva, sanitatem
Acceptam referat, nec advocavit
Illos qui medici cluunt per urbem:
Nec salubribus, ut putant, venenis,
Misso sanguine, corpus inquinavit:
Unam sed patiens petit Thaliā,
Uni supplicat. Huc ades venusta:
Hic illum invenies, ubi Platonis
Signum marmoreum angulo refedit
Concinnè positum. Haud procul videbis
Risum Socratis ac dicacitatem
Expressam lepidè, & severiorem
Pellæi juvenis senem magistrum.
Hos inter tibi cymbio Remundus,
Quod illi Charites deæ dederunt,
Sparget non Bromii ebrium liquorem,
Sed de Castaliis aquam scatebris.
Quem tu carmine si semel jacentem
Excitaveris; is statim valebit.
Ac te tum facili manu prehensam
Ducet in numerum. Est enim petitus

Non horum modò, quos vides, librorum;
 At motu levis ad lyram decoro
 Vestris inferuit pedem choreis.

XVIII.

A D E U N D E M.

Festo eodem die.

Sunt mihi secreto flores in Adonidis horto,
 Sunt mihi vel medio frigore veris opes,
 Veris opes nitidi, Charitum lætissima messis,
 Unde sibi molles implicuere comas.
 Hinc decerpta tibi mitto fragrantia ferra,
 Devotum Genio munus, amice, tuo.
 Cujus ut æternos hodie celebramus honores,
 Et damus ornatis annua thura focis,
 Sic placidus, quæcumque voles, quæcumque pa-
 rabis,
 Prosperet, ac sanctum se probet esse La-
 rem,

XIX.

AD EUNDEM.

*De candelabris, in quibus celata extabant
insignium octo virorum capita.*

Socratis incompti vultum, & formosa Platonis

Ora vides; adstat cum Cicerone Cato;

Et felix Epicurus, Aristotelesque, trucesque

Brutus, & exsanguis Cassius ore minax.

Hæc inserta tuis emblemata candelabris

Fulgent artificis facta sigilla manu.

Sanctius haud ullum est, nec tam venerabile
templum;

Talia non ullus signa triumphus habet.

XX.

Super eodem argumento.

Tibi ne supellex pura, & argentum rude

Foret, Remunde, quale divitum solet

Horum esse, quibus est magna vis pecuniæ,

Sed parva mentis ingenique copia;

DELINEAVIT ipsa Pallas hæc tibi

Sigilla, notos exprimens vultus virum,

Quos alma virtus cælitum ad templa extulit,

Atque hæc magistra **FECIT** arte Mulciber.

T ij

XXI.

AD MORPHEUM.

Morpheu, Duci ac Noctis ambrosium genus,
Somnum redona delicatis artubus
Mei Remundi; cui fovens pennis caput
Pectusque, tussim comprime & gravedinem.
Hæc vita, sole quam nitente ducimus,
Hæc vita mors est. Una mortales juvat,
Quam tu reducis, vita: nec curas habet,
Nec illa morbos. Abstine à nefariis
Illis, per urbem qui malas interdii
Impune lites, aut malos mores ferunt,
Inimica pacis monstra. Mox ubi jubar
Phœbi recessit, in tuo recubant sinu.
Hos abige, Morpheu, vel novis crucia modis.
At hunc, dies qui transigit sanctissimè,
Doctos libellos mane per totum legens,
Dehinc amicum visitans sub vesperam,
Hunc tu procura. Hunc melleo papaverum
Liquore tinge sic, ut in somno malum
Deponat omne; cùmque sol adfulserit,
Tibi cum Thalia mobilem ducat chorum.

XXII.

NICOLAO REMUNDO

Parlamenti Consiliario, S.

ADhortatus es me sapius, V. I. ut amicum nostrum è gravi morbo recreatum latino carmine compellarem. Quod item à me meus in illum amor flagitabat. Feci igitur ut potui, ne desiderio tuo, ne voluntati meæ deessem, & hoc quaecumque carminis est ante pauculos dies effudi potius quàm limavi. Fugio enim laborem, eum præsertim qui in locandis componendisque verbis ut tesseralis positus est. Adde quod non ignoras me longè alio studiorum genere horrido illo atque inculto detineri. Sed nihil ad rem. Versuum enim, si mali sunt, stulta excusatio est. Atque hoc totum tolline an relinqui debeat, iudicium tuum esto. Mihi peripde est, dummodo vobis persuasum sit nihil esse quod vestri causa non sim facturus, qui versus fecerim. Vale.

IV. KAL. Feb. MDCCCL.

AD NICOLAUM BOLÆUM,

è gravi morbo recreatum.

Sola suburbanis ruris te detinet umbra
Assidue, sacrumque nemus fontesque morantur
Laxantem curas, & carmina docta canentem,
Non secus ac vitreas Permessi Phœbus ad undas
Errat, & attentos cantu demulcet olores.

Dicite quis vatis vestri Deus otia rupit,
Aonides, morboque virum violavit acerbo.
Invidia erectis frontem vallata colubris.
Sensit enim pulcro vatem indulgere labori,
Dum toties laudata refingit carmina lima
Impiger, & libro diversa recolligit uno,
Unde per ora virum magna cum laude feratur.
Sensit opus prodire novum, quod livida frustra
Mordeat; & meminit Musis irrita, quod hujus
Nuper ubi extremis operum defigere dentem
Quareret, offendit solido, & rabiosa recessit.

His super infrendens, mediis è faucibus Orci
Tartaream excivit febrem, quam lurida flamma,
Lurida flamma, nigrisque agitant insomnia
monstris;

Si posset duro saniam prævertere leto.

Illā tibi accensas igni depasta medullas,
Quā propè te eripuit nobis, divine poëta!
Tecum artes ipsasque involvens funere Musas
Impia, quas lacrimas, quæ non suspiria movit!
Ipsa etiam in tenebris, & amictu noctis opacæ,
(Horresco referens) Orci longæva sacerdos
Mors aderat, dirasque manus falcemque parabat:
Nequicquam: neque enim in tanto discrimine vitæ
Deferit illustres Phœbi tutela poëtas.

Ille quidem pura juvenis descendit ab æthra,
Nube vehens, habilique coma conspectus & auro,
Et laurum & citharam læva complexus eburnam.
Isque ubi vicina mortem respexit in umbra,
Non hic illa tuis devota est victima sacris,
Aspera mors, nec te, nostro sine numine, Divūm
Fata sinunt sanctos Erebo mactare poëtas.
Nam quia supremo vitas ex æthere ducunt
Nascentes, vivaque animati pectora flamma
Divinum accipiunt ipso de fonte furorem;
Idcirco nostrum est arctis exsolvere nodis
Puram animam, & castis illimem reddere lucis.
Ille igitur, fati legem quandoque subibit,
Non cadet obscœnæ pulsatus verbere falcis:
Ipse adero, solvamque manu mortalia vincla,
Ipse legam magnæ cœlestia semina mentis.

Me duce tunc, Erebo procul, & trans rauca
fluenta,

Ibit in Elysium, quâ mollibus humida rivis
 Arva tenent umbræ, & spatiis felicibus errant,
 Umbræ nobilium varum, quos Græcia magnis
 Dives terra viris, quos Italia terra creavit:
 Alcrausque senex, & Divûm interpretres Homerus,
 Pindarus, Ausoniaeque decus Maro; quique dicaci
 Perversos hominum distringunt carmine mores:
 Quique theatri suram vinxere cothurno;
 Clari omnes totaque umbrati tempora lauro:
 Queis ultro comitem se se Racinius addit
 Laude recens, primo veterum neque cedit honori.

Atque illi æternæ positi sub tegmine palmæ,
 (Sive lyra carmen, sola seu voce ciebunt,
 Dum lyra vicinis pendebit plurima ramis)
 Assurgent venienti, & prima in sede reponent
 Luthen Castaliæ defensoreque coronæ.

Tum si quis pro laude virum quos ultima mundi
 Sæcla ferunt, vel quos jam pridem exacta tulere,
 Diversas partes, contrariaque arma secutus,
 Claruit ingenio pollens & divite vena,
 Mortalis dum vita fuit, dum jurgia fervent;
 Illius arbitrio componet nobile bellum,
 Atque aget æternam tanto sub iudice pacem.
 Si quis erit tamen interea qui lædat Homerum,
 Aut alios quorum nostro sub numine fama est,
 Illum silva teget longis horrenda cupressis,
 Cum strigibus corvisque & raucifono comitatu

Obsecrarum avium, & sola sub nocte volantum,
 Dì melius. Nunc vive animo gratissime nostro,
 Vive diu, vates, doctisque laboribus insta.
 Olim erit ut claræ distinguas murmure famæ
 Sæclum istud, neque tot posthac labentibus annis,
 Ulla tuæ veniet sese quæ conferat ætas.

Hæc ait, increpuitque lyra: quo protinus omnes
 Attonitæ pestes, & mors invita refugit.
 Ipse polum redit exsultans, atque æthere toto
 Aurea purpurea collucet semita flamma.

XXIII.

DE CLAUDIO BOZIO.

Inscribendum in calata ejus imagine

Distichum, anno 1708.

Eximium ostendit juvenem, quam cernis
 imago:
 Mellifluz voces, scriptaque docta virum.

XXIV.

REMUNDO XENIA.

FEstis ancipitis Dei Kalendis
Hoc à me capias, Remunde, munus
Dignum temporibus Numæ; neque illud
Spernas, ut faciunt beatiores,
Quòd sit de facili luto paratum.
Gemmis omnibus & micante cælo
Terra est nobiliorque puriorque,
Ex qua nos homines potente dextra
Formavit Deus in sui figuram.
Nam si fordida res fuisset, illi
Non cælestem animam intus indidisset,
Qua dulces animæ modos amici,
Veri scribimus indices amoris.
Quare nē pigeat minuta dona
Nostra mollibus admoveere labris.
Est hæc tibia, quam decens alumnus
Magni Socratis unicam probasset.
Has duces capiti utilem vaporem;
Hac Menti placidus Bonæ litabis,
Herbâ cum facies Nicotianâ.
Tum sanas tibi cogitationes
Diva pro modico benigna fumo
Multas injiciet, quibus valentem
Possis degere lætior juventam.

X X V.

A D M U S A S.

S Anctæ Pierides, Deæ Camœnæ,
Vobis vivere, vos amare porro
Omnes sum assidue obligatus annos,
Quodd munus mihi tale feceritis.
Nam vestrum mihi corculum dedistis,
Qui flos est juvenum, & medulla suadæ,
Quem pluris facio unicum sodalem,
Quam quod est ubicumque doctiorum,
Quam quod est ubicumque ditiorum.
Vos ergo sequar usque & usque, donec
Tantum illi ingenio placere possim,
Quantum ille ingenuis placet Camænis.

XXVI.

PARAPHRASIS
PSALMI CXI.

Beatus vir qui timet Dominum, &c.

Felix qui cœli Dominum terræque potentem
Assidue colit, & fumantes pronus ad aras,
Implorat meditans æternæ numina mentis:
Unde regat justè seque & sua. Scilicet illum
Merces ampla, volente Deo, & victura sequetur.

Et primum ingenti populos parere docebit
Imperio, qui colla jugo felicia subdent
Mirantes tacitè regem, natosque, nepotesque,
Egregias animas, & totam ex ordine gentem;
Qua non clara magis, neque cœlo acceptior ulla
Libat odoratum sanctis altaribus ignem.

Mox & opes florent, & gazâ pulcrior omni
Gloria; quæ nullis annorum obnoxia fatis
Omnia perpetua complebit sæcula fama.
Namque manu facili, quod non sibi colligit, aurum
Effundit miserans inopem, ut jucundius ævum
Exigat, & magno possit superesse labori.
Non illi vanæ voces, & nescia frugis
Verba volant. Sapiens animo sub iudice lingua
Nil nisi suprema directum lege profatur.

Bella vocant, animisque fremunt ingentibus
hostes.

Ille Deo nitens, atque uno vindice fretus,
Stat tempestatem contra, neque pluribus impar
(Ut pelagi rupes valida pulsata procella
Ipsa imminota resistit, aquæ volvuntur inanès)
Sustinet horrendos numero & crudelibus armis,
Impavidus: donec folio despectet ab alto
Tendentes miserè dextras, pacemque precantes.

Namque ubi terrificis involvunt cuncta tenebris
Insidiæque dolique, & operti crimina belli,
Tum pater ex ipsa nitidum caligine lumen
Irrigat, ambrosiæque comæ, radiantiaque ora
Affulgent cœlo, & turgentia nubila pellunt.

Qui calcare Dei leges communia jura
Imbibit; humanæ violat qui federa pacis
Per populos, audetque injusta laceßere bella,
Adspicit hæc, oculosque, fremens immane, re-
torquet

Nequicquam. Tabescit enim, cœcumque medullis
Vulnus alit. Cecidere mali. Perit irrita cura,
Votaque successu nusquam dignata secundo.

XXVII.

A P E S.

F A B U L A.

*Ad illustrissimum virum JOAN. PAUL.
BIGNONIUM, Abbatem Sancti
Quintini, Comitem Consistorianum.*

A Theniensis ille virtutum parens,
Quam non meruerat mortis expectans diem,
Luisse fertur concinnandis fabulis.

Ergo catenas & squalorem carceris
Animæ innocentis ultus est constantia.

At quale fuerit quod polivit versibus,
Cum divinare vellem quantum hodie licet,
Occurrit hæc fabella; quæ sententiam
Si tibi videtur continere Socratis,
BIGNONI, docte disciplinarum arbiter,
Non est laboris ut me pœniteat mei.

Qui jura princeps apibus & legem dedit,
Cum se recenti populo constituit ducem,
In unum corpus dissipatas congregans,
Fuit ille pariter gloriæ ac belli appetens;
Neque aliud esse voluit indictum suis,
Nisi ut paratæ spiculis vibrantibus

Pugnare scirent instrepente buccina
Statim ; suique spargerent latè metum.
Terrore solo scilicet respublikas
Domì vigere , & facere progressum foris ;
Emique pacem non nisi victoria.

Regnavit alius , qui fatigatis ait :
Sat est furoris : alma succedat quies.
Juvat selectis incubare floribus
Sub sole puro : nectaris succos juvat
Potare feriatas integros dies.
Quid enim ? citato vita labitur pede.
Parere cunctæ commutatis legibus ,
Novosque mores ac voluptatem sequi
Stultam magistræ : cujus assidue comes
Desidia totum penè consumpsit genus ,
Discordia inisellas , & fame necans.

Caput coronâ qui præcinxit tertius ,
Priorum exemplo cautus , & sitiens lucri ,
Ceram densare docuit in alvearibus ,
Primum celebrare dulces ut possent domos ;
Tum ut homines demereri , queis procuderent
Centum præclaris utilem ceram artibus.
Quâ filius ora mortui ponens patris
Numen familiæ ; coleret ut superstitem.
Negotium processit ex voto hætenus ,
Commercioque modicæ creverunt opes ,
Donec præceptis impares laboribus

Apes pudere cœpit mercimonii.

Tandem appulerunt animum ad illud maxime,
Quod singulare possident, & optimum.

Namque ut mortales inter latitantem Deum

Dictæ coeli regem in antro pascere,

Immisit illis ipse consilium bonum,

Libatis ut stiparent mel è floribus,

Opus cœlestæ : quod molitæ naviter

Jovi fecere ambrosia potiolem cibum.

Ex illo mira nobiles industria

Apes replendis immori gaudent favis,

Adeo divinus illas exercet labor.

Neque matrem omittunt, sicubi ex usu fiet

Bellare ut gazis arceant fucum impetus;

Neque abstinere virtutis. Et flores merunt,

Coguntque ceras. Verum hac mente singula,

Natura melli ut constet, ac sapor suus.

Nostram omnium fabella stultitiam admonet,

Qui multa cum sequamur, unicum ferè

Studium divinæ spernimus sapientiæ;

Quæ propria nostri generis est atque ingeni,

Fingenda soli ut mella conveniunt api.

XXVIII.

A D M U S A S.

Kal. Jan. M. DCC. IX.

D Ulces quære mihi, Camæna, versus,
Versus mellifluo lepore tinctos,
Plenos ambrosiæque nectarisque;
Queis iratum animum mei Remundi
Placem continuò, novis Kalendis
Jani. Nam procul hinc suos ocellos
Avertit, minitans nisi elegantes
Concinnem numeros, dolens & æger.
Quare illuc properes, lyram sinistra
Gestans Ioniam, ac tremente plectro
Compescas animi frementis æstum.
Tum, si adspexerit, illud adjuvato
Ut mittat mihi non rudem lituram
Hesternæ similem, styloque verso
Papyrus repleat notis amoris.
Illud adjicies: Tibi sodalis
Infelix tuus iste non Kalendas
Unas, at solidum precatur annum:
Cúmque hoc innumeros precatur annos,
Quos ipsæ Veneresque, Gratiæque,
Ducant divite de colu beatos.

XXIX.

IN REMUNDUM.

DI, si vivere me & valere vultis,
Conservate mihi meum Remundum,
Quem labor studiumque literarum
Conficit magis in dies & horas :
Nec se respicit, & capit quietem,
Aut segnes patitur jacere libros,
Qui sunt sordiduli nimis terendo.
At pectus tamen improbi laboris
Ærumnâ domitum & caput fatiscit :
Frustra ; nam immodicè obstinatus urget
Idem propositum, tenetque semper.

Hunc, si quid pietas amorque veri
A vobis, Superi, obtinere possit,
Conservabitis ; est enim satelles
Virtutis rigidæ, integerque custos.
Atque illud propriè Deos decebit
Servare unâ operâ duos amicos,
Remundum simul, & simul Fraguerum.

XXX.

AD EUNDEM.

SI mihi formosæ Veneri dilecta columba,
 Si mihi Cecropiæ noctua grata Deæ;
 Aut aliqua è strigibus mea quas Amaryllis ama-
 bat,

Afforet, ad jussus blanda venire meos:
 Hoc tibi epistolum cum pyxide læta tulisset,
 Pervigil ad vestros nocte silente lares.
 Nunc ego (quod miserum est) Allobroga mit-
 tere cogor,

Delicias duro qui ferat ore meas;
 Et dicat: Meus hæc tibi herus collecta remittit,
 Tu cave ne perdas, & tibi mittit Ave.
 At vos Dî perdant, gens inconcinna Sabaudi,
 Et mihi concinnæ restituantur aves.

XXXI.

IN EUNDEM

O Lasciva capella, virentibus hospita ripis,
Quam juvat agrestes inter Hamadryadas

Ludere subsultim, pedibusque micare bisuleis,

O nutrix pueri nigra capella Jovis:

Carpe thyma & flores, geminae nec parce tumentis,

Una sit assidui spes licet agricolæ:

Carpe modo: at dulci fueris cum reddita somno,

Per noctem viduis composita in thalamis,

Ne tibi formosus quisquam subrepat adulter,

Et noceant lacti gaudia plena mero:

Ut cum solè novo diducet lumina Daphnis,

Lumina adhuc lentis tincta papaveribus,

A dñs: & lavam mox dormiturus in aurem,

Ambrosiam plenis ducat ab uberibus.

XXXII.

A D E U N D E M.

J Amdudum egelidi te gratia ruris, amœnos
Inter secessus, & dulces detinet umbras,
Ubera montivagæ siccantem plena capellæ.
Illa quidem felix, & doctis grata Camænis,
Ipsarum è manibus pratenses accipit herbas,
Florentem cythisum, casiamque, crocunquæ ru-
bentem,

Unde tibi graciles permulcens irrigat artus
Lacte mero: nulloque volens ad mulctra vocante
Dat sese, ac tali nutricem præbet alumno.
Sed tamen est quidam stomacho modus utilis ægro,
Præsertim nimios cum sol accenderit æstus,
Corporaque ardenti languescunt ista calore.
Tum juvat austero vires recreare Lyæo,
Linquentem silvas, & gaudia nota sequentem.
Ergo ades, & caros tantisper desere saltus,
Dum sitiunt herbæ, dum candens aëre tote
Volvitur, & siccas exurit pulvis aristas.
Mox erit ut, sese torrens ubi fregerit æstus,
Atque imbri pater irriguo descenderit æther
Conjugis in gremium, ac tantos exstinxerit ignes,

Te rursum accipiant latebræ, jucundaque ruris
Inter Socraticos infumas otia libros.

Interea, te si qua tui, Remunde, sodalis
Cura tenet, repetas urbem, afflictumque revisas,
Cui caput impositis pestis premit aspera plantis,
Mollia ferrata distorquens colla catena,
Febris quinctiam totos infusa per artus
Tabentes liquido mihi pasceret igne medullas,
Ut nuper, namque hæc misero nova pestis ad-
hæsit.

Ni medicorum artes, & corticis usus amari
Comprimerent ipsis clausum in penetralibus ho-
stem.

Sed venias; fugiet nostro de corpore febris,
Multaque jam lento figam tibi suavia collo.

XXXIII.

DE KALENDIS MARTIIS.

Anno M. DCC. XI.

B Ruma fugit, Martis festæ venere Kalendæ,
Solque bonum puro temperat igne diem.
Aspera mitescunt Zephyris humentibus arva,
Fert violas udo terra benigna sinu.
Heu violas, quas non pastor, non pulcra puella
Colliget, ornatas impeditque comas.
Sed pede robusto calcabit miles, & arma
Figet in herbofo sanguinolenta solo.
Mars ades, at bellum crudeliaque arma recondas:
En vocat in thalamos te Cytherea suos.
Sic venias. Veniet tecum gens omnis Amorum;
Mulciber in casses quos parat, ipse cadet.
Sed furit heu! blandaque avertitur otia pacis.
Jam precor, in terras horrida bruma redi.

Fert tibi robustas maturo tempore fruges
 Floribus insperfas, ut puro sidera cœlo
 Pura micant. Isto nitidam se sustulit arvo
 Culta Ceres, messisque operum pretiosa tuorum.
 Hæc erat ubertas veterum, quos ipsa reducis
 Ad superos, nostri sanans contagia sæcli,
 Et Musas revocans & Homerum in pristina jura.

Pierides olim Graios fecere poëtas

Mænonida ex uno, qui divitis ubere venæ
 Præluit egregios hominum, & secunda rigavit
 Semina neglectis animarum inclusa latebris.
 Post ubi commotæ Pindi de sedibus imis
 Armorum sonitu, & Latiarum horrore tubarum,
 Victtricem Ausoniam & saltus adiere Latinos:
 Tum verò Graiosque duces ac triste duellum
 Hectoris, & fœdè laceros in pulvere crines
 Cantavere ipsæ, redituraque Ithacensis Ulyssæi.
 Carmine quo capti posuere ferocia corda
 Romulidæ. Hinc animos peregrinum imbuta le-
 pore

Bellica gens, coluere artes; lætique per aras
 Hospitibus Musis & Phœbo dona tulere.

Otia sic pulcri ducebant Tybridis antris
 Euterpe, Clioque, Thaliaque, Melpomeneque
 Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque, Ura-
 nieque,

Calliopeque, una ante alias audita sorores

Carmina Mæonidæ docto recitare Maroni,
At gens immanis gelida descendit ab Arcto
In Latium, & bello trepidas flagrante coëgit
Velle fugam, & patriis iterum se condere silvis.
Horribiles donec populos feralis Enyo
Fontibus immisit sacris, atque otia rupit.
Ergo Roma Deas iterum formosa receptas
Constituit luo, suaque illis templa refecit,
Ex illo renouatus honos. Coluere Camenas
Felices populi. Tum Phœbi interpretes Homerus
Antiquam sæclo famam instaurare perito.

Nunc ætas indocta subit. Vilescit Apollo,
Dum laudis propriæ studio decepta Juventus
Doctorum antiquos avertitur æmula calles.
Non ars ingenio, non menti desit acumen;
Sed pravo insuescunt animos, rectumque perosi
Designant figmenta modis incondita miris.
Quin & compositis tradunt præcepta libellis,
Et quasi deliret ratio jam effeta, probantur.
At populus fumum & nugas miratur inanes.

Textilibus, Musæ, calathis, fragrantia fecta,
Ferte rosam, & violas, & odoram adjungite myr-
tum,

Anna quibus frontem decoret; namque una ruetur
Jus veterum, & vestras defendit ab hostibus aras,
Arma gerens quæ vos olli tractanda dedistis.
Et gaudetis enim, Divæ, uberiusque favetis,

Aurea si vestros invisit femina saltus.

Tum proprio sexu duplices impendere curas

Vos juvat, arcanisque errantem admittere lucis,

Quòd vix ulla viros ducit via. Scilicet illi

Sancta Venus, Charitesque, & Amorum innoxia
turba

Sternit iter, famulaque manu ad sublimia ducit.

Pro quo Musarum hospitio, dulcique favore,

Ingreditur justo certans defendere bello

ANNA Deas, gratumque animosa rependit amo-
rem,

Donorum memor & concessæ femina palmæ.

Conditur Aonidum luco pulcherrima sedes

Devia, secretique latent sacra Phœbi;

Silva tegit. Veris illic se cuncta figuris

Prædita miranti objiciunt; rerum undique puræ

Stant formæ circum; non quas Natura creavit,

Sive parens rerum est, sive est injusta noverca,

Sed quas Omnipotens æterno lumine mentis

Consultit impressas in se, fingitque tuendo.

Huc pauci penetrant. Cithara crinitus Apollo

Ipsè ciet, quibus illa volens arcana recludat.

Admissi pingunt animo, secumque reportant

Effigiem Pulcri liquidam & cœlestia visa.

Atque illis ubi picta pari se linea ductu

Obrulit, agnoscunt alacres, & imagine ab ipsa

Attollunt oculos, & notum exemplar adorant.

ANNA patri docto, docto par, Anna, marito,
Hinc ducis formam ingenuam verumque colo-
rem

Maronidæ magni, propriisque coloribus æquas.
Non secus ac solem in speculo si candida nubes
Excipit adversum, & radiis percussa figurat
Totum in se; flammis duplicata utrimque co-
ruscant

Ora Dei: dubitant Persæ, attonitusque Sacerdos
Hæret Panchæos cui primum incendat odores,
Sic tua divinum describit pagina vatem.

Ast alijs tanto necquicquam in lumine segnes
Caligant oculi. Qualis enim noctua lucem
Adspicit obtutu modico, & perstricta recessit,
Hanc specus & creperæ pavidam juvère tenebræ.

Perge viris lucere facem, quæ recta priorum
Continuò ad sacros divertitur orbita fontes.
Sunt aliæ quæ pensa manu volentia ducant.
Quamquam ô! si cæcas regeret prudentia men-
tes;

Illa mihi felix animi & præclara laborum,
Quæ tua nobilibus curis exempla secuta est.
Nam, validos quæ cruda mares ad prælia ducat,
Hæc eadem natura bonas ipsa inscribit artes
Femineo generi, studiisque ita lenibus aptat,
Ut, quocumque voces, mens haud invita sequatur.
Larga saltem ac veneres ulro nascentibus addit,

Necnon & tenero prodit se corpore viva
 Lūx animi, fingitque oculos; & grātia vultu
 Infidet, ac risu concinnat labra venusto.
 Nec fecisse Deum pretiosa hæc vincla putandum
 est,

Ditibus ut nodis animam vinceret inertem.
 Femina cōsōrtes inter nutrita Camenas
 (Si modò concedunt mōres inimicaque jura)
 Emineat, nostrosque sibi transcribat honores.
 Sed bona debilibus vitæ neglecta sub annis
 In vitium vertēre. Jacent corrupta premendo
 Munera naturæ; nec mentibus indita puris
 Flamma viget. Superant nugæ, praviq̃ue libido,
 Atque atior, & vani tenet indulgentia cultus.
 Nauscat in studiis virgo, & diversa refugit.

At non, ista tuæ nuper lætissima vitæ
 Spes, & amor, fato Superūm prærepta puella.
 Illa quidem primæva oriens demessa juventa,
 Ut rosa, quæ croceos auroræ aperitur ad ignes,
 Ante cadit, quàm sol medios incenderit æstus,
 Sic lentum posuit leto caput. Hei mihi! quan-
 tum

Solamen conjuxque tuus tuque, optima, perdis?
 Ut tua posthabito volvebat scrinia ludo!
 Quo studio patrisve libros matrisve legebat
 Delicias artemque notans! animæque sagacia
 Indicium lecto jam tum ostendebat Homero!

XXXV.

FRANCISCI SERAPHINI
REGNERII*Epicedium.**Anno M. DCC. XIII.*

Felix, qui placida perfectoque tempore vitæ,
 Occidit æquales inter longævus amicos!
 Atque illi claudunt oculos morientis, & ora
 Componunt mœsti, dicuntque novissima verba;
 Ipse fugit, patrioque volens succedit Olympo.

At nos, assiduis quos vita doloribus urget,
 Non immaturi terremur imagine lethi;
 Nec venit in mentem, quâ nos in luce reponat
 Corporis ereptos tumulto, & fallacibus umbris
 Optima mors: adeò tetri contagia vasis
 Divinam infusant animam, affliguntque tegendo.

Non ita REGNERIUS, qui cum suprema videret

Impendere sibi, morboque fatiscere corpus,
 Non gemitum dedit, aut lacrymas effudit inanes,
 (Tantus amor cœli!) non mentum, oculosve
 retorsit

Ipsius à facie mortis ; sed lumine recto
Adspexit : vivâque eadem quæ voce canebat ,
Implevit moriens . Nam qualis navita portum
Cum subit , emensi post mille pericula Ponti ,
Advertit proram exsultans , terramque salutat :
Haud secus optatam vitæ contingere inetam
Gestiit ; ac terris jam nil debere professus ,
Erexit caput , & fata ad meliora recessit .

Ille tamen , si qua est vivendi vera voluptas
Felle carens omni , Divûmque simillima vitæ ,
Hanc habuit fati comitem , propriâque potitus
A puero est : illi sociam se provida Pallas
Addiderat , faciles regeret quæ mentis habetias
Ad potiora vehens . Ætatem innoxius egit
Pacis amans , summisque hominum dilectus , &
iinis .

At non fama viri Gallorum in sinibus hæsit .
Nam quâ Roma caput cœlo pulcherrima tollit ,
Et quâ Francigenam miratur Iberia Regem ,
Omnia REGNERII nomenque decusque loquentur .
Atqui discedens , æquo tam dulcia vultu ,
Nec desideriiis , blandâve cupidine tactus ,
Tot bona deposuit ; verumque exemplar honesti

Expressit vivens , & in ipsa morte beatus .

Nos miseri planctum , & justis lamenta querelis

Mista ciemus, & uberibus fient lumina rivis.
Ecquis enim, cari mœrens ad busta sodalis,
Exilium hoc vitæ, ac viduos non lugeat annos
Qui superant, dum nos Divûm implorata po-
testas

Reddiderit nobis, eademque ad fata vocarit?
Stave dolor, lentoque juvat marcescere luctu.

Talia volvebam, & turbatâ mente ferebar,
Si mœrorem animi possem lenire dolendo;
Cum subitò gravidas nimbis allapsa per auras
Adstitit Uranie doctarum prima sororum,
Vincta comam, fuscâque humeros circumdata
pallâ,

Funereamque gerens dextrâ languente cupressum.
Pone modum, dixit, lacrymis, & comprime
questus.

Ipse jubet, qui vos alto jam spectat Olympo
Regnerius, nectarque ipso de flumine potans,
Corrumpi vano prohibet sua gaudia luctu.

Et nos dilecto cineri, mœstissima turba,
Et violas Musæ, & ferrugineos hyacinthos
Misimus inferias, fletûque rigavimus urnam.

Vos moniti servate viam, quâ victor ad astra
Ætherio nitens curru, & cælestibus alis
Evasis; vitæque malis exercita virtus

Vestra per hanc agili sese ferat æmula pennâ.

Ipsa canam. Præcepta illum divina sequenti

Claravit pietas, homines quæ mentibus una
Adjungit superis, & eodem fine coërcet
Mirantes pariter non enarrabile numem.
Nec patriam tanto quisquam dilexit amore:
Ille licet Romæ, vel claris natus Athenis,
Laudato memores implevit nomine fastos.
Hinc Regem ut caneret, Regisque ingentia facta,
Ora sibi centum, ac vocem voluisset ænam.
Omnibus hinc linguis (quis enim modus?) om-
nibus illum
Cantavit numeris; & in auro carmina cælans,
Regem ubi porrectâ Victoria fronde coronat,
Vitam operi, pretiumque dedit. Mirabitur ætas
Postera, & hæc fulvo dicet potiora metallo.
Quin etiam oppressus fati, lethoque propin-
quus,
Qualis olor liquidi moriens ad stagna Caystri,
Illius in laudes condebat nobile carmen,
Carmen cui Musæ, cui pulcher plaussit Apollo,
Quo captus rapidos requievit Sequana cursus.
Idem, si qua mora est vestris illata triumphis,
Ille quidem ingemuit, sed spem discrimine ab
ipso
Arripuit, Regi fidens, & fortibus armis
Audacis populi; nec spe delusus inani est.
Pro tali obsequio, quo non acceptius ullum
Cælicolis, merces illi justissima venit.

Namque datos ævi cùm jam prope clauderet an-
nòs,

Fila gravi fuso volventibus ultima Parcís
Injecére moram Superi, ut florere videret
Victricem bello patriam. Tum Juppiter addit:
Necte novam Regi laurum, divine poëta,
Et lauro subnecte oleam: Victoria pacem
Lata feret: bellique omnis nisi flamma residat,
Rex fera Germani diffringet cornua Rheni.
Dixit, & ad fortes detorsit lumina Gallos.

Adde sagacem animam, & vigiles ad publica
curas;

Præcipuè Roma in media, cùm barbara monstra,
Corsica gens ferro Legatum invasit & igni,
Ausu nefas immane, sacrataque jura resolvit:
Cùm pia ad infandos expavit Roma furores,
Et scelus ipse Alpes, ipse horruit Apenninus.
Tum res consiliis acrique labore juvabat,
(Grande ministerium) & quæ deinde retexuit
acta

Callidus, & sapiens, atque omni transdidit ævo
Pro majestate Imperii, sceptrisque tuendis.

Nec minor ingenii virtus, hebetandaque nullo
Pondere mens; duci facilis quacumque moveret.
Ipsa manu artificis solers natura creâta
Egregium caput, & magnæ penetralia mentis.
Ne vel continuo terreni carceris usu

Particula hæc pura libata ex ætheris aura

Contraheret vitium, aut senio tardante jaceret.

Pulcrum autem assiduè meditans, de fomité
mentis

Abstrusum extruderat, Musisque sacraverat ignem.

Hic ego te, florens Gallorum Academia, testor,

Magnis clara viris, & magni Regis amore.

Dicite, nostis enim, atque aliis memorare juva-
bit,

Ut sacra perpetuus curârit vestra Sacerdos :

Ut vestro ex adyto populis responsa profatus

Æquarit paribus quæsitâ oracula verbis.

Hic referans vestræ secreta recondita linguae ;

Septa prius tenebris, ac multiplici labyrintho,

Extulit in lucem : ut qui dudum inoleverat error

Naturæ vitio, ac perverso more loquendi,

Cederet, ac justâ verum peteretur ab arte.

Tum sacer eloquio mystes * quæ fudit Ibero,

Francigenis vix nota prius, communia fecit,

Interpres non arte minor, non lumine dispar.

Omnibus ille adeo in scriptis quæ plura polivit

Aut suus, aut aliena sequens, nusquam utile
dulci

Sejuxxit, proprio concinnans cuncta lepore,

* *Alphonse Rodriguez, S. J.*

Scribendique idem, ac virtutis idoneus auctor.

Nota loquor : natum dicas ad Tybridis un-
dam

Romanum, Tuscumve sacer quâ defluit Arnus ;

Tantus in ore lepos Italo cum carmina versu

Culta senis Tei, ac numeris æquata figurat.

Tam clarâ sonat arma tubâ, cum grandia vertit

Mæonidæ, paribusque modis fera bella canenti

Accinit, & rapido devolvit verba furorc.

Et nisi jam Dantes, & notus amore Petrarca,

Et Casa, & Eoï Torquatus buccina belli,

Delicias, & opes linguæ, viresque probassent,

Totum id REGNERII poterant ostendere chartæ.

Illic lingua Italûm magnis non dissôna rebus

Arma fremit: dulces eadem jucunda libellos

Garrir, & infraçto modulatur blanda susurro.

Hinc illum adscripsit celebri Florentia cœtu,

Cui labor eloquiî purum servare colorem.

Olli inter sese versantes publica verba

Explorant, pravisque legunt smcra repulsis.

Qualis triticeum secernit machina florem

Furfuribus longe excussis, vilique farina,

Imposita dum farra mola compressa teruntur,

Et, si tanta sui gravibus sermonis Iberis

Cura foret, lectique viri, doctusque Senatus

Concilium summis linguæ de rebus haberent,

Inter grandiloquos meruio considerare Patres,

Nam Latium vetus, ac veteres complexus Athenas,
 nas,

Spernere jure suo quamquam ille recentia possent
 Hæc tamen haud parvo tenuit quæsitæ labore.

Sensisti quàm comis erat, quàm fidus amicis:
 Arcanumque premens quâ religione taceret:
 Afflictos ut sæpe homines in rebus acerbis
 Consilio erigeret bonus, alloquioque bearet,
 Utilis & fanis, & mentibus utilis ægris.

Hactenus hæc. Imitare virum, longèque tuendo
 Præsentem sequere, ac vera virtute parenta.
 Hæc demum inferiæ dulces, hæc munera sunt.

Talibus Uranie dictis, ac numine blando
 Instantem emovit curam, atque adversa refugit
 Ad superos: ubi caelum illi labentibus astris
 Temperat expressum concordî murmure carmen,
 Illa regit certos æterno fœdere motus.

Sancte senex, primis colui quem semper ab
 annis,

Qui me dilextri juvenem, quo tempore primum
 Lenta per Aonios posui vestigia calles:
 Si qua mihi laus vera, tuum est. Tu cardine
 verso

Ipse manu, vestri suspensum in limine templi
 In delubra Deum, atque oculis loca tecta pro-
 fanis

Duxisti, & firma titubantem in sede locasti,

Pro quo susceptus meus hic labor. Hoc tibi munus

Sacrum rite fero, tēque hoc ego funere dono,
Versibus heu ! repetita inter suspiria natis.

Tu mihi, ceu fido sobolem commendat amico
Præreptus fato genitor, sic morte sub ipsa
Divini foetum ingenii, prolemque beatam *
Commendans, monumenta tui victura dedisti.
Dulces relliquiæ, magnumque in nomen ituræ,
Non ego vos patriæ votis, non gentibus ullis
Invideam. Domini laudes, famamque recentera
Spargetis latè, vivumque per ora feretis.

Interea salve merito lux addite cœlo ,
Extremumque vale , ac placido nos adspice
vultu.

* *Tullii libros quinque de finibus bonorum & malorum, quos R. gacrius Gallicos ex Latinis fecerat, Præparavit anno 1721.*

XXXVI.

VOTUM MUSIS

. ἀποτρύχων.

Kal. Jan. M. DCC. XIV.

J Anus omine non bono recludit
 Annum. namque liber novis Kalendis
 Prodit, quo meus heu! sodalis ille,
 * Fama nobilis & sonante plectro,
 Furcillis agit, ô dei, deæque!
 Pindo præcipitem optimum poëtam
 Homerum. neque id, ut putare posses,
 Joco, sed studio usque pertinaci.
 Quod ne nos teneat scelus nefasque,
 Sic votum fiet omnibus Camænis.
 Divinæ Iliadis vovemus ambo
 Toto hoc curriculo recentis anni,
 Remundus, Fraguerusque, lectitare
 Mille carmina singulis diebus.

* *Antoine Houdart de la Motte,*

XXXVII.

XXXVII.

NICOLAO REMUNDO,

Ut, omissis severioribus studiis, ad defendendum Homerum accedat.

ERgo aliquis vestri speciem deformat Homeri?

Tu cessas, neque adhuc pugnae succedis honestae,
Aonidum sprete pro maiestate Dearum?

At non ille domi, patriam dum verteret hostis,
Lenta Syracosius condebat tempora civis

Dulcibus in studiis & veri unius amore.

Ipse sed auxilio noctemque diemque volabat

Oppositus, qua parte ferox incensa miles

Volveret, aut fractos quassaret machina muros.

Ipse manum assidue ferro contisque terebat,

Publica privatæ præponens commoda paci.

Huc ades, Aonidumque arcem & sacra
nota

Tutatus, refer ingenti jam victor Homero

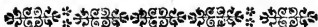
Ereptam ambrosio capiti, Remunde, coronam.

Si non te liquido pavissent melle Camenæ,

Exceptum gremio puerum & felicibus ulnis,

Forsthan à tali posses abstinere bello.

At nunc quod studiis & claro nomine fulges,

GOTHOFREDI GULIELMI

LEIBNITSII

NICOLAO REMUNDO,

Ut pro Homero Platonem curet ; & novo
 Maroni Fraguero, ut majora canat,

EPISTOLA.

Virgilius Gallus Graïo succurrit Homero
 Carmine mirifico, quo se Fraguarius acer
 Extulit, & doctos in Dardana suscitât arma.
 Ad clypeum talem Phrygia per inane phalanges
 Ingenti tremuere metu : pars vertere terga,
 Ut quondam caput ipse Paris : pars tollere vocem
 Exiguam, inceptus clamor frustratur hiantes :
 Inuictusque suo cum vate triumphat Achilles,
 Nec telis, Remunde, tuis ille indiget ultra.
 Majus opus praeclare moves : sunt altera bella,
 Bella tua peragenda manu : sapientia vestram
 Poscit opem, divi gladio succincta Platonis,
 Cacus eam ex antro ingenti tenebrisque profundi,
 Infestat, diramque exhalat in astra mephitim,

*Flammæque globos fumo confundit opaco.
Hinc varia seclerum facies mortalibus agris
Irrepunt, inopesque Dei terrestria mentes
Sola petunt: latet, aut patitur pro crimine virtus.*

*Tu vero Herculeos castus, Vulcanique arma
Indue, Lernæ feriens capita arduus hydra.
Tum specus ut pateat, disiecta repagula solve,
Et tenebris immitte diem. Fugientia monstra
Errorum, Fraudumque, & Tartara clausa videbis:
Cælestes contra Formas fulgere per orbem,
Ambrosiæque animas & puro nectare pasci.*

*In cantus divina novos Polyhymnia surgens,
FRAGUERI, tua plectra vocat; tibi sanctus Apollo
Parnassi melioris opes, jugæque edita credit.
Conferat haud tibi se Lucretius, Aoniisque *
Infelix, unus poterit se tollere contra
Oppositos tibi, Lucreti, recludere fontes
Nuper purpurea redimitus † tempora mitra;
Festinetque utinam prodire in luminis auras!
Conspirat tamen hic nobis, captisque fauebit.*

*Tolle caput mundana supra, quæ maximus
auctor
Ex centro radios in terram & sidera mittit;
Et nostris ostende oculis de lumine lumen,
Exemplumque Dei mentes, animataque cuncta,
Atque anima in quavis clausa fata omnia mundi.*

* Paleaxius. † Cardinalis Poliniacus.

*Nec prater Monadas quicquam subsistere fixum ,
Et Monadum harmonicam , qua nullum expressius
audet*

Onnipotentis opus celebrare creantis honorem.

*Hinc leges , Natura , tua , finesque supremi
Consilii , nihil ut melius tibi fingere fas sit ,
Nec Bonitas plus quam Sapientia crescere possit ,
Et causa efficiens finali profluat ortu.*

*Corporea & Atomum fugite hinc , Elementaque
frustra*

*Credita : particula in minima micat integer orbis :
Nullum materies patitur cahos : organa cunctis
Indita , & ornatum nihil aut noscente vacavit.
Et rector Deus est , respublicaque optima mundi ,
Præmiaque & poena nascuntur ab actibus ipsis.
Quicquid in ætheria pulchrum tibi finxeris aula ,
Res est vota super : tanta hinc fiducia sanctis ,
Tantus amor , tam cana fides , tam pura voluptas.*

*Aspice , Fraguere , quàm te divina canentem
Materia exspectet , quantus tibi vertitur orbis.
Jamque animas video se dedere carmine captas
Suavissono , veròque ardore assurgere in æstra
Majores sperare nequit sua Musa triumphos.*

XXXVIII.

AD GOTHOFREDUM GULIELMUM
LEIBNITSIIUM.*Responsio ad superiorem epistolam.*

C Orpora, Leibnitii, divinas noxia mentes
Tardant, & parvo subigunt insistere giro.
Ut neque terreni fines transcendere mundi,
Aut rapidis valeant ad cælum evadere pennis.

Ergo alii patriæ leges perplexaque jura
Exquirunt. alius medicas accingitur artes.
Æthera vestigant multi, signisque notatis
Intendunt pelago cursus, & cæcula verrunt.
Quid leviora sequar? dulces amat ille Camenæ
Hic veterum insudat chartis, acrique labore
Consultit & saxum, & triplici signata metallo.
Hoc spatium plerumque homines natura coercet.

Pauci adeo ætheria succensi pectora flamma
Altiùs emergunt, & veri quidquid ubique est
Arripuerunt. suos vix explicat una volatus
Vivida de multis anima, & succedit olympo,
Unde genus ducit. licet illuc tota feratur

Sponte sua. qualis nido derepta columba,
Quam puer imbelli luctantem, claudit hibisco,
Ingemit, & caros adspectat mœsta penates:
Claustra tenent, lentoque sedet captiva cubili.

His tua te vinclis obnixum industria solvit.
Et quamquam infra te positas non despicias artes;
Alta tenes, agili.que vehens ad candida curru
Templa Deum, immensi spectas miracula cæli.
Hanc tibi Pythagoras, & nomina magna, Me-
lissus,

Parmenidesque, Platoque viam fecere priores,
Magnorum artifices operum, populisque regendia
Clari omnes, quorum assiduo vestigia passu
Certa premis, nivea præcingens tempora vitta.

Mens arcana Dei per te & sapientia nobis
Tota patet. rerum ignotas tu numine in ipso
Scrutatus causas aperis, perfecta.que monstras
Omnia, nec culpæ esse locum, quamquam opti-
ma sæpe

Culpatur ficta vitii sub imagine virtus.

Namque ultro, servire sibi dum plurima cogunt,
Se mundi partem exiguan præponere mundo
Adsuescunt homines; & si quid labis in illo
Deprendisse putant, aut si levis officit umbra,
Auctori vertunt vitio: neque protinus omnia
Apta situ opposito melius commissa fatentur.
Scilicet errorem hunc ima ab radice revellis.

At superant Graio monades tibi nomine dictæ,
Argumentum ingens, & magnæ lucis origo,
Si modò discussa pateant caliginis aura.

Hactenus ex illa radios lucemque malignam
Haufimus: Eolium veluti cum nubila solem
Nec totum occultant, nec totum evicta recludunt,
Transversi erumpunt ignes. Luctantibus aude
Ingenuum retegens oculis præpandere lumen,
Et jubare exserto mistas depelle tenebras.

Adspice purpureo disiectum à Præsule mon-
strum,

Democriti prolem infaustam, quem lentus alum-
num

Pavit Cecropia recubans Epicurus in umbra;
Post autem Aonia pinxit Lucretius arte,
Adjecitque leporem, & non innoxia verba:
Stultitiam veræ larva rationis innumbrans.

Hanc idem elisit pestem, qui deinde furentes
* Europæ populos æterna pace revinxit,
Formosam duplici frontem velatus oliva.

Ecce, jugis errans nitidi Remundus Hymetti
Flestit iter qua parte vocas, floresque Platonis
Carpit apum ritu, & condit cælestia mella,
Exitium tetrìs animi latura venenis.

Ille quidem hoc meditans, & Pulcri percitus œstros

* *Melchior Cardinalis Poliniatus.*

Delicias

Delicias juvenum ac florentes negligit annos;
Virtutemque ab ea solers effingere forma
Socrate quam Phædrus quondam ostendente vide-
bat,

Emicat, inque suos gaudet transfundere mores,
Felix & studiis, totius & ordine vitæ.

Hic ego, quem longi cruciat vis improba
morbi,

Ut potero, floresque legam nectamque coronas.
Dumque alii Pæana canent, ego simplice Musa
Exiguum in vestros deducam carmen honores.

At chorus Aonidum justo te carmine dicet
Felicis lumen patriæ, qui pluribus unus
Principibus curas & docto dividis orbi:
Unde Italûm genus, & Celtæ, extremique Bri-
tanni

Sæpe suos lavère tuis de fontibus hortos:
Nec magis illustri per gentes nomine ferrur
Ille Syracosæ civis mora longa ruinæ;
Aut qui inobilibus pennis ac præpere nisu
Instruxit lignum, & volucrem dedit esse colum-
bam.

XXXIX.

AD JOSEPHUM
OLIVETÆUM.

QUOD te frigida perculit gravedo,
 QUOD ruffis quatit inquieta pectus,

* Thuleri, doleo. At diu silentem
 QUOD vis morbida fufcitat Camenam,
 Verfus ut facias Tibullianos,
 Id verò mihi prosperum videtur,
 Sic, ut hoc precio, velim pacifci
 Mufas tam faciles, ut eleganti
 Poffem carmine te remunerari.

Quod fi depofito mali veterno,
 Cis flumen properes, domumque noftram
 Actutum venias: ibi jocofa
 Te mulcebimus adlocutione,
 Non magni laris ignibus calentem.
 Quin & cœnula te manet, merumque
 Quali vinitor, Ædvis in agris,
 Ætatem pater irrigat Barofus. †

* OLIVETÆUS, gentile nomen ac paternum:
 THULERIUS, ab ayunculo cum fubfuituta hæredi-
 tate tranfcriptum.

† Vide Lexicon Burgundicum Bernardi Monetz.

XL.

AD AURORAM.

CUrru gemmea lucido
 Incedit roseis acta jugalibus
 Aurora, & varium jubar
 Latè perpetuis explicat ignibus.
 Hic tu Tethyos in sinu,
 Titan, nocte moras, mitior adspici
 Dum lux irrigat aëra,
 Et mistis hilarat cuncta coloribus.
 Tali lumine divites
 Vestit, credo equidem, Juppiter insulas,
 Secretosque pios; quibus
 Mulcet pectora Socrates,
 Et mystes Plato Socratis.
 Qui te, Diva, thoro conditus intimo
 Surgentem adspicere abnuit,
 Ille Orci tenebras & specus horridum,
 Æternum miser accolat.
 At qui te, viduo mane cubiculo,
 Excitus propere videt
 Fulgentem, assiduè Daphnis obambulet
 Felix Elysiæ domos,
 Daphnis *præsidium & dulce decus meum.*

Z ij

XLI.

AD ANDREAM DACERIUM.

DE OBITU

ANNÆ FABRÆ

Conjugis.

ELEGIA.

Vivir amata tibi, nostris jam libera curis,
Nec timet humanas amplius Anna vices.
Tu gemis crepta merens uxore maritus;
Cernis & in tota nil nisi triste domo.
Non sic Eurydicen ploravit flebilis Orpheus
Bis raptam stygia trans vada furva ratæ.
Tu gemis. Anna tuo fruitur, jam Diva, dolore;
Et lacrimis gaudet nobilitata tuis.
Non tamen ut solitæ corrumpas munia vitæ;
Aut stilus è dextra languidiore cadat.
Namque, ubi desertum fletu satiaris amorem,
Senseris & viduos lentius ire dies;
Te jubet ipsa modum facere, ac, merore soluto,
Tardâ non longæ ferre molesta viæ.
Scilicet ad metâ propere veniemus eandem,
Noster & admissis uritur axis equis.

Quod superest ævi Musis tradamus ; & ipsa
Constet mutando nostra labore quies.
Hæc ratio vitæ vobis, hic temporis usus.
Musarum in castris & vir & uxor erant.
Anna, colu positâ, Graiorum scripta terebat ;
Aut factum prælo docta parabat opus.
Te stilus, aut vigili curâ relegenda juvabat
Humida compositis pagina facta notis.
Unde tot ad feros ibunt monumenta nepotes,
Majus & ex vobis Gallia nomen habet.
Qui prius ignotam mortalibus extudit artem,
Exprimitur totus quâ simul arte liber,
Milliaque ex una ducens exempla tabella,
Proposuit cunctis adspicienda locis,
Is leto eripuit nos nostraque, & omne per ævum
Doctrinæ faciles fecit habere vias.
Namque olim, si quid scripsisset idoneus auctor,
Utile quod nobis, eximiumve foret,
Sæpe recens, charta fragili pereunte, peribat,
Aut longa in plutei nocte jacebat inert.
Vestra sed æternis clarescet gloria libris,
Totus & ex illis doctior orbis erit.
Felix conjugio, D A C E R I, cui nobilis uxor
Adjiciat famæ lumina tanta suæ !
Et nunc Elysium tenet, atque insignibus um-
bris

Mista, pios ornat, dignior umbra, chorus.

Cui, simul ut virides intravit candida lucos,
Obvia fit passis pulcra puella comis,
Filia, quæ prima nuper demessa juvena,
Fletibus assiduis causa perennis erat.
Venisti, genitrix carissima, dixit; & illi
Lacrima gemmarâ multa fluebat aquâ.
Stant animæ circum, quæ dum pietate moventur
Virginis, & sanctæ gaudia matris amant,
Vicino egreditur saltu præstantis Homeri
Placato species æquiparanda Jovi.
Dextra gerit sceptrum. Velantur tempora lauro.
Tota subit vaturn ponè secuta cohors.
Hæc est Anna laborum, inquit, tutela meorum,
Anna comes famæ subsidiumque meæ.
Quod vici regnoque, tuum est, nec Zoilus ultra
Nomen ab opprobrio quæret inane meo.
Tu veri custos, rectæ tu regula mentis;
Et sapit ingenio Gallia tota tuo.
Dixit. At illa pedem spatiis felicibus infert,
Atque amat herbosis lenta sedere thoris.
Accedunt comites, natæ melioribus annis,
Nomina vel summis invidiosa viris.
Sed neque eam Sappho tantum, neque docta Co-
rinna,
Andromache quantum Penelopeque juvant.

XLII.

JOS. OLIVETÆO

Rusticanti in Algia.

REm jocosam! sic delirat Remundus noster, ut nihil supra. Ex quo reversus est Londino, vix quidquam nisi de amoribus suis loquitur. Qui sint isti amores, tu cognosces ex Propertianis versibus, quos in eam rem ἑρωικῶς scripsi, & ad te mitto. Ipse etiam, ut probe nosti, ἐρωικῶς τι ex persona Cornelii Galli cecinit Huetius ὁ μακαρίτης. De Mopso edendo nihil hactenus certi. Absurdum scilicet videtur negotiis hominem & litibus implicatum talibus implicari seu nugis seu delitiis. Utinam hîc adesses, qui & dubitationem tolleres, & laborem. Vale, & me amantissimum tui ama. Memineris multa minatum te, *si vacuum tepido cepisset villula lecto*. Itaque commota est peregrinationis tuæ magna expectatio. Iterum vale. Ego sanè non valeo: quem si valere vis, scribes sæpiusculè, imò sæpissime: in literis enim tuis acquiesco. Nemo venit huc, qui salutem tibi plurimam non dicat. Parisiis, IV. Id. Octob. M. DCC. XX.

Z iiij

REMUNDUS

de Maria sua.

NUlla est quam nostræ possit conferre Mariæ
 Inclyta formosis Anglia virginibus.

Huic neque pulcræ Corinna, neque Aonidum
 amula Sappho,

Nec doctor magni Socratis Aspasia

Præcipiat primum ingenii vel frontis honorem.

Et bona tot nostris sunt procul ex oculis!

O! mihi quàm libeat fluctus tranare Britannos,

Cernere & undosi littoribus Thameſis

Candida cum sociis nudatam pectora Nymphis;

Seu lavet, aut violis impleat illa sinum,

Illam de latebra tacitus mirarer opaca.

Phæacum umbrosa qualiter è silia

Alcinoï natam latitans adspexit Ulyſſes,

Ignorans hominem conspiceretne Deam.

Cujus ut ingenio paullum oblectata puella

Restitit, alterno garrula colloquio,

Primula secretæ concepit semina flammæ,

Ignoti meditans gaudia conjugii.

Felix Nausicaë, felix Ithacensis Ulyſſes,

Si facilis voto scisset uterque frui!

Certè ego progressus latebra, genibusque volutus

(Debita sit vitæ lux, precor, ista meæ)

Atque inter lacrymas, inter suspiria supplex,
Possim vel saxi frangere duritiem.
Illa quidem fugeret primò, sed victa rediret,
Formosas humili porrigeretque manus.
His me pascit Amor : quæ nocte dicque revolvens,
Perditus heu ! cassis ludor imaginibus.

XLIII.

REMUNDO XENIA

Anno M. DCC. XXI.

Q Uid faciam ut dulci persolvam munus amico,
Cum novus integros impulit annus equos ?
Diva, mone, dixi. Dicenti pulcra Thalia,
En, quæ poscis, habet munera Pindus, ait.
Et tibi fas nostros etiamnum errare per hortos,
Ac defueta tibi per loca ferre pedem.
Tu potes, è multis, puros ibi carpere flores,
Unde seni Teïo ferta legebat Amor.
Est pallens viola, & ferruginei hyacinthi,
Et rosa constructis injicienda thoris.
Est myrtus, dilecta Deæ, quæ tardia mulect,
Ac mista curas diluit ambrosia.
Hic ego : Amatori sint hæc aptissima dona ;
Sed meus ille aliud quod mediterur, habet.

Tum Dea : Sunt lauri , tibi quas defringere fas est ,
 Doctus ut æternâ tempora fronde regat.
 Hac Mæcenatem nostri cinxere poetæ ,
 Sed quercum lauris implicuere suis.
 Nam laude ingenii , doctorum antistes ; at idem
 Principis eximio clarus honore fuit.
 Civicaque ut doctis miscebat commoda curis ,
 Non minus Augusto quàm mihi carus erat.
 * Cujus & ad solium reges regumque ministros
 Sistebat domino pignora magna suo.
 Utque pari florere vides virtute Remundum ,
 Sic illi à nobis par decus omne venit.
 Dixit , & intextram duplici de fronde coronam ,
 Unam ad te Charitum quæ ferat , ire jubet.

* Remundus per id temporis erat Admissionis , ut
 aiunt , Legatorum ad Regem Christianissimum.

X L V.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΚΟΝ.

SI possem numeros Catullianos
 Musa vincere delicatiori ,
 Si Tei senis ebrii leporem ;
 Huc totum Charitum chorum advocarem ,
 Ut pro munere te tuo , faceris

Ultro versiculis remunerarer.
Nam vinum mihi, non Maronianum,
At longè melius Maroniano,
Uvæ progeniem dedisti Iberæ.
Quid dico, mihi? non mihi, at Remundo;
Sed quod reddiderit mihi Remundum,
Hoc est, me mihi: qui malo jacentis
Illius mage quàm meo dolerem.
Ad vinum redeo. mihi videtur
Mores ingenio tuos referre.
Nam suave est simul elegansque vinum;
Sic venas habili fovens calore,
Ut mentes facili capis loquela.
Et est principibus viris amicum,
Ut es principibus viris amicus.
Nec mensas modò, sed cubiculorum
Servat, quod facis, intimos recessus,
Ut semper pateat, bonumque in horas
Donet consilium. Venuste, rides,
Cum te persimilem vides Lyxo.
Ride: vera tamen bonæ canentem
Laudabunt Charites: superque mensa
Nostra hæc, ad sonitum lyræ, nigranti
Pingent carmina non inepta vino.

X L V.

A D R E M U N D U M.

De seipſo.

JAm neque me docti comitem, Remunde, Catulli
 Aoniis mistum ludere virginibus
 Vita finit; neque Mæonii vestigia vatis
 Certantem Ausonio insistere Virgilio.
 Una sed austeri ruspis præcepta Platonis,
 Ut, solvens animam à sensibus omnivolis,
 Gaudeam ei paulatim alacres succrescere plumas,
 Quale solet dix remigium esse aquilæ.
 Illo fretus, in ætherio me fornice sistam,
 Concilium ut constat δάμωσιν ἰσοθέοις.
 Aspiciamque Bonum Pulci caput, unde supernè
 Desluit in terras sancta Διὸς ἑσέβη.
 Illuc te, Remunde, voco. Tanto altior ibis,
 Ex isto quantum carcere detrahitur.
 Hei mihi quàm duro facta est mihi plumbea morbo
 Vis animæ, liquidis debita sideribus!

XLVI.

*Jocosa indignatio adversus Anglos Lutetia
hyemantes anno 1721, quòd Remundum
elegantia atque urbanitate captem sic te-
nerent, ut eum variis videres.*

I Mportunæ animæ, feri Britanni,
Excetraë trucibus pares molossis,
Nunquàmne in patrias reditis oras,
Ut isto exfulio levetis orbem,
Quem totum inficitis peregrinando,
Pestis, prodigiisque, bellæque,
Et nullis scelera expianda sacris?
Istic spiritus atet & venenum
Pulcrè vos alit, & sale ulcerosos
Pulmones fricat, ut decet: reditque
Ad fuligineas remissus auras
Aër spurcitæque, Tetricæque,
Unde copia cogitationum
Dirarum caput ebrium subibit,
Sic, ut tædia vos & acre virus
Justæ maceret ægrimonîæ:
Et mox frangere vos gulam subactos
Cognatis canibus dabit vorandos,
Qui meum eripitis mihi Remundum.

XLVII.

WATEAVI PICTORIS

EPITAPHIUM.

SI te Picturæ studium, si candida virtus
Tangit, & ætatis gloria vera tuæ;
Pictoris Belgæ Wateavi nobile bustum,
    Quisquis ades, madidis aspice luminibus.
Quo sincera modo dat se natura videndam,
    Sic studuit docili pingere cuncta manu.
Talis Apellæos distinxit forma labores,
    Nescia mentitum quærere forma decus.
Ergo non veterum tabulas aut signa secutus,
    Prætulit ingenuum, quod sibi fecit, iter.
Felix & pueros & molles ponere Nymphas,
    Corpora quæ Charites & Venus ipsa probet.
Quin & cum nostro vestitas more figuras
    Egregium raræ pingeret artis opus,
Gratia pingenti radium formosa regebat,
    Stabat & infueto capta lepore Venus.
Rura etiam, lucosque Deûm, nemorumque latebras
    Solerti facilis composuisse modo.
Arcadiæ saltus, rorantiaque antra putares,
    Et loca sylvicolis trita videre Deis.

Virtutum specie purâ, vitæque colore
    Simplice, quam pulcrâ clarior arte fuit.
Hic septem spatio lustrorum annisque duobus
    Exhaustit vitæ tempora curæ suæ.
Mens apprima sagax, vitioso in corpore vires
    Infirmæ, longi causa fuere mali.
Pulmonumque lues invisâ tæbe peremit,
    Cui dederat mæstos sapius ire dies.
In tabulis vivax, in caris vivit amicis
    Qui sibi præceptum nocte dieque dolent;
E quibus unus ei titulum hunc in sede remota
    Fixit, ut æternæ pignus amicitiz.

XLVIII.

AD SOMNUM.

B Enigne Somne, delicate Somnule,
    Levasse blandus anxiam ægritudinem,
Modis tulisse gratias iambicis
Tibi poëta deditus pares velim,
Susurrus ut nec ipse sibilo levi
Levem crepante suscitet molestiam.

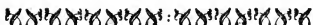

LII.

AD NICOLAUM
GEDOYNUM.

Est mihi Burgundis expressum nectar ab uvis,
Est mihi Campani grata saliva meri;
Et glacies vini lena : atque salacibus herbis
    Inspersum, denso cum salis imbre, piper.
Est oleum antiquis missum mihi munus Athenis,
    Et nive pura magis candidiorque ceres.
Est agni femur, & lactucæ in jure natantes,
    Atque Cytheriaco nata columba jugo.
Hæc est simplicitas nostri mundissima victus,
    Libera, divitibus nec satis apta viris.
At tu, si facilem non aspernabere cœnam,
    Immensas regum despiciemus opes.

L.

M O P S U S,

S I V E

SCHOLA PLATONICA

De Hominis perfectione.

L E C T O R I.

Visum est operæ precium exponere quousque progressa sit apud veteres disciplina quæ moralis à Cicerone dicitur. Veteres dico qui Christum Dominum tempore præcesserunt. Petendum id omnino fuit ex Platone, qui & sua fecit quæ erant priorum, & adiecit propria, atque in iis concinnandis tanta cum laude versatus est, nihil ut dictum in eo genere postea fuerit quod non ille plenius ac melius explicatum habeat. Nihil hîc ferè nisi ab illo, quod & facîle agnoscent ii qui Platonem triverint,

Aa

Platonis explicet de hominis perfectione ;
faciatque id interrogatus , quod cum in Tus-
culano suo facere profitebatur M.T. Cicero,
scholas aiebat habere se more Græcorum.
Quis enim universam scholæ Platonice
doctrinam uno vel longissimo poemate
complectatur ? Ut autem ea versibus poli-
rem , fecit materiæ tristitia quædam & seve-
ritas , quæ erat minuenda ; sed ut elegiacis
potius quàm heroïcis , qui & aptiores
fuissent & habuissent plus dignitatis , for-
tuna id accidit , cùm recens ab elegia qua-
dam animum qui erat in cursu ad hæc appel-
lerem , neque tam longam *ῥῆσιν* meditarer.
Nam cùm inter scribendum nasceretur
unum ex alio , longè prolixius poema ele-
giacum exitit quàm initio designaveram.
Quamquam video veteres *ῥητορὰ* sua versibus
plerumque elegiacis , iisque permultis ,
conclusisse ; quo genere etiam usus est
Dionysius Petavius cùm Ecclesiasten Græcè
verteret. Atque hic est hujusce opusculi sco-
pus , hæc ratio ; unde si quid etiam com-
paratione ethnicorum pigeat sui Christianos
ac pudeat , bene locatam atque utiliter
operam nostram existimabo.

Aa ij

AD ILLUSTRISSIMUM VIRUM
HENR. FR. DAGUESSEAU,
FRANCIÆ CANCELLARIUM,
ET REGIORUM SIGILLORUM CUSTODEM.

Hunc mihi Socratico pictum subtemine peplum
Explicat ante oculos nostra camena tuos.
*Adspice : forsan & hic , Themidis divine sacerdos ,
Invenies ista non aliena Dea.*
*Hec eadem sermone Plato perscripta reliquit ,
Hei mihi ! versiculis quàm potiore meis !*
*Quos ut fortè leges , ipsum sepone Platonem ,
Ne tibi sit musa vilis opella mea.*
*Quid volui demens ? tanquam secludere possis
Cujus inexhaustas mente recondis opes ;*
*Qui mea si vivus legeret , mihi causa timendi
Verior à tanto iudice nulla foret.*
*Quo magis erratis par est te ignoscere nostris ,
Ut studium certè consiliumque probes.*

VIVIMUS? an mors est quod vulgo vita vocatur,

Vita tot ac tantis exagitata malis?
Includine animam tumulo spirante putandum est,
Cum specus immundi corporis illa subit?
Et veteris noxæ vitio pœnæque tenemur,
Unde dolor nobis exitiumque venit?
Nil satis est votis hominum, neque limite certo
Fixa manent, quæ fors, quæque ministrat amor.
Ergo aliquis, clauso nummorum dives acervo,
Tabescit magnas inter egenus opes.
Atque alius, medio sitiens in fonte leporum,
Mista venenato gaudia felle dolet.
Ambitio furor est, & curarum effera mater
Vix timet Herculeas, fertilis Hydra, manus.
Nil facit ad requiem robur, nil forma, nec aurum,
Intima si cæcis æstuat unda vadis.
Hæ pestes animi. jam moles corporis ipsa
Frangitur innumeris, mox peritura, malis.
Qui numeret morbos, idem numerabit arenam.
Nos sumus undosæ pervia navis aquæ,
Quam Boreasque Notusque ruunt, & verberat æquor,
Arbitra nocturnæ dum lateret Urfa viæ.
Inde fit adverso videatur ut omine nasci
Victurus tali conditione puër.
Jamque ciet lacrimas, & questibus ilia rumpit,
Præscius ærumnæ ludibriumque suæ,

Hæc Damon MOPSO juvenis præsentè canebat,
Eliciens docti verba diserta senis.

Tempus erat, cùm se terris monstrare pararet
Natus Idumæo pacifer orbe Deus;

Fons veri, veræque dator pietatis & auctor;
Lumina, præ cuius lumine, cuncta silent;

Stricturæque leves dici, aut speciosa merentur
Somnia, mox nato discutienda die.

Jam sole infuso, fuerit quæ prævia, seu lux,
Seu tenebræ, paucis exposuisse juvat.

At tu, Mnemosyne, magno dlecta Platoni,
Quid Mopsus puero dixerit, ipsa refer.

Tempore Mopsus eo claris vivebat Athenis,
Mopsus Socratici gloria prima chori.

Utilis ille quidem bello, si bella fuissent,
Cùm foret externo Græcia pressa iugo.

Infanos populi maturè speravit honores,
Juræque perplexi fugit iniqua fori.

Non amor, aut dulces animum flexere hymenæi;
Ut tranquilla, thoro cælibe, vita foret.

Ille diem noctemque Deo librisque vacabat,
Divinas animo conciliante dapes:

Ambrosiæque famem egregiam sedare laborans
Scilicet, ac puro nectaris imbre sitim.

Forma decens oculique, & Nestoris æmula linguæ
Vox liquida, Hyblæo dulcior illa fayo.

Simplex munditiis & culta pura suppellex,
Spirabant totâ florea fecta domo.
Artibus exculti servabant atria vernæ,
Quos metus & iusti cura tenebat heri.
Subridens ergò & vultum ad Dæmona reflectens,
Macte animo, dixit, consilioque, puër.
Stultitiam nosti, & prægnans tibi lumine mens est,
Officii quam sit vera docere mei.
Nempe aliud quiddam scopus est finisque bonorum,
Nescia quod voto mens petit ægra suo.
Quæ, nisi concretas abigat sol candidus umbras,
Non unquam est oculis meta videnda tuis.
Meta DEUS, si quæris, ea est: huc dirige cursum
Et Deus optatæ fons tibi pacis erit.
Tu modò certa tuis adhibe medicamina morbis,
Nec tibi desertâ sit pudor ire viâ.
Delirant homines, & rerum vana secuti,
In mala præcipites & scelus omne ruunt:
Dum simulacra petunt avidis quæ futilis offert
Ebrietas miris ludificata modis.
Utque puër motis in pariete luditur umbris,
Atque ubi sunt larvæ, corpora vera putat;
Haud aliter, falsi tenebris & luce malignâ,
Jam nunc obscuræ tempora mortis agunt.
Quippe animam, cæco quæ condita corporis antro,
Vixit ut obscuro condita talpa cavo,

Socratis ut mortem perhibent , qui triste venenum
Impiger haud alio perbibit ore senex ,
Quàm , festis olim dapibus lætissima vina ,
Sive tuis , Agatho , sive , Philebe , tuis.
Adde quod ipse sibi crux est malus ; útque latendo
Fallere mortales possit & ille Deos ,
Pœnam habet in se se , qua vix Acherusia major
Sontem in Tartareo gurgite pœna manet.
Contra autem , ingenuum ducit qui puriter ævum ;
Quod nec quisquam hominum , nec Deus
ipse sciat ,
Certè , nec Deus ipse , (licet mihi ponere falsum ,
Omnia cùm vigili sint manifesta Deo)
Pectore tranquillo , totius & ordine vitæ .
Gaudet , inexhaustis perfruiturque bonis .
Nec mala di misere bonis , ut nœnia narrat
Vana , sed ex illis quod fluit omne , bonum est .
Adde quod , ut pœnæ vitio , sic publica merces
Virtuti à superis , à populóque venit .
Quæ simul ac nullo patuit fucata veneno ,
Pro merito laudes obsequiumque facit .
Et dubitamus adhuc studiis impendere curam ,
Ad superos hominem quæ levat una Deos ?
At non ille Plato , quo nomine Graia superbit
Mater doctorum gens & alumna virum .
Sed patre se Phæbo dignum claravit , & unus
Præstinxit cunctos , sol velut astra , sophos ;

Cùm sua Pythagoræ de fontibus arva rigaret,
    Confita frugifera Socratis arva manu.

Felix qui tali potuit gaudere magistro,
    Déque ipso illimes fonte recepit aquas !

Hujus ego, infidi cum viferet ostia Nili,
    Essem, vel modica nave, secutus iter !

Cumque Syracosii peteret spelæa tyranni,
    Intrassem tuto non adeunda pede !

Quod potui, præclara legens quæ scripta reliquit,
    Ornabam vitæ tempora verna meæ.

Et nunc, doctrinæ in studio quod vivere restat,
    Doctor hic est senii delictumque mei.

Ille docet miseræ secreta piacula vitæ,
    Ille animas norâ ducit ad astra viâ.

Elos idem lumenque hominum, suadæque medulla,
    Cujus Cecropio verba lepore madent.

Cujus apes, roseis pueri ut sedere labellis,
    Prælagum ingenii pignus & omen erant.

Vim numeri primùm ille animo pervidit & usum,
    Quà patet omnigenæ cognitionis iter.

Nempè ea naturas dat se natura per omnes,
    Et constant numeris omnia fixa suis.

Musica tota quid est numeri nisi cantibus apti,
    Quos regit artificis lingua manûve sono ?

His, Amphionias non tantùm dædala Thebas,
    Sed totum astriferi condidit orbis opus,

Dant animæ numeri pennas , ut , ad ardua tendens ,
Præpes ab obscura se ferat ales humo.
Corpora mox aptâ metitur mutua normâ ,
Quæque in eis ratio diffidiumve , notat.
Illa Parætoniis ars est inventa colonis ,
Constet cuique suus qua sibi notus ager ,
Arva superjectâ dum Nilus obambulat undâ ,
Et sit mensuræ limitibusque fides.
Planum adeò dimensa solum , post omnia mensa est ,
Quæque situ longo , quæque profunda forent.
Cunctaque componens inter se corpora , dixit :
Subjacet ingenio terra polusque meo.
Denique fiderei vidit Plato corpora cœli.
Quantaque sunt , & quâ lege voluta meant.
Donec longa dies revehat constanter ad ipsum ,
In quo sunt hodie , sidera cuncta locum.
Annus hic est verè , cuius quot vixeris horas ,
Vixeris ut Pylîi tempora longa senis ?
Multa brevi fortes ævo jaculamur , & idem
Aut vapor , aut fumo tenuior umbra sumus.
His mentem exerce studiis , quibus illa subacta
Convertet visus ad meliora suos.
Hæc sensus fugiunt , animoque objecta sagaci ,
Unius attentâ perspiciuntur ope.
Accipe quæ quondam docto cum Socrate Phædrus
Grapineo lenti disseruere thoro ;

Propter aquam in luco, patulâ quâ procubat umbra

Ex illo Platanus nobilitata die.

Hic senior pulcro juvenem sermone docebat

Quæ lex eloquii judiciumque foret ;

Ne fuci illecebra captus nugisque canoris

Sterteret, ut magico vipera tacta sono.

Namque monebat uti rerum perspecta potestas

Distinctis esset significanda notis.

Dissecta sepones, ait, & communia junges ;

E multis unum conficiesque genus.

Tum signare decet speciem, & signata cavere

Ne contrafacta rudi sint tibi membra manu,

Diripit ut leporem cœnæ pater : at sua textor

Fila minutatim dissocianda legit.

Tu pariter legito ; pariter divisa referto

Ad genus, insigni quæque notata suo.

O ! mea qui tali regeret vestigia filo,

Possum ego vel magnis adnumerare Deis !

Quæ quia mirificos fugit doctrina Sophistas,

Ludibrium nostris sæpe dedere jocis.

Phædrus ad hæc ; istam pueri præcepimus artem,

Cum legimus culto florea ferta solo.

Nam primum plenis ferimus confusa canistis,

Et violam & variâ mista ligustra rosâ.

Mox genus & speciem formæque & odore no-
tamus,

Quæque sit ornandâ gratior umbra comâ.

Uttere Socratico monitu, Phadrique lepore,

Nec speres aliâ tutius ire viâ.

Hoc ubi: veraces jam tuum circumspice formas,

Et refer ad formam singula quæque suam.

Has exemplar habe, quod ab omni parte decorum

Extat perfecti regula summa Boni.

Quod semel ut totum cognoveris, ire licebit

Ultra naturæ, quod sit in orbe, decus.

Nam, quæ nata vides, dicantur ut optima, num-

quam

Perfectæ numeros conditionis habent;

Sed labes vitiumque insunt; lapidosæque cera

Effigiem signi non finit esse meram.

Sic neque corporibus pulcris hærebis amator,

Pura neque è genitis pax tibi rebus erit.

At, quanquam sunt vota tibi cumulata, dolebis

Curtæ nescio quid semper abesse rei.

Pulcra tamen quæ sunt, & qua ratione, videbis;

Naturæ fetus sint illa, vel artis opus;

Seu fetus animæ, pulcro cum subdita amorì

Fit gravis, & nobis, utiliora parit;

Qualia sunt leges, & moribus apta regendis

Magnorum chartis illita sensa virum.

Felix progenies, patri quæ sola meretur

Templa suo & certum religione decus.

Ecquis enim sancto superum dignatus honore est,

Quod soboles ipsi clara potensve fuit?

B b iij

Cum sit legiferi templum sublime Lycurgi,

Legifer & simili cultus honore Solon;

Et sua Mœonio surgant delubra poëtæ,

Atque habeat sacris thura merumque focis
Iliados pater & divini cantor Ulyssæi.

Tantus ab ingenii prole redundat honos!

Ne tamen, assiduè studio defixus in illo,

Mirator Pulcri multa moreris iners:

Sed, quibus inter se gradibus distincta videntur

Pulcra, minusque tibi plusve decora nitent,

Tu scalam è gradibus facito, quâ nixus, ad ipsum

Ascendes Pulcri perveniesque caput.

Ejus ut ignotum subito experieris amorem,

Sic, stultos reputans præterisse dies,

Serò ego te novi, dices, at semper amabo,

O lux, ô vitæ norma salusque meæ!

Hic porro DEUS est mundi pater, unius alma

Causa Boni, de quo dicere plura, nefas:

Ut, certos inter titulos & signa deorum,

Admonet IGNOTO nobilis ara DEO.

Natura excellens & inenarrabile numen

Res est cœlitibus vix bene nostra deis.

Sunt etenim naturæ aliæ quos rite vocamus

Dæmonas, à summo quod genus omne
deo est.

Hos etiam dixere deos. Pater ipse ministris

Utitur, ac proprium cuique recenset opus:

His operis mundi posuit mirabile textum ;

Atque horum vigili deinde gubernat ope.

Hi solem lunamque regunt : seu qualiter artus

Corporis induti spiritus intus agit,

Seu veluti aurigæ , quorum prudentia currus

Dirigit , & celeres cauta coërcet equos.

Fontesque fluviosque tenent rivosque virentes ,

Atque avidum immensis quæ pater æquor aquis.

Illi vora precesque hominum ad celeste tribunal ,

Atque Deo ad terras dona profecta ferunt ;

Pinguis thuricremis dum victima volvitur aris ,

Et micat implicito tortilis igne vapor.

Illi fatidicæ dictant responsa Sibyllæ ,

Quæque pii vates , quæque Melissa canit.

At ne Palladio ducat te fabula peplo

Picta , vel Ascræi carmen inane senis ;

Nec , si quid pravi superis adûngit Homerus ,

Verum id , cum stolidi plebe , piumque putes.

Hoc moneo , ne te vulgi sententia fallat

Quæ plures uno fingit inepta deos ;

Et , quibus illudant homines , adscribit Olympo ,

Numina probrosâ fraudis inusta notâ ;

Unde petunt exempla mali , vicioque colorem ,

Et sceleri pietas , proh scelus ! ipsa favet.

Tu verum colito ; cui quoddam servire putantur

Dæmones , his esto more dicatus honor.

Non tamen ut speres perverti munere divos,
Quod miseri vates, ad sua lucra, docent;
Et nidore capi, vel carmine, vel stipe jactant,
Ac magicâ necti dæmona posse plagâ
Patronum sceleris, qui, pro mercede, solutos
Dimittat pœnis eripiatque malos.
Talìa nec credi mirum est, auctoribus isdem
Unde timor superûm relligioque venit.
Dîs geniti fecere fidem, ritusque dedere,
Et stata lustrandis mystica sacra viris,
Orpheus Calliopæ proles mentita camenæ,
Et Phœbi soboles, patre superba, Linus.
Nec meliora canunt alii. Tu prava pacisci
Dæmonas, & vitio posse favere, nega
Quos qui posse putant, pejus sentire fatendum est,
Quàm qui rectores non putat esse deos.
Sunt qui conceptis irritent numina votis,
Dum sibi, dum natis exitiosa petunt:
Quid loquar Oedipodam, quid Thesca? recta pre-
candi

Istos ita à docto tradita forma viro:
Seu petimus, seu non, bona, dî, date; sed mala vel si
Poscimus, extenta pellite cuncta manu.
Rite Deum colere, est primùm dignoscere qui sit;
Tum vita & studio nil nisi recta sequi.
Vir sapiens est vera Dei sapientis imago;
Nil Deus in toto sanctius orbe videt.

Quocirca curis animum laxare memento,
Atque ipsum in sese, quâ potes arte, voca.
Proderit, emotos vacuum componere sensus;
Et sanum imposito corpus habere modo.
Ut ne luxuries, ut ne penuria solvat;
Utraque nam studiis vis metuenda tuis.
Quæ, veluti clavis, animam cum carcere figit,
Cum melius vinclis eripienda foret.
Corporeisque adsueta bonis, adsueta dolori,
Nil nisi quod sensu percipit, esse putat.
Et juvat audacem studio miscere palæstram,
Quæ duo sint animi pondera iusta tui.
Ut ne ad duritiam, deflexo examine, vergas,
Aut grave desidiæ perpetiaris onus.
Pectora mollescunt studiis, infractaque virtus
Flectitur, ut tepida cera subacta manu.
Concipiuntque ferum, bello durata, sigorem,
Fitque chalybs intus quæ modò cera fuit.
Sit modus: utque pares uno temone jugales
Nectimus, æquato quos juvet ire gradu,
Sic animam corpûsque para, quò passibus isdem
Per totum hoc ævi progrediantur iter.
Plus ita quam Pisæ in stadio laudabere victor,
Pulcrior & pulcri palma laboris erit.
Dispar in vitio est: mens quippe potentior artus
Macerat, exhaustum comminuitque caput.

Hinc morbi subeunt, mentique inimica senectus.

Major at ex ipso corpore noxa venit.

Quod nisi temperie menti respondeat æquâ,

Nequicquam Aonio supplicat illa choro.

Anxietas absit vel de virtute paranda :

Non bene de vicio nascitur illa tuo.

Nec verò scopulis inter vepreta moratur,

Difficileque aditus tetrica semper habet;

Sed dat se facilem atque ultro quærentibus offert,

Si modò, quâ rectâ semita ducit, eunt.

Immoderata fuge: at vitiorum lena Voluptas

Est magis admissa prætereunda rota.

Fortis uti blandas fugit Sirenas Ulysses,

Et lepidum occlusâ respuit aure melos,

Restituitque idem socios, quos hospita Circe

Fecerat immundos turpis amica suës.

Qui, si cum sociis avidè porrecta bibisset

Pocula, præstanti pro duce, porcus erat.

Ille fugâ tutus venerem & certamine vicit,

Ut fortes acie fregerat antè viros.

Hoc opus est vitæque labor: sed inania pugnae

Carius Alphææ præmia victor emit;

Qui misera glaucæ captus mercede coronæ

Abstinit donis, Bacche Venusque, tuis.

Quanta igitur nos ferre decet, quos optima merces

Æternum, & modico parva labore, manet

Multi adeò magnum superant virtute laborem,
Subdola quos dulci frangit amore Venus.
Hi virtutis habent geminis è partibus unam,
Quæ pretio minor est, & potiore carent.
Tales semideos olim delira vetustas,
Quin. & amatorem credidit esse Jovem.
Qui si di, prolesve deum, ut fert fama, fuisset,
fent,

Non virtus ollis dimidiata foret :
Sed placitum Alcides animo vicisset amorem,
Stravit uti crudâ barbara monstra manu.
Claudicat alterno virtus pede; sive onus urit,
Fractave deliciis molliorque labat.
Sensilis in causa est vitio natura perenni,
Quæ plagis animam verberibusque fodit.
Ergo (ut porticibus Phœbi, **COGNOSCERE**
TE IPSUM

Aurea vox, auro picta micante, jubet)
Te studeas ipsum, atque in te confusa videto.
Quæque Deum faciunt semina, quæque feram.
En tibi præcellam mens ardua possidet arcem,
Et dux in summo consiliumque sedet.
Quodque agitat secum ac tacito molimine volvit;
Innatum proprio parturit ipsa sinu;
Præteriti memor, ac venturi conscia vates,
Cetera quæ præsens advehit hora, regit.

Et sensus (contendit enim exploratque probando)
    Qui noceant ipsi , qui faveantve , notat.
Nam , veluti motam perſentit aranea telam ,
    Una vel extremo ſi pede muſca ferit ;
Sic ea ſenſifero motu plagisque cictur
    Quas amat , aut acri taſta dolore fugit.
Inprimis viſu capitur ; gaudetque tuendo
    Lubrica per certas aſtra inſeare vias.
Tum rebus dat ſe minimis , & ſemine in uno
    Miratur magnum jam fruticare nemus.
Ordinis hæc virtus , homini qui cognitus uni
    Dat ſapere , ac proprio ponere cuncta loco.
Primæque perſpecto ſapientia ab ordine fluxit ,
    Perque oculos noſtris tranſdita venit avis.
Quare mens oculis tota imminet , unde videri
    Poſſit , & admota cernere cuncta face.
Qualis poſticum nubes cum candida ſolem
    Velat , & impreſſo picta colore micat ;
Sic trans pupillæ nebulam ſeſe obvia pingit
    Mens , velut objecto conſpicienda vitro.
Ipsa quidem illimis puræque ſimillima luci ,
    Turbida ſed nitidum contegit aura jubar.
Nec minus auditu mens irritata movetur ,
    Cum citharæ varias comparat illa fides ;
Et juſtam harmoniæ ſtudeat perquirere cauſam ,
    Quæ ſit ab adverſis , & tamen una , ſonis.

Qualem dissimili faciunt volventia motu
Astra, per amfractus præcipitata suos.
Nil porro mentem perturbet flebilis ut vox,
Fractaque per molles emodulanda vias;
Carmine cum citharæ opposito contraria nectens,
Adsonat imparibus musa proterva modis;
Id metuit, pravique ab imagine læsa recedit,
Ut ne, flexanino victa lepore, cadat;
Musica seu Phrygia est, quali cantare solebat
Aut Paris, aut aquilâ raptus ad astra puer;
Sive ea barbaricis resonat quæ Lydia mensis,
Dum quatit argutum grata puella femur.
Dorica sola suâ tibi simplicitate probetur.
Sola decet fortes Dorica musa viros.
Illa dedit duros bello contundere Persas;
Et posuit nostro terna tropæa solo.
Si rudis antiquam servasset Græcia musam,
Nec foret Ioniâ languida facta lyra,
Staret adhuc, isdemque animis, ut moribus, usa
Sperneret Ausonias inviolata minas.
Tactus item nocet, ac violenti causa doloris,
Gaudia sollicito plena furore parit.
Proximus ad vitium est adsciti gratia gustus,
Titillans placidè cum subit ora sapor.
Quæ duo si niinia mentem dulcedine mulcent,
Ebria non veris liquitur illa bonis.

Innocuus verum variorum sensus odorum est,
Limpida florifero cum venit aura jugo,
Spirat & apricis in vallibus, unde apium vis
Cogit odorato roscida mella favo.
Illa voluptatum placeat mihi sola, quod ipsam
Præcedit nullus subsequiturve dolor.
Atque ea cum virtus animæ componere possit,
Offendique malis, & meliora sequi;
Corpore ab ipso aliam cerebrive, aut sanguinis æstu,
Dispositivæ aptè partibus esse vides.
Quæ si vidissent alii, deterrimus error
Non foret innumeris causa caputque malis;
Dum letho addicunt animam, ut secura libido
Gaudeat, ultores non habitura deos.
At, vitæ sub fine, malum quem facta remordent,
Occupat ignotus persequiturque pavor:
Et torquet vigilem, atque in somnis territat ægrum,
Ac subigit manes pacificare deos.
Suppliciiis ergò votisque senilibus ardens
Instaurat Stygio sacra peracta Jovi.
Et pecudum infelix deleri sanguine credit
Jam non contemptis acta pianda rogis.
Est qui partem animam divinæ dixerit auræ,
Nec bene judicio dixerit ille meo.
Et quamquam est ætate prior quam machina mundi
Condita tironum scilicet arte deum,

Ipsa tamen facta est, neque enim sese ipsa creavit.

Quodque habet artifici debet id omne Deo.

At quia principium est à se sibi concita motus,

Cæteraque ex ipsa, quod moveantur, habent.

Non est ut metuat mortem, possitve perire,

Cum se non ullo deferat ipsa modo.

Et semel extincto cuius vi cuncta moventur,

Succedat vasto tristis in orbe quies;

Omnia consistant, neque sit reparabile damnum;

Cum vis nulla, iterum quâ cieantur, erit.

Hinc illi imperium: populo sed missa procaci,

Vix habet imperio subdita corda suo.

Quilibet unus homo, regnum est; ibi sceptrum

gerit mens,

Si regnum certâ sub ditione manet.

Hic leo, militiæ similis, præcordia summa

Possidet, ac vivo percitus igne, fremit.

Ima feræ indociles, ut vulgus inutile, volvunt

Pastæ visceribus progenitæque tuis.

Hic lupus, hic vulpes, membrisque salacibus hædi

Passer, & Idaliæ turtur amata deæ.

Attentusque draco, & pavonis gloria picti,

Et lepus, & vitæ nescia concha suæ.

Callus item, blandæque canes, & vipera fallax,

Simiæque abnormi lædere nata joco:

Concilium discors, animæque domestica pestis,

Nec nisi præsentis turba domanda metu.

Illud homo est; pulcro pellis quod candida velo
Dum tegit, infano cæcus amore peris.
Hæc cernes, ubi te Mentis Jove nata sacerdos
Lustrarit sacrâ casta Minerva face;
Quâ Tydeidæ oculos olim purgavit, ut inter-
nosceret armatis numina mista viris.
Dumque aliquis vana specie deceptus amabit,
Sic tibi non dura voce monendus erit:
Est amor in nobis (justo quis pugnet amori?)
Unde oritur nostrum sufficiturque genus;
Cujus ut officio farcit natura ruinam,
Sic, licet intercant singula, cuncta manent.
Hac dilecta tenus pulcro juvet ore puella;
Namque amor in turpi segnis inersque jacet.
Muniat illa tuam jucundâ prole senectam;
Illa tuam nota temperet arte domum;
Libera nobilibus dum dividis otia curis,
Et bona divino congeris ampla penu.
Ast, ubi lascivam cupidè miraris amicam,
Plus tribuens homini quàm tribuisse decet;
Dulce malum & grato pestis confusa veneno
Diditur in teneros & fovet igne sinus.
Mox immane parit stimulis ardentibus æstrum,
Quod plagis agitet teque ferasque suis.
Nec potis es per te tantum sedare furorem,
Ah miser, ah lacrimis optima causa meis?

Detrahe

Detrahe , qua caperis , speciem , atque introspice
monstrum

Quod colis, & dominam, stulte, deamque vocas.
Cerberus est quod amas , & eo deformior Hydra ,

Scyllaque, & anguinea torva Megæra coma.

Mens igitur sævique minas unguisque leonis

Advocat , in rabidas arma movenda feras.

Ni faciat , sociumque leo sese hostibus addat ,

Obruta victrici seditione gemit.

Nec superest homini quicquam nisi nomen , & intus

Est fera vicinis dilanianda feris.

In speciem timidi mutatum Actæona cervi ,

Sic dominum vernæ diripere canes.

Tu miser anxiferis animum cruciabere morbis ,

Ni premat ista tuus monstra subacta labor.

Et , quanquam est lædi melius quam lædere quem-
quam ,

Damnâque vir debet fortis inulta pati ,

Suggeret ira tibi furias , ultrôque laceßes ,

Ut leo concussâ cum ferit ora jubâ.

Cetera , ad exemplum hoc, diversum à tramite Recti

Distrahet ad proprias turba molesta vias ;

Nec bonus , aut sapiens poteris justusque vocari ;

Sed mala & in clades nata Chimera tuas.

Nonne vides , quando dapibus vinôque sepultæ

Eripuit menti sceptrâ tenenda sopor ,

Quæ Furia illudant, quæ monstra nefarius error
Cogitet, inque homines impius inque deos?
Hæc eadem admittes vigil, atque insomnia vinces
Ebria, flagitiis inferiora tuis.
Namque, locum ut turba cedit mens victa proterva,
Nec pudor in specula qua stetit antè, manet;
Concurrunt properè vitia, & regina Libido
Dira coronatis vecta triumphat equis.
Non secus atque olim, pulso plebs impia rege,
Eligit insanos, nec timet ipsa, duces.
Tum fas est quodcunque libet: tum jurgia gliscunt,
Ulla nec indomitum vulgus habena regit.
Dumque ratem excusso certant inhibere magistro,
Saucia saxosis frangitur illa vadis.
Ecce ferox imâ populi de fæce tyrannus
Lorâque sacrilega prendit & arma manu.
Stultitiæ quatit ille faces, urbemque pererrans
Imminet occukis pestis acerba bonis.
Dira cohors prædonem acuit, scelerumque ministra
Disjicit urbanas depopulata domos.
Sicut apes crabro imparibus dum territat armis,
Ardentes fuci non sua mella vorant.
Et semel humano si tinxerit ora cruore,
Gaudet anhelanti sævior ire lupo.
Ut, qui sacra Jovi gustat porrecta Lyæo,
In quibus intriti sorbeat exta viri,

Extemplo lupo est; ac terrifico ululatu
Per desolatos bellua sævit agros.
Ingemit urbs oppressa malo, legemque reposcit,
Frustra, & perversis tradita sentit heris.
Talem crede animam, cupidis quæ cæca magistris
Cesserit imperii fræna regenda sui.
Sed nil pulcrius est placidæque beatus urbe,
Quam simplex Recti norma pudorque regunt.
Mens bona quæ genti legem dedit, ipsa volentes
Erudit æquato subdere colla iugo.
Regis amor populus, populi rex: certat uterque
Hic se pastorem dum probat, ille gregem.
Plus facit exemplo quàm vi confisa potestas.
Attramen in caro vi grege pastor agit;
Castigatque urgetque pedit, canibusque coercet
Dilapsum incauto per loca sola pede.
Non ut lædat oves, at ne, si longius errent,
Vicino pereant præda parata lupo.
Pœnarum scopus. ad summum, compescere ferro
Cogitur invisi semina dira mali,
Et, ne grex totus pereat, rescindere partem,
Quæ sibi, quæ toti est perniciofa gregi.
Ille manu curat medica atque potentibus herbis;
Ille etiam infirmas carmine mulcet oves;
Gramina per virides dum carpunt rosea saltus;
Aut subeunt altum, sole calente, nemus.
C. c. ij

Hæc fortunatæ tibi sit, puer, urbis imago,
Quam tua si referat vita, beatus eris.
Quisque suas illic partes habet : eminent unus,
Vivida lux populi præsidiumque sui:
Qui plebem stolidam atque externos corrigit
hostes,

Adloquii quod sit, vel grave Martis opus.
O! quæ tum species, ubi sanæ reddita genti
Pax habet in proprio singula quæque loco!
Hic natos pater & puerorum examina curat,
Virtutemque animis, qua viget ipse, ferit,
Ipseque longævum proles venerata parentem,
Sanctius in tota nil putat esse domo;
Quamvis indigetes habeant sacraria divos,
Offerat & sancto dona precesque Lari.
Omnia tunc florent, ac rerum lucidus ordo
Ejus quo cælum volvitur instar habet.
Da, pater, hanc animis formam, Deus, indere
nostris,

Atque erit hæc cunctis vita referta bonis.

Hæc super ingenii cultu morumque docebat
Mopsus ab antiquo scripta Platone senex.
Omnia sincerâ Damon quæ mente recondit,
Ut seges occato semina pura solo.
Mopsus ait : sunt ista meâ quæ voce moneri
Sit satis, ætati convenientque tuæ.

Cetera nam teneris ævi finguntur ab annis,

Ut bene quis primò vel male doctus erit.

At, nuper tali qui te sermone laceſſat,

Fecerit adloquii tædia longa fui,

Virtutisque odium, non conciliarit amorem,

Intempeſtiva doctor ineptus ope.

Adjiciet potiora Deus, fruſtusque daturam

Cæleſti facilis rore fovebit humum.

Profuit egregio juveni, cui cognitus ordo,

Cui Deus excelsæ regula mentis erat;

Ordine digereret cum ſe & ſua; ſcilicet ut mens

Serva Deo, menti cetera ſerva forent.

Quid faceret? nondum ille Dei ſancita cruore,

Noverat Ebræo tradita ſacra Syro.

Quod ſimul oſtenſum ſuſpexit Græcia lumen,

Mentem animi noſtro ſubdidit ille Deo,

Tempore quo CHRISTI præportans lampada

Paulus

ſpectandam Ogygia Martis in arce dedit.

Senſit enim lucemque animi, atque ardeſcere pectus

Quo purgata Deus corda calore fovet;

Agnovitque Deum, atque Dei correptus amore eſt,

Concepitque pio gaudia ſancta ſinu;

Quiſque prius crepera dubium rationis in umbra,

Post CHRISTI certum ſub face carpiſſit iter.

TYPOGRAPHUS LECTORI.

P *Auca hac supersunt ex iis qua Fra-
guerius in Platonem scripserat quasi pro-
legomenis : ac ne prorsus exciderent , ut hic
ea collocarem , auctores mihi fuerunt viri
dotti.*

DIATRIBA PRIMA.

DE DÆMONIO SOCRATIS.

SOCRATES in Theage proprium sibi fuisse ait signum quoddam δαίμωνιον, cujus admonitu atque impulsu non quidem ageret quidquam, sed quæ noxia essent, ea vitaret. In quo quid sibi velit, cum res pertineat ad plures Platonis locos, operæ pretium est hæc diligenter inquirere. Notandum est primò non dicere Socratem adesse sibi δαίμονα aliquem, cujus instinctu aut alloquio regatur, sed signum quoddam δαίμωνιον. Ut autem divinum id dicimus, quod à Deo proficiscitur; & humanum quod proficiscitur ab homine; ita δαίμωνιον, cui nomini nullum latine nomen responderet, dicitur id quod à dæmone aliquo sive genio provenit. Non est itaque in hac enunciatione, *dæmonium Socratis*, dæmonium nomen, ut aiunt, substantivum, quemadmodum legitur in Psalmis, *Omnes dii gentium dæmonia*: sed est nomen, ut Grammatici loquuntur, adjectivum, quemadmodum divinum aut humanum adjectiva sunt. Uno verbo, δαίμωνιον σημαίνει.

Jam videndum est quid nomine dæmonis intelligat Plato. In Convivio Socrates ex Diotimæ, ut ait, doctrina, quæ est eadem in Timæo, medium quid esse ait Deum inter & homines, dæmonem: quæ acceptio hujus vocis tota est à Philosophia. Apud Homerum enim, qui dii sint, iidem appellantur dæmones. Atque ut altius perscrutemur sententiam Platonis, supremum numen quoddam ac Deum esse confirmat, in quo perfecta sint omnia. Hunc esse exemplar omnis boni, atque animam hominis hactenus esse bonam quatenus accedit ad illius similitudinem: ad quam ut illa perveniat, scientia omnino & perfecta rerum cognitione instructa sit necesse est: quod cum evenerit, tum animam ipsam quasi Deum appellare non veretur.

Cum verò non accuratissima rerum scientia, sed opinione vera ducti agant plerumque vel sapientissimi hominum, tum existit illud quod divinum quidem non est, sed *δαίμωνιον*, quod est interjectum inter scientiam, quæ Dei propria est, ac hominem sapientem quasi Deum efficit; & ignorantiam, quæ vulgus hominum inter bruta animantia quasi relegat. Itaque apud Platonem Timæus datam
ait

ait animam homini quasi dæmonem domesticum quo regatur.

His ita explicatis confectarium est δαίμων dici id monitum, non quod à perfecta scientia, quæ proinde nusquam est obnoxia errori, sed quod proficiscatur ab opinione.

Hinc non est difficile definire cur dicat Socrates in hoc valere δαίμονιαν illam significationem, ut se cohiberet ab agendo, non autem ut ad agendum impelleret. Agere enim ex opinione, non est sapientis; retrahi autem ab agendo nonnisi ex epinione sæpe possumus. Alioqui habenda esset certa futurarum rerum cognitio. Sufficit igitur ad non agendam aliquid, prave agendi periculum, quod numquam abest, nisi certissima adsit scientia. Atque ut hoc in exemplo fiat illustrius; cum adhuc esset puer Alcibiades, causa nondum erat Socrati ut cum eo de rebus philosophicis disceptaret. Valde enim in incerto erat an intempestivus de rebus seriis disputandi labor odium Philosophiæ in puero ac fastidium excitaret. Abstinent itaque Socrates vetitus, ut aiebat, monitu δαίμονος; cum autem jam adolevisset Alcibiades, tum incœpit Socrates serio cum illo agere, id quod licebat per silentium

δαίμων monitoris. Verum enim erat excellentem naturam Alcibiadis retrahere à vitiorum contagione, & ad virtutem impellere; quod non sine fructu factum à Socrate declarat ipse Alcibiades in Convivio.

Atque id quod dixi de Alcibiade accommodati omnino potest ad alia exempla omnia quæ passim occurrunt apud Platonem, & sunt in Theage potissimum à Socrate exposita, vel ex Socraticis decerpta narrantur à Cicerone in priore libro de Divinatione.

Hæc est, nisi fallor, vera Socratici dæmonii explicatio, de quo multa multi dixerunt tum ex veteribus, tum ex recentioribus parum apte omnes. Nam quidam tantum non magum fecerunt Socratem, qui familiarem secum haberet dæmonem cum quo colloqueretur; tum existit inter scriptores Christianos homines eruditos, à nobis longe dissentientes, disceptatio quædam sane mirabilis, dæmon ille esset ex bonis geniis an ex malis. Bonum certe fuisse constat non quidem dæmonem tanquam personam aliquam, sed dæmonium illud monitum, quod Socratem semper ab aliquo vel malo vel periculo avocabat, opinionem veram videli-

et, sed opinionem tantum de rebus futuris ac rerum eventibus. Atque utinam semper talem in nobis haberemus monitorem, quo in omni actione vitæ prudentiores essemus & cautiores. Talem omnino videtur habuisse Cicero, cum pericula Reipublicæ tam accurate prævideret: quod patet ex pluribus locis epistolarum ejus ad Atticum. Tali dæmonio utebatur Marcus ille Cato, qui Uticæ, ne vultum tyranni videret, mortem sibi ipse concivit, cum imminentem Reipublicæ calamitatem multo ante clarissime denunciaret, ut est apud Plutarchum in Catone. Talem denique auctorem ac ducem sequuntur ii fere omnes, qui vel in procuranda re domestica, vel in administratione Reipublicæ sagacissimè id quod est futurum solent odorari.

Quod diximus de significatione vocis *δαίμων*, etsi per se verum est, neque indiget confirmatione ulla, stabilire tamen abs re non est ipsius Socratis verbis, in Apologia. Eo quippe devenerant amentię ipsius accusatores, ut atheum illum esse dicerent, cum tamen scripsissent in accusationis formula, induci ab eo nova quædam dæmonia. His respondet Socrates in hunc modum: Si dæmonia induco, uti

Dd ij

dicitis, certe dæmones aliquos esse ex vestra sententia existimo : si dæmones, certe etiam deos. Ex quo loco patet, δαίμονιον esse id non quod sit vel deus vel dæmon ipse ; sed quod non θεῶν sive divinum, sed δαίμονιον, sive quod ad dæmonem pertineat.

Nostram hanc de Socratis dæmonio sententiam neque omnino vidit Cicero, neque prorsus non vidit. Nam in primo libro de Divinatione ; cum frater Ciceronis Quintus, qui ut Stoïcus divinationem defendebat, disputavisset longiuscule de dæmonio Socratis, apposite, ut ipsi videbatur ad stabiliendum divinationis genus id quod existit tum cum castus purusque animus ad percipiendam veritatem, quæ proficiscitur à numine, præparatus est, Cicero ipse in secundo ejusdem operis libro disputans ex Academicorum disciplina contra divinationem, confutansque rationes & exempla quæ frater attulerat in primo, ad exemplum Socratis nihil responderet. Vidit nimirum vim illam in Socrate divinam fuisse nihil præter prudentiam : idque colligi posse ex ipsis fere verbis quibus disputantem induxerat fratrem Quintum. Quocirca non mirum esse debet ejus in secundo libro de hac aucto-

ritate silentium. Quamquam enim sunt quædam ex illo libro injuria temporum deperdita, tamen ea quæ absunt non videntur habuisse responsionem ad id quod de Socratis dæmonio Quintus in mediuna adduxerat. Sed non satis, uti quidem arbitramur, enodaverat Cicero, quæ vis subesset huius vocis, dæmonion, quod idem esse ac divinum censebat, uti patet omnino ex iis verbis Quinti: *Hoc mirum est illud, quod de Socrate accepimus, quodque ab ipso in libris Socraticorum sæpe dicitur, esse divinum quiddam, quod Damonion appellat, cui semper ipse parnerit, numquam impellenti, sæpe revocanti.* Falso. Dæmonion enim vim divinandi suam semper dixit Socrates. Apud Platonem quidem certe δῆμον nusquam dixit: etsi δειῶν σήμερον dixit in apologia extrema, sed illo in loco nihil est aliud θεὸς ac δαίμων. Potuisset sane Cicero subtilius veritatem explicare, si paulo attendisset magis ad naturam monitoris δαίμονος, qui erat in Socrate, cuius ea vis erat, ut revocaret sæpe, numquam impelleret. Quod quid sit non nisi ex sententia nostra satis intelligi posse existimamus.

Nunc cur æquivoca illa appellatione usus crebro fuerit Socrates, sufficiat hoc

loco dicere, partem hanc fuisse ironiæ, quam in colloquiis plerisque omnibus adhibebat; de qua cum differemus ex instituto, omnem ejus rationem plane, uti spero, ac dilucide aperiemus.

Quamquam autem in Socrate totum id est ab ironia, non ita Socratis tamen proprium fuit, quæ ortum à se haberent ea tribuere Deo alicui monitori & auctori, ut idem non sit sæpe factitatum præsertim à poëtis. Testis optimus, & ut ait alicubi apud Platonem loquens more suo Socrates, divinissimus omnium Homerus, apud quem quæ quilibet vi sua facit, id ab aliquo deo fieri dicitur. Quod confirmari potest pluribus exemplis: sed ut propius ad rem nostram accedamus, si quid prudenter & provide sit ab Ulysse aut à Diomede, id acceptum refertur Minervæ deæ. Idem fecit Sophocles Ajace Mastigophoro, ubi inducitur Minerva quæ Ulysssem consilio suo & monitis instruit. Atque ut ejusdem generis innumerabilia prætermittam, quod in aliis personis finxerunt plerique omnes Poëtæ id in se ipsos traduxerunt alii. Inde Virgilianum illud in Eclogis:

*Cum canerem reges & prælia, Cynthus
Aurem*

*Vellit, & admonuit: Pastorem Tityre
pingues*

*Pascere oportet oves, deductum dicere
carmen.*

& apud Horatium:

*Est mihi purgatam crebro qui perfonet
aurem:*

*Solve senescentem mature sanus equum,
ne*

*Peccet ad extremum ridendus, & ilia
ducat.*

Atque ipse Socrates apud Platonem in Hippia priore sive majore, Hippiam interrogat, sic tamquam ex persona cujusdam quem habeat familiarem & domesticum, hominem subrusticum, quique, cum lepores & florem orationis aspernetur, id curet unum, quid verum, quid falsum sit, qui homo omnem disputationis illius rationem, uti aliarum, cum à Socrate acceperit, suis debeat ponderibus examinare, uti dicemus in ejus dialogi argumento.

In his exemplis omnibus quæ ex aliis retulimus, quæque colligi plurima nullo negotio possunt, illud tenendum est Deorum voce ac numine impelli homines ad agendum, Socratem verò voce ac significatione sui monitoris semper ab agendo

revocari. Quod qui non satis attenderit, in alia omnia abire potius illum necesse est, quam vim naturamque dæmonii Socratici perspectam habere.

DIATRIBA SECUNDA.

DE IRONIA SOCRATIS.

Nihil habuit in omni actione vitæ propositum aliud Socrates, nisi ut populares suos ex malis bonos, ex bonis quamoptimos faceret. Quod antequam invictis disciplinæ suæ rationibus consequeretur, opera ipsi duabus omnino in rebus erat ponenda. Nam revocandi erant juvenes à studio inutilium disquisitionum, quæ neque habent in se ullam partem veritatis, & ad informandos mores nihil pertinent: sunt tamen ita intricatæ, ita perceptu difficiles, ita obscuræ, ut qui in his ætatem omnem contriverit, nondum habeat perfectam earum scientiam. Hujus generis omnia sunt quæ Physicorum attribus continentur. Itaque in his rudem se atque imperitum profitebatur Socrates. Idque faciebat sine convicio, imo sæpe cum affectata eorum laudatione qui in iis excellere se volebant.

existimari : cum tamen eorum vanitatem & inconstantiam non dissimulanter & subtilius argueret.

Alia sunt quæ cum ad mores pertineant, aut ut bona sint, male tamen traduntur à doctoribus; aut uti prava sunt & distorta, nihilominus tamen tamquam recta & vera docentur ab iisdem & defenduntur. Hujus perversitatis corrigendæ duplex ratio est : aut enim id fit oratione perpetua, & argumenta cum argumentis contendendi labore, quod quidem ut est obnoxium disceprationis argutiis, vix ullum reperire exitum potest : aut id efficitur brevioribus quæstiunculis & quasi punctis interrogando. Hujus alterius rationis & viæ præcipua dos est, quod deterso veluti eloquentiæ fuce, quod quisque sentiat, id aperire statim cogatur, & nude absque fallaciis & calumnia proferre in medium.

Atque id genus quod sequi Socrates optimum judicavit, cum habeat in se rusticitatis nonnihil, mitigari lepore debet, & blanditiis quibusdam sermonis molliri. Nihil autem planiorem nobis aperit viam ad conciliandos aliorum animos, eorumque sententiis cognitis evellendos sine cujusquam injuria errores, quàm si de no-

bismetipsis demissè sentire videamur: atque earum rerum de quibus disputatio est, certam habere nullam ratamque cognitionem. Quæ pars est ironiæ non minima: veraque, & ut opinor, honesta ratio, cur eam quasi sibi propriam fecerit in omni sermone Socrates.

Duplex enim hominum genus est: unum, quod majora sua omnia faciat, iique *μαζόνες* vocantur: aliud, quod minora, & ii dicuntur *ἥρως*. Utraque appellatio ex Aristotele. Princeps in hoc ultimo genere fuit Socrates; in primo, ii qui dicebantur Sophistæ, quorum hoc erat quasi insigne, scire se omnia & docere posse; ita ut ab eorum disciplina profecti juvenes ad cognitionem rei cujuscumque nullo negotio pervenirent, Non poterant tamen ignari doctores & inepti efficere discipulos nisi ineptos & ignaros.

Cum iis Socratis erat omnis fere concertatio, quos ut & laceggeret familiaris & efficacius confutaret, ironiæ arte & quasi lenocinio utebatur. Itaque profiteri primum scire se nihil, sic tamen ut discendi studio flagraret: docerent igitur quod sine ipsorum incommodo fieret, nec sermones adhiberent pro more longiores, quod ipse adsequi vix posset quæ pluribus

verbis traderentur ; sed ut erant parati ad utrumque , vel dicere , vel respondere , quæ interrogando proponeret , iis respondere non recusarent. Ita irrepebat in eorum animos , & suos leniendo faciebat. Arripiebant superbi homines ostentandæ doctrinæ occasionem : & cum neque ratione neque via procederent , postquam essent huc illuc temere divagati , inducebant se in laqueos veritatis , & quam ipsi non agnoscebant , prodebant apud alios inscitiam suam. Hæc erat ironiæ vis ; quâ quidem uti non cuiusvis hominis est : tota enim pendet à veritate nuda & simplice , quæ abiciat ornamenta illa , quibus nisi vestita sit , vix faciat fidem apud homines. Ironia qui utatur habeat in animo necesse est firmam , ratam , inconcussam ejus rei quæ de re disputatur cognitionem. Atque qui cum sibi detrahet aliquid , & cum parcat viribus , & eas extenuabit consulto , jam hæc non erit calliditas in disputando , sed mera demonstratio stultitiæ. Lepore tincta sit oportet ac facetiis inspersa oratio : non illis quidem scurrilibus , ut sit comœdiæ similis , sed urbanitate conditis ea quæ sapiat homines liberaliter institutos atque elegantes ; artis autem ne vestigium quidem ullum appareat.

Atque ut congruenter efficta sit sermoni persona *ἡρων*, nihil debet præ se ferre singulare aut egregium. Sumet exempla de medio, ac ne à vitiis quidem & prava civium suorum consuetudine abhorrere primo intuitu videbitur. Itaque cum in fingendis Socratis sermonibus mirificus esset Plato, in quibus veram ironiæ formam exhibuit, ne peccaret in persona, puerorum in eo amorem effinxit quemdam, qui prima specie similitudinem haberet cum horribili sed familiari Græcorum vitio, à quo, ut demonstrabimus alibi, longissime aberat vir sanctissimus. Eadem de causa ne prudentiam quidem ullam habere se futurarum rerum ut significaret Socrates, quidquid recte solebat conjectare ac prope divinare de rebus futuris, id omne tribuebat non iudicio suo, sed monitioni cuidam, quam acciperet non à Deo quidem, (nam nihil in animo divinum est, nisi quod certissimis nititur argumentis) sed ab aliquo dæmone, qui pareret in eo non scientiam, sed opinionem veram. De quo quid sentiamus aperuimus, ut opinor, satis alio in loco.

Neque solum in eo posita ironia est, ut quis seipsum premat, viresque suas extenuet; sed habet etiam laudationem alio-

tum in quibus ea extollat non quæ laudanda vere sint, sed quæ vulgo laudentur. Quo in genere sunt forma, opes, cultus, habitusque corporis, studium amplificandæ rei familiaris, ac lucri ex doctrina faciendi: quæ omnia cum in Sophistis magnificare videtur Socrates, tum ironia utitur maxime. Huc adde Poëtarum admirationem, divinikatemque quamdam, quam eis tribuit: tum quod divino instinctu & afflatu, quæ *θεῖα μῆτις* dicitur, viros bonos & esse & fieri non uno in loco disputat. Quam vim ironiæ cum non satis attenderent homines doctissimi, ea tribuerunt Socrati, quæ omnino abhorrent ab ejus disciplina. Hujus rei exemplum proferam, quod est perillustre & laetissime patet ad intelligentiam doctrinæ Platoniciæ: quod si fuisset ante nos ab aliquo observatum, melius esset consultum & Platoni & eorum judicio. Locus is est in Alcibiade primo, ubi cum laudare videatur Socrates Pythodorum, quod magno sit pretio eruditus à Zenone, qui Parmenidis ipsi doctrinam tradiderat eam, quæ in Parmenide dialogo ab Antiphonte recitatur, vere tamen omnem illius diligentiam irridet tamquam præposteram & inutilem. Id, inquam, si cum animo suo

penſaſſent ſtudioſi doctrinæ Platonicæ, vidiffent profecto nec tanti factam eſſe à Platone, nec tanti porro fieri debere doctrinam Parmenidis; quam tamen veluti genuinam Platonis diſciplinam in libris ſuis omnibus nobis obtrudunt. In hac habitant, & ex ea de Platone exiſtimari volunt, quaſi tricas quaſdam ſecutus ſit Plato, & quaſi tenebris abdere ſeſe voluerit, cum potius verſatus ſit ſemper in luce clariffima, eaque apprime docuerit, quæ uti facillime poterant comprehendere, ita erant ad mores inſtituendos aptiſſima. Quare autem ex aliorum, præſertim exoticorum, non ex Socratis perſona inſerta voluerit ea in libris ſuis, ratio eſt quod voluerit conſtare apud omnes, quantum diſciplina ſua omnis ad utilitatem hominum differret ab inutilibus argutiis & involutis neſcio quibus myſteriis, quæ ab aliis ſic tamquam ex tripode eſſent ad admirationem vulgi pronunciata. Qua de re dicemus ad Parmenidem, & ad alios quosdam ejuſmodi locos, in quibus mira eſt eorum, qui vel maximum nomen habent apud literatos, allucinatio; inde videlicet nata, quod ad alia properantes, non ſatis cognoverint perſonam in Socrate ironicam: & quæ ille ludendo dixiſſet, veluti

effata quædam Socratica & veras ipsius sententias in commentarios suos retulissent.

Adhuc hæc erant quæ de Socratis Ironia diceremus ; quam ut probe quis perspiciat , prius vera ipsius sensa præsertim ex dialogo qui est de Justitia , accuratissime perspexerit necesse est. Quod nos in operibus Platonis illustrandis , quantum in nobis erit , planum faciemus : & veritatem ab ironia summo studio discernere studebimus.

DIATRIBA TERTIA.

DE MORIBUS SOCRATIS.

Non est hæc quam instituimus laudatio Socratis : quid enim attinet laudare hominem eum , quem boni omnes & sapientes viri consenserunt optimum sapientissimumque fuisse virum ? & Delphica Sacerdos Apollinis congruenter communi famæ declaravit sapientem unum inter omnes ? Defensio quædam est adversus eos , qui flagitiosæ turpitudinis crimine , Socratis aliquando famam in invdiam vocare conati sunt : quo in numero

fuerunt ex Ethnicis, ut vocant, nonnulli. Quidam autem ex Christianis ut majore convitio prosequerentur ethnicos omnes, præclare secum actum iri putaverunt, si persuaderent hominibus, quod scelus remorissimis temporibus conflagratione urbium, immisissis è cælo ignibus à præpotente numine punitum est, & ab eodem deinde vivicomburii terrore prohibitum, quodque etiam Romæ fuit infamia publica, & lege Scantiniâ profligatum, eo fuisse Athenis inquinatum Ethnicorum optimum Socratem: in quibus Socratis obtræctatoribus nollem fuisse vir * ingenio præstans, & Poëticæ laude florentissimus, mihiq; dum in vivis fuit, consuetudine & amicitia conjunctissimus.

Aïo igitur nullas fuisse causas, cur apud posteros male audiret Socrates; plurimas autem, cur ejus continentix & castitatis fama celebraretur.

Duûm generum adversarios habuit. Nam Aristophanes proscidit eum in theatro totâ comædiâ, quâ præmuniebat viam ad ea crimina, quibus illum opprimere jam tum alii meditabantur. Omnia facete & ridicule commentus est in ea fabula Aristophanes: dicerem, ineptè, nisi sci-

* *Nic. Bolans.*

rem aptum id fuisse ad ducendam plebeculam, quæ plurimum Athenis poterat: cumque dicta in eum jaceret, factisque & verbis odium in eum populi concitare moliretur homo impudens & obscænus, verbum tamen in fabula nullum admisit, quo vel tantillum innueret amoris libidinem in Socrate. Curiosum fecit, & in minutis quibusdam seu Dialecticorum quæstiunculis, seu Physicorum nugis, otio abutentem. Erat id quidem falsissimum; sed accommodatum tamen ad captum imperitæ multitudinis, cui satis est si Philosophus quis audiat, ut idem habeatur & in mysteriis quibusdam naturæ nimius, & impius in Deos. Itaque cum alia multa diceret Aristophanes, abstinuit atroci convitio. Sciebat enim fingi ac formari oportere fabulam ad similitudinem veri. In quo perfacile sit fucum facere populo in studiis doctrinæ; non item in moribus hominis, præsertim si sunt ii, ut erant in Socrate, notissimi.

Hactenus de Aristophane, cujus Nubibus excitata quidem in Socratem plebs Atheniensis, contemnere illum atque odisse potuit, vitam ejus ac mores reprehendere certe non potuit. Igitur cum accusatores alii tristes & iniqui homines nomen So-

tratis aliquamdiu post ad iudices detulissent, mores ejus & castitatem ne verbo quidem læserunt. Accusationis libellus habet crimen impietatis in Deos: quasi Socrates, qui persequitari curiosius rerum naturam diceretur, nova quædam invcheret in religionem; quæ cum doceret juvenes, eatenus dicebatur deteriores illos facere, quatenus eos à sacris patriis & popularibus, ad alia quædam abduceret. Hoc tantum. De impura autem libidine omnino nihil. Erat illa tamen receptis etiam Atheniensium legibus vetita, ut patet ex oratione Æschinis in Timarchum, & gravissimis pœnis coerceretur. Adde infamiam, quæ vitio huic nimium sane vulgari apud Græcos, adhærebat. Quod colligere est in primis ex Plutarcho in Alcibiade. Is enim etiamnum puer, cum è tutorum suorum domo se proripuisset, seque ad amatorem quemdam suum contulisset, latitaretque ejus in ædibus per aliquot dies, voluit unus ex ejus tutoribus Ariphro publici præconis voce elicere illum è latibra: cui Ariphronis consilio Pericles alter ejus tutor vehementer obstitit, cum diceret, se, si esset mortuus Alcibiades, scituros id eâ ratione unâ tantum prius die, quam quiesci rescivissent; sin autem vive-

ret, tantum infamiae ac dedecoris collecturum puerum Alcibiadem, quantum eluere vel longissima vita non posset. Quod si verum fuit de puero, cujus aetas per imbecillitatem obnoxia est ludibrio alienae libidinis, nullius est negotii judicare quod fuisset Atheniensium judicium de viro, qui puerorum infirmitate ad explendam libidinem abuteretur.

Cum ergo neque in scena ab histrione, neque apud judices ab accusatoribus infensissimis, ne in suspicionem quidem tantae turpitudinis vocatus suo tempore fuerit Socrates, non video quid causae fuerit, quamobrem reus à posteris ageretur. Fuerant enim ii homines nec in inquirendo segnes, quippe quos aut livor aut odium stimularet, nec in agendo dissoluti.

Multa in eam rem dici possent de pervertitate hominum, qui inter sapientissimos ex omni antiquitate viros quaererent auctores flagitiorum suorum: aut de Poëtarum licentia, qui lacerarent vel optimos atque ipsi virtuti invidiam quaerent: aut de Christianorum denique Doctorum ingenio, qui religionis nostrae dignitatem præstantissimam illam quidem ac divinam, aliquanto illustriorem faceretur.

E e iij

posse crediderunt, si quam deterrimos facerent eos, qui vitam egissent priusquam lux illa cælestis hominum generi affluisset. Quo ex numero cum nonnullos excerpimus, tum præcipue Justinum illum, qui virtutum splendore vivus, sanguine suo rem Christianam moriens confirmavit. Nam is & magnifice laudavit Socratem, & plura etiam de illo dixit, quam licere Christiano Theologo multi arbitrentur. Sed hæc & plura cum inveniri facile possint, non inviti prætermittimus.

Jam quod dixi plures esse causas, cur ab ejusmodi turpitudine ac labe alienus habendus esset Socrates, id omnium ejus sermonum, qui varie sunt & copiose scripti à Platone & Xenophonte, testimonio efficitur. In his litera nulla est, quæ non dirigatur ad virtutem. Ea ipsa nequitia, quæ in Republica subinnuitur à Glaucone, severissime à Socrate condemnatur. Ejus operis (Rempub. dico) qui extremos libros legerit, ac præcipue notum; qui legerit item Phædonem, aut Philebum, in quibus voluptates omnes quæ sensibus capiuntur studet omni cura profligare, is quam magnæ, quam graves causæ sint absolvendi Socratis, judicabit.

Cujus vero doctrinæ studio juvenum animos solitus erat inflammare Socrates in colloquiis, hanc illum vita & moribus suis expressisse probat invicte, etsi nimium fortasse diligenter, in Convivio extremo Alcibiades; ubi ea de se ipso dicit ebrius, quæ sobrius numquam fano dixisset, neque quisquam nisi ab homine ebrio satis honeste audire posset. Unde clarissime intelligas id quod est de Alcibiade proditum à Cicerone, in libro quem de Fato conscripsit. A quo enim contemptus fuisset Alcibiades, ab eodem amari nihil posse judicabat. Mirabilem vero agnoscere nos oportet Platonis industriam, qui unico exemplo posteris omnem calumniandi Socratis causam eripuit. Recte Quintilianus Instit. Orat. lib. VIII. cap. IV. *Nec mihi videtur in symposio Plato cum Alcibiadem confitentem de se quid à Socrate pati voluerit, narrat, ut illum culparet hac tradidisse: sed ut Socratis invictam continentiam ostenderet, qui corrumpi speciosissimi hominis tam obvia voluntate non posset.*

Itaque Plutarchus, qui mores gravissimorum hominum notat accuratè, etiam cum ad amoris libidinem deflectunt, ut observare primum est multis in locis, ac præsertim in Themistocle & Aristide,

quorum rivalitatem inde natam refert ex Chio Aristone, quod uterque formosi ejusdem pueri amore tenerentur, (si tamen id est credibile de tantis viris, ac præsertim de Aristide) & eandem severissime condemnat, ut videre est in vita Demetrii: idem in Alcibiadis vita cum de illius & Socratis familiaritate differit, ne suspicionem quidem flagitii ullam inducit, quam amoveat. Quod, qui Plutarchum norunt, intelligunt profecto esse qualibet apologia efficacius. Refert idem dictam Cleanthis Philosophi, qui cum videret ad optima sapientiæ instituta accurate fictum à Socrate Alcibiadem, declinare tamen ad vitium, & adulatorum blanditiis corrumpi, dixit vere, sed impudentius quam hic Latine verti debere existimem, nonnisi aurium delectatione teneri Alcibiadem à Socrate, cum sensus ejusdem alios alii voluptatum illecebris occuparent.

Piget in re tam perspicua tam multa dicere; sed nimirum danda fuit hæc explicatio veritatis, vel perversis quorundam hominum moribus, vel ignorantia aliorum, quos sua pietas ad errorem & injustitiam abducit.

Sed quia Socratis familiaritas cum junioribus fecit ut pateret ejus vita male-

dicentiæ posterorum, eamobrem, cur ea familiaritate uteretur assidue, paucis est hoc loco aperiendum. Solebat scilicet, quantum in ipso erat, omnes ab errore ac vicio traducere ad veritatem & virtutem: quod cum in confirmatæ ætatis viris, in quibus essent consummati errores & vitia, facile non esset, in juvenibus agi utiliùs posse judicabat. Pendere enim censebat à prima morum institutione vitam omnem: &, ut fruges in semine, sic primis iudiciis contineri omnia quæ ad reliquum vitæ cursum pertinerent. Faciebat igitur duo Socrates: nam ut noxias quasdam herbas ex agro aliquo, sic ex animis juvenum evehebat opiniones pravas, quas vel à parentibus primum acceperant, vel deinde à Sophistis: & eliciebat innata in eis semina virtutum, atque ad bonam frugem adducebat. Cujus rei testes appellat ipse in Apologia eos, qui doctrinam suam juvenes imbibissent, erantque tum cum accusaretur, ætate provectiores. Ergo ut consilium suum perficere facilius posset, ut est flexibilis ad omnem vitæ habitum conjuncta cum bonitate sapientia, mire se accommodabat ad juvenum consuetudinem; fingeat se ac flectebat tantum non ad eorum mores; derideri se ab iis aliquando

partiebatur, ut pater ex Menone, & amator, si Diis placet, etiam esse se non illelibenter sinebat existimari: sic tamen ut ab iis initiis profectus, desineret in gravissimis præceptis sapientiæ, ut in Charmide & in Convivio videre est.

Patere jam cuilibet spero, quid causæ sit, cur & crebro cum Juvenibus versatus fuerit Socrates, & cur cum inducat Plato ita cum eis disputantem, ut fortasse non satis abhorrere à deliciis videatur. De quo diximus, ut opinor, satis ad persuadendum quid sentire nos oporteat, & hic, & tum cum egimus de Socratis Ironia.

Hic autem locus postulare videtur ut exponamus quid sit quod ait non uno in loco apud Platonem Socrates, scire se nihil nisi τὰ ἐρωτικά, sive ea quæ ad res amatorias pertinerent. Cuius quasi ænigmati vera est hæc & facillima, ut quidem videtur, explanatio, duabus partibus constans, qua scilicet ratione amaret ipse, tum quid alios de amoris vi & natura doceret. Amare nihil est aliud, quam bene velle. Quæ qui distinguunt, viderint quomodo se ipsi intelligant. Fecit certe Catullus in amatorio carmine, his versibus:

Amantem injuria talis

Cogit amare magis, sed bene velle minus.

Atque

Atque id, ut varia est & parum sibi constans cupiditas & amoris libido, possit fortasse non intelligi quidem plane, sed quasi divinari quale sit in rebus amatoriiis. Accurate autem & vere si quis loquatur, intelligi non potest. Maneat igitur idem esse bene velle, quod amare. Qui autem bene vult alicui, id illi adesse vult, quod optimum esse judicat: quod qui non velle tantum, sed efficere potest ac præstare, is veluti artem benevolentiae habere dici merito potest: is scire τὰ ἐρωτικά: quo in genere excellens fuit Socrates. Curabat enim eam in homine partem quæ optima est & quasi divina, eamque certissimis de vero ac bono judicandi regulis instruebat. Ita vero artem illam amandi suam ad aliorum utilitatem exercebat, ut eam cum ipsis omnino communicaret: id est, non præceptis modo quibuscumque, ut veteres ante illum faciebant, quorum jactantur in vulgus dicta sapienter, & erant inscripta in templo Apollinis Delphico; sed disciplinam tradebat integram, quæ partibus omnibus constans omnem vitæ rationem complectebatur. Hæc autem erat, quatenus spectabat ad amorem, unde partes ejus aliæ adduci poterant, ad virtutem cognoscendam totoque animo amplecten-

dam. Amor nonnisi Pulcri est : nam & ad Pulcrum sponte sua fertur, & acquiescit in Pulcro. Pulcrum autem est id in quo apta sunt omnia, & ad naturæ perfectionem atque absolutionem ordinata; id quod vidisse Stoïci non immerito videntur. Elucet id maxime in animis, quorum natura simplex mutationem non admittit: in corporibus vero, quæ ne puncto quidem temporis in eodem statu sunt, *vix* habet ullum locum. Ergo animorum verus est amor, & idem proprie solus. Atque hunc conciliandi duplex est via, uti docet in sexto de Republica libro Socrates: nam aut ex rebus quæ oculis usurpantur, & habent aliquam similitudinem pulcritudinis, gradum sibi quisque facere potest ad eas, quarum pulcritudo solius mentis oculis perspici potest, & ad fontem caputque ipsius Pulcri: quæ methodus Geometrarum est; quam quidem viam ac methodum adsequendi Pulcri commonstrat ex doctrina, ut ait, Diotimæ Socrates in Convivio. Aut à contemplatione Pulcri ipsius, quæ Græce *ἡδεα* Pulcri, species Latine dicitur, descendi potest ad cognoscendam formositatem quæ inest in aliis rebus: quæ methodus Dialecticorum est; quod iter ipse describit in Phædro. Qui

autem ad illud admirabile spectaculum semel admissus speciem ipsam Pulcri animo adspexerit, næ ille parum curabit inferiora omnia, neque mortalis ullius rei formositate capietur: proponetque ille id unum sibi, ut & in corpore & in animo habeat omnia quam ordinatissima: cui formæ ac regulæ nihil est tam contrarium, quam quæ oritur ex voluptatibus ac libidine mentis perturbatio. Id enim ea est in animo quod morbus in corpore. Itaque à Philosophis Græcis *πάθος*, à Poëtis Trægiædiarum scriptoribus *πόθος* appellatur. Hæc erat Socratis disciplina: ex cujus præscripto vitam ipse suam componebat, instruebat aliorum. Sic amabat, sic amare Socrates docebat. Ita erat peritus in *ἐρωτικῶς*, sive rebus amatoriis. Ita cum nihil de ceteris rebus scire se profiteretur, id unum affirmabat scire se, τὰ ἐρωτικά: quod idem erat ac si dixisset scire se ea quæ ad rectum vitæ ordinem regendosque mores, uno verbo quæ ad virtutem pertinerent. Confirmabat autem omnino suam hoc de argumento sententiam, neque dubitare se unquam dixit in iis quæ spectarent mores ac vitæ institutionem. Et quod verbo dixit, re comprobavit. Cohibuit enimvero assensum in Physicis; vel potius

Phyſica, quorum ut pote in horas mutabilium, nullam eſſe ſcientiam exiſtimabat, penitus omiſit. Nuſquam hæſitavit in moribus, ad quorum cognitionem cum nonniſi Dialectica duce perveniri poſſit, Dialecticam adhibuit accuratiſſimè. Neque ullius umquam Philoſophi fuit diſciplina cohærens magis & partibus ſuis omnibus compacta & coagmentata. Pater hoc cum ex uno Platonis de Juſticia dialogo, qui decem libris comprehenſus Reſpublica dicitur (quamquam & in aliis bene multis, ut in Phædone, Phædro, Gorgia, Philebo, & cæteris, idem omnino planum eſt) tum ex quinque Xenophontis libris, in quibus complexus ille eſt accuratam dictorum à Socrate memoriam, ubi Socrates omnia prope ex animi ſententia nec ſimulate nec dubitanter aſſeruit. In quo sæpe ſubit mirari, cur Cicero dixerit in primo Tuſculanarum Quæſtionum libro Socratem illud ſuum ut nihil affirmaret, tenuiſſe ad extremum, atque idcirco pronunciare noluiſſe perorantem apud judices, in Apologia, utrum homini melius eſſet vivere an mori: quaſi Socrates nihil affirmaret in vita. Quod etſi non omnino conſtanter dicit de Socrate, tamen & alias ſentire ſe Cicero indicat, & in exor-

dio libri quinti ejusdem operis, & in fine secundi de Divinatione.

Hæc igitur disputantem constanter Socratem cum in dialogis induxisset auditor Socratis Plato, à quo etiam amorem, eo videlicet quo explanavimus sensu intellectum, cum laudari sæpiuscule fecisset, incurrit postea Plato in offensionem Dicæarchi Philosophi Peripatetici, à quo est tamquam flagitii postulatus. Immerito sane & iniquè. Cùm & ipse voluptates amatorias ubique proscribat, & illam detestabilem de qua hic agitur, vocet in legibus *πρὸς φύσιν πόλλημα*: procacem & flagitiosam naturæ violationem; ejusque, tamquam spirpis cujusdam pestiferæ, fibras omnes ex animis hominum evulsas persequatur, & elidere contendat accuratissima disputatione, & lata lege severissima. Atque hoc in loco iterum non possum non admirari Ciceronem, & æquitatem ejus desiderare, qui in ultima fere pagina libri quarti Tuscul. Disputationum non injuria Platonem à Dicæarcho accusari pronunciat.

Pauca hæc delibavimus ex doctrina Socratis, quod erant ad propositam quæstionem necessaria: nunc quidem strictim & pressius; sed erunt alii ejusdem rationis

enucleatiùs explicandæ ad Platonis eluciationem loci.

Quod vero Socrates in colloquiis facilitatem tantam suam tamque admirabilem dissimulabat familiari quadam ac pæne humili, quæque esset obnoxia calumniæ, τῶν ἐρωτικῶν appellatione, totum id erat ab ironia, de qua nos disputavimus alibi accurate.

F I N I S.

INDEX

CARMINUM.

I. A D Petr. Dan. Huetium.	191
II. A D Carolum Peralium.	194
III. Ad eundem.	196
IV. Ad eundem: è Gallico Nic. Bolai.	197
V. Ad eundem.	Ibid.
VI. Ad Joan. Bapt. Santolinum.	198
VII. ΚΥΚΛΟΣ	
Idem Latine.	199
VIII. Olor & Anseres.	200.
IX. Culex & Leo.	204
X. Culicis Nuptia.	205
XI. Culex Apum imitator.	Ibid.
XII. Culex & Diana.	206
XIII. Innocentio XII.	207
XIV. Ad Nic. Remundum.	214
XV. Ad eundem.	215
XVI. Ad eundem.	Ibid.
XVI. Remundo agrotanti.	216
XVIII. Ad eundem.	218
XIX. Ad eundem.	219
XX. Ad eundem.	Ibid.

I N D E X

XXI. <i>Ad Morpheum.</i>	220
XXII. <i>Nic. Remundo, &c.</i>	221
<i>Ad Nic. Boleum.</i>	222
XXIII. <i>De Claudio Bozio.</i>	225
XXIV. <i>Remundo Xenia.</i>	226
XXV. <i>Ad Musas.</i>	227
XXVI. <i>Paraphrasis Psalmi CXI.</i>	228
XXVII. <i>Apes. Fabula.</i>	230
XXVIII. <i>Ad Musas.</i>	233
XXIX. <i>In Remundum.</i>	234
XXX. <i>Ad eundem.</i>	235
XXXI. <i>In eundem.</i>	236
XXXII. <i>Ad eundem..</i>	237
XXXIII. <i>De Kalendis Martiis.</i>	239
XXXIV. <i>Ad Annam Fabram Dacerii.</i>	240
XXXV. <i>Francisci Seraphini Regnerii Epicedium.</i>	247
XXXVI. <i>Votum Musis ἀποτρῴαν.</i>	256
XXXVII. <i>Nic. Remundo, ut, omiſſis ſe-</i> <i>rioribus ſtudiis, ad defendendum Home-</i> <i>rum accedat.</i>	252
* <i>Gothofredi Gulielmi Leibnitſii Ni-</i> <i>colao Remundo, &c.</i>	259
XXXVIII. <i>Ad Gothofredum Gulielmum</i> <i>Leibnitſium.</i>	262
XXXIX. <i>Ad Joſephum Olivetaum.</i>	266
XL. <i>Ad Auroram.</i>	267
XLI. <i>Ad Andream Dacerium: de obitu</i> <i>Anna Fabra conjugis.</i>	268

CARMINUM.

XLII. <i>Josepho Olivetao.</i>	
<i>Remundus de Maria sua.</i>	272
XLIII. <i>Remundo Xenia.</i>	273
XLIV. <i>εὐχαριστικόν.</i>	274
XLV. <i>Ad Remundum.</i>	276
XLVI. <i>Jocosa indignatio adversus Anglos,</i> <i>Ec.</i>	277
XLVII. <i>Wateavi Pictoris Epitaphium.</i>	278
XLVIII. <i>Ad Somnum.</i>	279
XLIX. <i>Ad Nic. Gedoynum.</i>	280
L. <i>Mopsus, sive Schola Platonica de homi-</i> <i>nis perfectione.</i>	281

DIATRIBÆ.

I. <i>De demonio</i>	} <i>Socratis.</i>	311
II. <i>De ironia</i>		320
III. <i>De moribus</i>		327

ERRATA.

In carminibus Huetianis.

- P. 35. v. 25. elix, lege, Felix.
P. 82. v. 13. *post* quantum. *dele punctum.*
P. 91. v. 21. ocellum, l. ocellum.
P. 93. v. 2. atque, l. adque.
P. 115. v. 15. præstantio, l. præstantior.
P. 117. v. 3. farcie, l. farcire.
.... 9. dissimulem, l. dissimilem.
P. 119. v. 12. ne, l. nec.
P. 155. v. 9. faustus, l. fastus.
P. 112. v. 13, inter, l. infert.

In Fraguarianis.

- P. 226. v. 18. Has, l. Hac.
P. 250. v. 3. numem, l. numen.
P. 251. v. 15. ipse, l. ipsæ.
P. 261. v. 7. finali, l. finali.
P. 262. v. 9. camena, l. camenas.
P. 264. v. 20. *post* floresque. *dele punctum.*

A P P R O B A T I O.

JUssu & auctoritate supremi regiorum
sigillorum Custodis legi PETRI DANIELIS
HUETII Poëmata, adjunctis CLAUDII
FRANCISCI FRAGUERII Latinis itidem non
minoris elegantiae carminibus: utraque à
peritis in eo genere viris, quorum judicio
libenter accedo, magnoperè commenda-
ta, dignaque habita, quæ cum antiquis
optimi seculi, quotquot supersunt, hu-
jusmodi monumentis comparentur. Datum
Parisiis, die 18. mensis Julii, an. 1728.

GALLYOT.

PRIVILEGE DU ROT.

LOUIS par la grace de Dieu Roy de France & de Navarre, à nos amez & feaux Conseillers les gens tenans nos Cours de Parlement, Maîtres des Requêtes ordinaires de notre Hôtel, grand Conseil. Prevost de Paris, Baillifs, Senechaux, leurs Lieutenants Civils &, autres nos Justiciers qu'il appartiendra. Salut notre bien amé GABRIEL FRANCOIS QUILLAU Imprimeur & Libraire à Paris; Nous ayant fait supplier de lui accorder nos lettres de permission pour l'impression d'un ouvrage qui a pour titre *Petri Danielis Huetii & Clandii Francisci Fraquerii Carmina*; offrant pour cet effet de le faire imprimer en bon papier & beaux caractères suivant la feuille imprimée & attachée pour modele sur le contrescel des présentes; Nous lui avons permis & permettons par ces présentes de faire imprimer ledit livre cy-dessus spécifié en un ou plusieurs volumes conjointement ou séparément & autant de fois que bon lui semblera sur papier & caractères conformes à ladite feuille imprimée & attachée pour modele sous notre contrescel, & de le vendre, faire vendre, & debiter par tout notre Royaume pendant le tems de trois années consécutives, à compter du jour de la datte des présentes. Faisons défenses à tous Libraires, Imprimeurs, & autres personnes de quelque qualité & condition qu'elles soient d'en introduire d'impression étrangere dans aucun lieu de notre obeissance. A la charge que ces présentes seront enregistrées tout au long sur le registre de la communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris dans trois mois de la datte d'icelles; Que l'impression de ce livre sera faite dans notre Royaume & non ailleurs, & que l'impetrant se conformera en tout aux réglemens de la Librairie, & notamment à celui du dixieme Avril 1725. Et qu'avant que de l'exposer en vente, le Manuscrit ou Imprimé qui aura servi de copie à l'impression dudit livre sera remis dans le même état ou l'approbation y aura été donnée ès mains de notre tres-cher & seel Chevalier

Garde des Sceaux de France le sieur Chauvelin, & qu'il en sera ensuite remis deux exemplaires dans notre Bibliothèque publique, un dans celle de notre Château du Louvre, & un dans celle de notre trésorier & seel Chevalier Garde des Sceaux de France le sieur Chauvelin. Le tout à peine de nullité des présentes : du contenu desquelles vous mandons & enjoignons de faire jouir l'exposant ou ses ayans cause pleinement & paisiblement, sans souffrir qu'il leur soit fait aucun trouble ou empêchement. Voulons qu'à la copie desdites présentes qui sera imprimée tout au long au commencement ou à la fin dudit livre, soit ajoutée comme à l'original. Commandons au premier notre Huissier ou Sergent de faire pour l'exécution d'icelles tous actes requis & nécessaires sans demander autre permission & nonobstant clameur de Haro, Charte Normande & Lettres à ce contraire ; Car tel est notre bon plaisir. Donné à Paris le vingt-deuxième jour du mois de Juillet l'An de grace mil sept cents vingt-huit, & de notre Règne le treizième. Par le Roy en son Conseil.

DE SAINT HILAIRE.

J'ay cédé ce présent Privilege à M. DIDOT.
A Paris ce 17. Août 1728. QUELLAU.

Registré, ensemble la cession sur le Registre VII. de la Chambre Royale des Imprimeurs & Libraires de Paris, n. 206. fol. 175. conformément aux anciens Reglemens, confirmez par celui du 28. Fevrier 1723. à Paris le trois Septembre mil sept cent vingt-huit.

COLIGNARD, Syndic.

CATALOGUE

DES LIVRES IMPRIMEZ.

CHEZ DIDOT,

Ruë du Hurepoix à la Bible d'Or.

Ouvrages du R. P. Anselme.

Histoire Généalogique des Grands
Officiers de la Couronne de France,
& des Maisons Souveraines de l'Europe,
fol. *Sous Presse.*

De M. l'Abbé d'Olivet.

Apologie , en forme de Commentaire sur
deux articles des Mémoires de Trevoux,
in 12.

De M. D...

Histoire de l'admirable Dom Quichot de
la Manche , nouvelle Edition. *in 12.*
6. vol.

Nouvelles aventures de Dom Quichot,
traduites de l'Espagnol de Fernandez de
Avellaneda. *in 12.* 2. vol.

Histoire de la conquête du Mexique. *in* 12.
2. vol. *sous Presse.*

De la conquête du Perou. *in* 12. 2. vol.

De M. Du Ryer.

Les Métamorphoses d'Ovide, *in* 12. 3. vol.
sous Presse.

De M. de S. Evremont.

Les Oeuvres *in* 12. 7. vol.

De M. de la Fontaine.

Les Oeuvres, *in* 4. 3. vol. 8. p.

Les Oeuvres diverses, à l'exception de ses
Contes & de ses Fables. 8. 3. vol.

Les Fables choisies. *in* 8. 3. vol. avec
Figures.

Les mêmes sans Figures, nouvelle édi-
tion. 8.

Les Amours de Psiché & de Cupidon *in* 12.

De M. Garret.

Le Stile universel de toutes les Cours &
Jurisdictions du Royaume, concernant
les formules & instructions pour les
procedures en matieres Civiles. *in* 4.

Le Stile Criminel. ³ in 4.

De M. le Gendre.

L'Arithmetique en sa perfection , mise en pratique selon l'usage des Financiers , Gens de pratique , Banquiers & Marchands , augmentée de l'Arithmétique aux jettons. Nouvelle édition in 12.

De Dom Genrard Benedictin.

Abregé de la Bible en forme de questions & de demandes familiares. in 12. 2. vol.

De M. H.

Les delices d'Italie remplis de plus de deux cens Figures. in 12. 4. vol. nouvelle édition.

De M. Heiff.

Histoire de l'Empire , contenant son Origine , ses progrès , ses révolutions , la forme de son Gouvernement , &c. sous P.

De M. Mauriceau.

Traité des maladies des femmes grosses & de celles qui sont accouchées , enseignant la bonne & veritable methode

pour aider les femmes en leurs accouchemens naturels, & les moyens de remedier à tous ceux qui sont contre nature, & autres indispositions des enfans nouveaux nez, avec des Observations sur la grossesse & l'accouchement des femmes & sur les maladies & celles des enfans nouveaux nez. Nouvelle édition augmentée de ses dernieres observations. *in* 4. 2. vol.

De M. de Mezeray.

Histoire de France, nouvelle édition augmentée de la vie des Reines *in* 4°.

Id. *in* 12. 10. vol. *sous presse*.

De M. de Moliere.

Les Oeuvres, nouvelle édition augmentée de sa vie *in* 12. 8. vol.

De M. de la Potherie.

Histoire de l'Amerique septentrionale, contenant l'établissement des François dans ce vaste Pays, l'histoire des Peuples allies de la nouvelle France, leurs mœurs, leurs maximes, leurs gouvernemens, leurs Religions, leurs interets avec les nations, & leurs Negociations pour la

5

paix generale, *in* 12. 4. vol. Figures.

De M. Patru de l'Académie Française.

Les Plaidoyez & autres Oeuvres. Nouvelle
édition augmentée *in* 4°.

De M. Petis de la Croix.

Les mille & un jour, *in* 12. 5. vol.

Les mille & une nuit, *in* 12. *sous presse*.

De M. de la Quintine.

Instructions pour les jardins fruitiers &
potagers, avec un traité des Orangers.
in 4. 2. vol. *sous presse*.

de M. Racine.

Les Oeuvres. *in* 12. 2. vol. nouvelle édi-
tion augmentée.

De M. Renusson.

Le Traité des Propres, nouvelle édition 4.

Le Traité de la Communauté, nouv. Edit. 4.

Le Traité de la subrogation, nouv. Edit. 4.

Le Traité du Doüaire nouv. Edit. 4.

De M. de Saci, de l'Acad. Française.

Les Lettres de Pline le jeune, nouvelle
Edition *in* 12. 3. vol.

Le Traité de l'amitié, *in* 12.

Le Panegyrique de Trajan. *in* 12.

Du P. Tarteron.

Les Satyres de Juvenal & de Perse, nouvelle édition *in* 12. *sous presse.*

De Madame de Ville-Dieu.

Les Oeuvres augmentées considérablement dans cette nouvelle édition *in* 12. 12. vol.

De differens Auteurs.

Les conseils de la sagesse ou le Recueil des maximes de Salomon les plus nécessaires à l'homme pour se conduire sagement , avec des reflexions sur ces maximes. *in* 12. 2. vol.

La Princesse de Cleves, *in* 12. 2. vol.

Zaïde , Histoire Espagnole , par M^r. De Segrais ; avec un Traité de l'origine des Romans , par M^r. Huet , *in* 12. 2. vol.

La Comtesse de Mortagne *in* 12. 2. vol.

Le Voyage de Campagne *in* 12.

Oeuvres posthumes de S. Real *in* 12.

De M. Barrême.

Le Livre des Comptes faits , ou Tarif

Général de toutes les Monnoyes, tant
anciennes que nouvelles.

Le Livre nécessaire ou Tarif Général des
Interests, des Escomptes, des Chang
& des Divisions toutes faites.

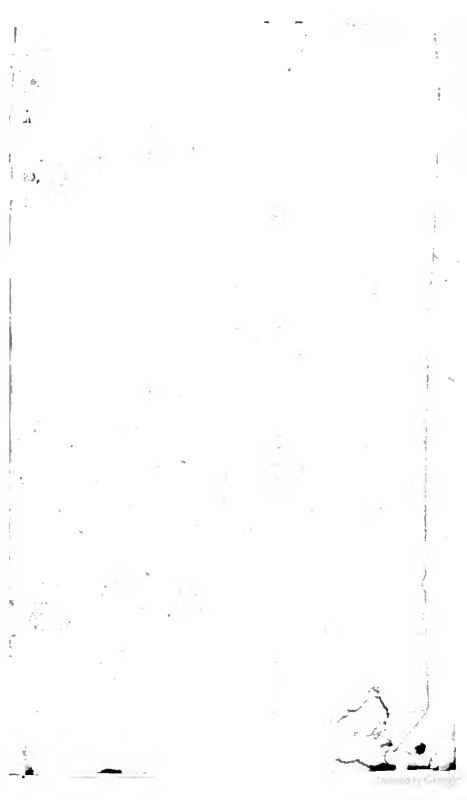
Le Livre facile pour apprendre l'Arithme-
tique sans Maître.

Le Livre du Grand Commerce, où l'on
trouve les Tarifs Généraux pour la
Reduction des Monnoyes de France en
Monnoyes de Hollande & d'Angleterre;
& des Monnoyes de Hollande & d'An-
gleterre en Monnoyes de France. Les
Tarifs Généraux pour la Reduction des
Monnoyes de France en Monnoyes d'Es-
pagne, & des Monnoyes d'Espagne en
Monnoyes de France, &c.

Le Traité des Parties Doubles, ou Methode
aisée pour apprendre à tenir en Parties
Doubles les Livres du Commerce &
des Finances, *in* 8°.

MA 92622874

34

